

VIDES PĀRSKATS

Izstrādāts stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros

PREIĻU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMAM 2016.-2031.GADAM



SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS.....	3
1.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM4	
1.1.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS.....	4
1.2.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	5
2.SIVN PROCEDŪRA, IZMANTOTĀS METODES, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI	6
2.1.SIVN PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS.....	6
2.2.METODES UN PAMATPRINCIPI.....	7
2.3.SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI.....	8
3.ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS	9
3.1.TERITORIJAS VISPĀRĒJS APRAKSTS.....	9
3.2.VIRSZEMES UN PAZEMES ŪDEŅI	10
3.2.1. Virszemes ūdeņu kvalitāte.....	10
3.2.2. Pazemes ūdeņu kvalitāte	13
3.3.ŪDENSAPGĀDE UN NOTEKŪDEŅU APSAIMNIEKOŠANA	14
3.3.1.Ūdensapgāde un dzeramā ūdens kvalitāte	14
3.3.2.Notekūdeņu savākšana un attīrīšana	14
3.3.3.Pasākumi ūdenssaimniecības attīstībai	15
3.4.ATMOSFĒRAS GAISA KVALITĀTE	17
3.5.TROKSNIS.....	18
3.6.ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA.....	18
3.7.RISKA TERITORIJAS UN OBJEKTI	20
3.7.1.Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	20
3.7.2.Rūpnieciskā riska teritorijas.....	22
3.8.IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS.....	23
4.VIDES STĀVOKĻIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT	25
4.1.ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS	25
4.2.MIKROLIEGUMI	27
4.3.DABAS PIEMINEKĻI	27
4.4.VIETĒJAS NOZĪMES DABAS TERITORIJAS	28
4.5.AINAVISKI VĒRTĪGAS TERITORIJAS	29
4.6.LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJAS.....	29
4.7.MEŽU TERITORIJAS.....	30
4.8.RŪPNIECISKĀS APBŪVES TERITORIJAS	31
4.9.TRANSPORTA UN TEHNISKĀS APBŪVES TERITORIJAS.....	31
4.10.BLĪVAS APBŪVES TERITORIJAS	31
5.AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS.....	33
6.STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI	34
6.1.STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI.....	34
6.2.STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	35
6.3.NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI.....	37
7.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	39
7.1.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA RISINĀJUMI UN TO IETEKME	39
7.2.TIEŠĀS UN NETIEŠĀS IETEKMES.....	40
7.3.ĪSLAICĪGĀS, VIDĒJI ILGĀS UN ILGLAICĪGĀS IETEKMES	42
7.4.SUMMĀRĀS (KUMULATĪVĀS) IETEKMES.....	43
8.RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRTĒŠANAI VAI SAMAZINĀŠANAI	45
9.ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS	48
10.IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	48
11.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	49
12.PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI.....	49
KOPSAVILKUMS.....	51
IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI.....	53
PIELIKUMI.....	55

IEVADS

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk tekstā – SIVN) veikts un Vides pārskats izstrādāts Preiļu novada teritorijas plānojumam 2016.-2031.gadam (turpmāk tekstā – Preiļu novada teritorijas plānojums).

Preiļu novada teritorijas plānojums ir pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei 15 gadu periodam, t.sk. funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi.

Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Preiļu novada domes 30.04.2015. lēmumu „Par Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu, tā izstrādes vadītāja un darba uzdevuma apstiprināšanu” (protokola Nr.7, 1.§), ar 21.07.2015. grozījumiem (Preiļu novada domes 21.07.2015. lēmums „Par izmaiņām Preiļu novada Teritorijas plānojuma darba grupas sastāvā” (ārkārtas domes sēdes protokols Nr.12, 3. §).

SIVN procedūra veikta saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (1998) 4. un 5.panta VI nodaļu, MK 23.03.2004. noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” un Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk tekstā – VPVB) 02.09.2015. pieņemto lēmumu Nr.27 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

SIVN ietvaros sagatavots Vides pārskats, kas balstās uz Preiļu novada teritorijas plānojuma Paskaidrojuma rakstā apkopoto informāciju, Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļautajiem teritorijas izmantošanas risinājumiem un Grafisko daļu.

Vides pārskata izstrādē ņemtas vērā normatīvo aktu prasības, sniegta informācija par to, kādi starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi attiecas uz attiecīgo teritoriju, analizēts teritorijas esošais vides stāvoklis, izvērtēta plānošanas dokumenta plānoto darbību iespējamā ietekme uz vides stāvokli un izstrādāti priekšlikumi nelabvēlīgās ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Pielikumos pievienoti dokumenti, kas apliecina SIVN procedūras ievērošanu.

Izstrādātais Vides pārskats ir dokuments, kurā kompleksi vērtēta Preiļu novada teritorijas plānojuma ieviešanas iespējamā ietekme uz vidi, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši integrētas plānošanas dokumentā. Ja vides aspektus nav iespējams iestrādāt pašos plānošanas dokumentos, Preiļu novada pašvaldībai un attiecīgajām institūcijām ir jāpanāk, lai tie tiku ievēroti pirms katras paredzētās darbības uzsākšanas.

1.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS

Preiļu novada teritorijas plānojums ir izstrādāts saskaņā ar likumu „Teritorijas attīstības plānošanas likums” (2011), MK 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”, Preiļu novada domes 30.04.2015. lēmumu „Par Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu, tā izstrādes vadītāja un darba uzdevuma apstiprināšanu” (protokola Nr.7, 1.§), ar 21.07.2015. grozījumiem, un apstiprināto darba uzdevumu, ievērojot teritorijas izmantošanas, vides aizsardzības un citus tiesību aktus, kas regulē zemes izmantošanu un apsaimniekošanu. Plānošanas dokumentu izstrādāja Preiļu novada pašvaldība sadarbībā ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūru (Grafiskās daļas tehniskā sagatavošana) un SIA „METRUM” (Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izstrāde).

Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādei, Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādes galvenais uzdevums ir noteikt prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, t.sk. funkcionālo zonējumu, publisko infrastruktūru, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus visai novada administratīvajai teritorijai, lai varētu paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku un līdzsvarotu privātpersonu un sabiedrības intereses ar teritorijas ilgtspējīgas attīstības iespējām.

Tā izstrāde veikta atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, grafiskās daļas karšu izstrādē ievērojot MK 30.04.2013. noteikumos Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” noteikto teritorijas izmantošanas veidu klasifikāciju un Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS) noteiktās datu standartizācijas prasības, savukārt Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus izstrādājot Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas vidē.

Jaunā Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājumu izstrādē par pamatu ņemts šobrīd spēkā esošais teritorijas plānojums 2003.-2015.gadam (ar grozījumiem), pārskatot to un saglabājot tos risinājumus (pielāgojot esošo teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu atbilstoši jaunajam funkcionālajam zonējumam, kā to nosaka spēkā esošā likumdošana), kuri ir joprojām aktuāli, pamatoti un atbilst šī brīža plānošanas un normatīvo aktu prasībām.

Preiļu novada teritorijas plānojums sastāv no trīs sējumiem: (1) *Paskaidrojuma raksta*, kurā ietverts spēkā esošā teritorijas plānojuma īstenošanas izvērtējums, atspoguļots jaunā teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un tā atbilstība pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai; (2) *Grafiskās daļas*, kurā grafiskā veidā noteikts Preiļu novada teritorijas funkcionālais zonējums, teritorijas ar īpašiem noteikumiem, pašvaldības kompetencē esošās apgrūtinātās teritorijas, Preiļu pilsētas un ciemu robežas un (3) *Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem* (turpmāk tekstā – TIAN), kuros noteiktas prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā, apbūves parametru, nosacījumi detālpilnojumam un lokālpilnojumam izstrādei u.c. prasības.

Teritorijas plānojums ir izstrādāts, ievērojot Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.-2033.gadam un izvērtējot augstāka līmeņa plānošanas dokumentus – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam un Latgales ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam.

Pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas un saistošo noteikumu izdošanas (Grafiskās daļas un TIAN) Preiļu novada domē, tas būs galvenais novada turpmākās attīstības plānošanas dokuments attiecībā uz zemi izmantošanu līdz 2031.gadam.

1.2.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādē ņemtas vērā normatīvo aktu prasības, nacionālā un reģionālā līmeņa plānošanas dokumenti, institūciju nosacījumi, kā arī fizisku un juridisku personu priekšlikumi. Šajā sadaļā uzskaitīti būtiskākie nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa (Preiļu novada pašvaldības un kaimiņu pašvaldību) plānošanas dokumenti.

Nacionālā līmeņa plānošanas dokumenti

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (Latvija 2030);
- Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam.

Reģionālā līmeņa plānošanas dokumenti:

- Latgales ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam;
- Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006.-2026.gadam;
- Latgales plānošanas reģiona attīstības programma 2010.-2017.gadam.

Vietējā līmeņa plānošanas dokumenti:

- Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2033.gadam

Minētais ilgtermiņa plānošanas dokuments nosaka Preiļu novada ilgtermiņa attīstības redzējumu, mērķi, prioritāte un telpiskās attīstības perspektīvu, kas nosprauž pašvaldības teritorijas attīstības vadlīnijas. Tāpat tā nosaka un grafiski attēlo novada svarīgākās telpiskās struktūras, attīstības prioritātes un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas:

Preiļu novads – pērle starp zaļajiem Latgales mežiem un dzidrajiem ezeriem!

Preiļi – Latgales lauku saimnieku centrs un modernas pārvaldības paraugs!

Preiļu novadam ir noteiktas šādas ilgtermiņa prioritātes:

- 1) Dzīves vides kvalitātes un cilvēkresursu attīstība, (izglītības, kultūras, veselības aprūpes, sociālās palīdzības, sociālo pakalpojumu un rekreatīvo pakalpojumu) nodrošināšana un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana;
 - 2) Infrastruktūras attīstība un pieejamības nodrošināšana;
 - 3) Videi draudzīgas uzņēmējdarbības un ekonomikas attīstība un nodarbinātības veicināšana, atbalsts inovācijām.
- Preiļu novada attīstības programma 2011.-2017.gadam (apstiprināta ar Preiļu novada domes 22.06.2011. sēdes lēmumu);
 - Pašvaldības spēkā esošie konceptuālie dokumenti un kaimiņu pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti.

Preiļu novada teritorijas plānojums ir izstrādāts, pamatojoties uz šādiem LR normatīvajiem aktiem:

- LR likums „Par pašvaldībām” (1994);
- LR likums „Teritorijas attīstības plānošanas likums” (2011);
- LR likums „Vides aizsardzības likums” (2006);
- LR likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (1993);
- LR likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (1998).

Jāatzīmē, ka vairāk nekā 150 normatīvie akti ne tikai tieši reglamentē teritorijas attīstības plānošanas dokumenta izstrādi, tā saturu un institūciju kompetences, bet nosaka arī papildus prasības konkrētu teritoriju izmantošanai un darbības ierobežojumiem.

2.SIVN PROCEDŪRA, IZMANTOTĀS METODES, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

2.1.SIVN PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (1998), stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumam. Likumdošanas prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi, īpaši tas attiecināms uz tām plānošanas teritorijām, kurās atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000)¹.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir novērtēt plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, kas tiek veikts ar mērķi:

- veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību,
- veicināt integratīva plānošanas dokumenta izstrādi un pieņemšanu, sabalansējot sociālekonomisko novada attīstību ar vides aspektiem,
- nodrošināt vides jautājumu integrēšanu plānošanas dokumentu sagatavošanas procesā,
- novērst vai samazināt plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi,
- nodrošināt sabiedrības informēšanu par iespējamām ietekmēm,
- iesaistīt sabiedrību lēmuma pieņemšanā.

SIVN procedūru var iedalīt piecos galvenajos posmos: (1) SIVN procedūras piemērošana, (2) Vides pārskata izstrāde, (3) sabiedrības informēšana par izstrādāto Vides pārskata un plānošanas dokumentu, (4) saskaņošana ar atbildīgo institūciju un (5) sabiedrības informēšana par pieņemto plānošanas dokumentu.

(1) SIVN procedūras piemērošana

Pieņemot lēmumu par Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādi, Preiļu novada pašvaldība informēja VPVB par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu, kā to nosaka MK 23.03.2004. noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Preiļu novada pašvaldība iesniegumā VPVB norādīja, ka teritorijas attīstības plānošanas dokuments saistīts ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikuma 11.² punktā noteiktajam un/vai 2.pielikuma 10.punkta 5.apakšpunktā noteiktajām darbībām, kas saistītas ar jauna ceļa izbūvi un pašvaldībā esošo grants ceļu pārbūvi, kā arī ir plānota Preiļu parka dīķu sistēmas, Preiļu pils rekonstrukcija un Preiļu parka tiltiņu un celiņu rekonstrukcija. Izvērtējot saņemto iesniegumu, atbildīgā institūcija secināja, ka Preiļu novada teritorijas plānojums atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams, tādējādi 02.09.2015. tika pieņemts lēmums Nr.27 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” Preiļu novada teritorijas plānojumam.

(2) Vides pārskata izstrāde

Vides pārskatā iekļauta informācija atbilstoši MK 23.03.2004. noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” IV sadaļā noteiktajām prasībām. Tā izstrādē tika izmantota Preiļu novada pašvaldības rīcībā esošā informācija par vides stāvokli novadā, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk tekstā – LVĢMC) elektroniskie informācijas avoti un datu bāzes, gan citas publiski pieejamās publikācijas, izpētes un informācija. Īpaša nozīme tika veltīta sadarbībai ar teritorijas attīstības plānošanas speciālistiem, lai jau pašā plānošanas procesā samazinātu vai novērstu iespējamo ietekmi uz vidi.

¹ Preiļu novadā daļēji vai pilnībā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – dabas liegums „Jaša”, dabas liegums „Pelēču ezera purvs” daļa aizsargājamā ainavu apvidus „Kaučers”. Visas minētās teritorijas ir iekļautas arī Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) sarakstā

(3) Sabiedrības informēšana par izstrādāto Vides pārskatu un plānošanas dokumentu

Šajā posmā tiek organizēta Vides pārskata projekta un Preiļu novada teritorijas plānojuma 1.redakcijas sabiedriskā apspriešana (piezīme: ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādi saistītajos normatīvajos aktos tiek lietots apzīmējums "publiskā").

Pamatojoties uz VPVB prasībām, Vides pārskata projekts komentāru un priekšlikumu sniegšanai tiks nosūtīts šādām institūcijām:

- Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajai vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;
- Veselības inspekcijai;
- Latgales plānošanas reģiona administrācijai.

(4) Saskaņošana ar atbildīgo institūciju

Izvērtējot sabiedriskās apspriešanas rezultātus, kā arī nepieciešamības gadījumā papildinot Vides pārskatu atbilstoši saņemtajiem komentāriem un priekšlikumiem, izstrādātais Vides pārskats izskatīšanai un atzinuma sniegšanai tiek iesniegts VPVB. Ja nepieciešams, tiek nodrošināta minētās institūcijas ieteikumu iestrāde Vides pārskata galīgajā redakcijā.

(5) Sabiedrības informēšana par pieņemto plānošanas dokumentu

Pēc Preiļu novada teritorijas plānojuma apstiprināšanas un saistošo noteikumu izdošanas, 14 dienu laikā tiek sagatavots un publicēts informatīvs ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā ņemti vērā Vides pārskatā iestrādātie ieteikumi.

2.2.METODES UN PAMATPRINCIPI

Vides pārskata sagatavošanā pielietotas šādas metodes:

- **Esošās situācijas analīze** – pieejamo ar vidi saistīto datu analīze. Vērtējot Preiļu novada vides stāvokli, tika izvirzīti būtiskākie vides aspekti, kas ietekmē vai varētu ietekmēt novada attīstības virzienus, tādējādi Vides pārskatā neapskatot tādas teritorijas plānojumā iekļautās izmaiņas, kas nerada būtiski ietekmi. Papildus jāatzīmē, ka Vides pārskata izstrādi apgrūtināja datu un informācijas trūkums (piemēram, dati par gaisa kvalitāti, trokšņa līmeņa rādītājiem pašvaldībā u.tml.), jo Preiļu novada pašvaldībā nav veikti attiecīgie mērījumi un pētījumi;
- **Diskusijas un konsultācijas** ar pašvaldības speciālistiem, plānošanas speciālistiem, kas strādā pie teritorijas plānojuma risinājumu sagatavošanas, kā arī sabiedrību un institūcijām (sabiedriskās apspriešanas ietvaros);
- **Ietekmju (plānotās situācijas) analīze** – analizēta Preiļu novada teritorijas plānojuma 1.redakcija, t.i., veikta pieejamās rakstiskās un grafiskās informācijas analīze. SIVN procedūras ietvaros vērtēts jaunajā teritorijas plānojumā noteiktais funkcionālais zonējums, tajā atļautās izmantošanas un izmantošanas nosacījumi, kā arī izmaiņas salīdzinājumā ar spēkā esošo Preiļu novada teritorijas plānojumu. Tāpat, izvērtējot izmaiņu ietekmi uz vides stāvokli, noteikti priekšlikumi iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti šādi vides politikas veidošanas un ieviešanas pamatprincipi:

- **Alternatīvu izvērtēšanas princips** – nepieciešams izvērtēt kā plānošanas dokumentā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas ietekmēs vides resursus un to kvalitāti;
- **Atklātības princips** – SIVN ir atklāts process, kas paredz interešu grupu un institūciju iesaisti, iedzīvotāju informēšanu, organizējot sabiedrisko apspriešanu un publicējot iegūtos rezultātus;
- **Ilgspējības princips** – esošajām un nākamajām paaudzēm nodrošina kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu;

- **Integrācijas princips** – SIVN procedūra veikta un Vides pārskats izstrādāts vienlaikus ar Preiļu novada teritorijas plānojumu, kas nodrošina vides prioritāšu integrēšanu plānošanas dokumentā un ļauj izvairīties no konceptuālām kļūdām. Šādā gadījumā SIVN palīdz veikt piedāvāto rīcības virzienu analīzi un identificēt tās rīcības, kam no vides viedokļa nepieciešama papildus izpēte par to ietekmi;
- **Piesardzības princips** – ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību;
- **Starppaaudžu taisnīgums** – pašreizējai paaudzei ir jā saglabā vai jā vairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.

2.3.SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana tiks organizēta vienlaikus ar Preiļu novada teritorijas plānojuma 1.redakcijas publisko apspriešanu. Paziņojums par Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu, t.sk., sabiedriskās apspriešanas sanāksmēm, tiks publicēts vietējā laikrakstā, Preiļu novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.preili.lv, SIA „METRUM” tīmekļa vietnē www.metrum.lv, VPVB tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv un portālā geolatvija.lv.

Ar izstrādāto Vides pārskata projektu un pašu plānošanas dokumentu bija iespējams iepazīties Preiļu novada pašvaldībā, t.sk., pagastu pārvaldēs pašvaldības iestāžu darba laikā, kā arī iepriekš minētajās tīmekļa vietnēs. Pašvaldība regulāri informēja iedzīvotājus un visus interesentus par Teritorijas plānojuma izstrādes procesu un gaitu. (Publikācijas pievienotas 2.pielikumā).

Priekšlikumus par izstrādāto Vides pārskata projektu varēja iesniegt personīgi Preiļu novada domē un pagastu pārvaldēs, sūtot pa pastu, elektroniski uz e-pasta adresi: dome@preili.lv vai portālā geolatvija.lv.

2016.gada 25.jūnija notika sanāksme par saņemtajiem priekšlikumiem un institūciju atzinumiem. Sanāksmes protokols ir pievienots 3.pielikumā.

3.ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Turpmākajās sadaļās apkopota un analizēta Preiļu novada esošā vides kvalitāte, norādīts Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums attiecībā uz iespējamām vides ietekmēm, kā arī sniegti ieteikumi vides problēmu risināšanai vai samazināšanai.

Jānorāda, ka, ņemot vērā likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta pirmajā daļā noteikto, lai izvairītos no informācijas dublēšanās dokumentos, sagatavotajā Vides pārskatā informācija iekļauta tādā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā paredzētās darbības.

3.1.TERITORIJAS VISPĀRĒJS APRAKSTS

Preiļu novads izveidots ar MK 24.10.2000. noteikumiem Nr.374, apvienojot Preiļu pilsētu un agrākos Aizkalnes pagastu un Preiļu pagastu, savukārt 2009.gada teritoriālās reformas rezultātā novadam pievienots arī Pelēču pagasts un Saunas pagasts. Novada kopējā platība 364,40 km². Pēc administratīvā iedalījuma tas atrodas Latgales reģionā. Preiļu novada administratīvais centrs ir Preiļu pilsēta, kas atrodas aptuveni 200 km attālumā uz austrumiem no Rīgas. Preiļu novads robežojas ar Līvānu novadu, Riebiņu, Vārkavas, Daugavpils un Aglonas novadu.



1.attēls. Preiļu novada ģeogrāfiskais novietojums

Avots: SIA „METRUM”, 2015

Lielākais no novadu veidošajiem pagastiem ir Saunas pagasts, kura teritorija attiecīgi aizņem 122,41 km² no visas novada teritorijas. Savukārt vismazākā teritorijas platība ir Aizkalnes pagastam (73,34 km²). Pelēču pagasta platība ir 84,2 km², bet Preiļu pagasta – 79,26 km². Preiļu pilsēta aizņem 5,1 km² jeb ~1,5% no Preiļu novada teritorijas kopplatības.

Novada lielākās apdzīvotās vietas ir Preiļu pilsēta (novada centrs), Aizkalne, Līči, Pelēči un Pīkuļi.

Pēc LR Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz 01.01.2015., Preiļu novadā reģistrēti 10 692 iedzīvotāji. Iedzīvotāju izvietojums nav vienmērīgs novada teritorijā – visvairāk iedzīvotāju dzīvo Preiļu pilsētā (7200 iedzīvotāji), bet vismazāk iedzīvotāju ir Aizkalnes pagastā (610 iedzīvotāji). Pēdējo gadu laikā iedzīvotāju skaitam, tāpat kā kopumā Latvijā, ir tendence samazināties. Salīdzinot ar 2010.gada sākumu, Preiļu novada iedzīvotāju skaits ir sarucis par 1134 iedzīvotājiem. Papildus jāatzīmē, ka saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem (iedzīvotāju skaits pārrēķināts ņemot vērā 2011.gadā veiktās tautas skaitīšanas rezultātus), 2014.gada sākumā Preiļu novadā dzīvoja 9941 iedzīvotāji, t.i., par 751 iedzīvotājiem mazāk. Šo atšķirību pamatā ir tas, ka liela daļa iedzīvotāju, pārceļoties uz dzīvi un uzsākot

darbu citā valstī, neinformē par to atbildīgās Latvijas valsts institūcijas, kam būtu jāizdara izmaiņas datos par šo Latvijas valsts piederīgo dzīvesvietu ārpus Latvijas. Tāpat jāņem vērā, ka tautas skaitīšanā iedzīvotāji kā pastāvīgo dzīvesvietu norādīja faktisko, nevis deklarēto vai reģistrēto dzīvesvietu, kas uzrādīta iedzīvotāju reģistrā.²

3.1.tabula. Preiļu novadu raksturojošie galvenie rādītāji

Nr. p.k.	Administratīvā teritorija	Iedzīvotāju skaits ³	% no kopējā iedzīvotāju skaita	Teritorijas platība, km ²⁴	% no kopējās teritorijas platības	Iedzīvotāju blīvums, iedz./km ²
1.	Aizkalnes pagasts	610	5,7	73,3	20,1	8,3
2.	Pelēču pagasts	747	7	84,2	23,1	8,9
3.	Preiļi	7200	67,3	5,2	1,4	1384,6
4.	Preiļu pagasts	1133	10,6	79,3	21,8	14,3
5.	Saunas pagasts	1002	9,4	122,4	33,6	8,2
	Preiļu novadā	10 692	100	364,40	100	29,3

Preiļu novada A daļa atrodas Latgales augstienes Feimaņu paugurainē, R daļa – Austrumlatvijas zemienes Jersikas līdzenumā. Preiļi atrodas uz robežas starp Latgales augstieni un Austrumlatvijas zemieni. Novads atrodas Daugavas pietekas Dubnas baseinā. Z daļā tek tās pieteka Feimanka (regulēta visā novada teritorijā) ar pietekām Preiļupi un Sanaudi; vidusdaļā tek Šusta ar pieteku Dzilnu; D daļā Jaša, kuras ielejas leņķus Feldhofas ir dziļas (dziļums līdz 25m, platums 50 – 150m) un krāšņas. Uz novada R robežas Jersikas līdzenumā atrodas vairāki ezeri – Pelēču (82 ha), Šusta (73,4 ha), Dovules (21,8 ha), Liminkas (12,7 ha), Badēja (1,4 ha).

Starppauguru iepaklās nelieli zemie purvi, kuru lielākā daļa ir nosusināta – Badēja (313 ha), Krapišku (254 ha), Šusta (177 ha), Smiltēnu (168 ha), Slātavas (148 ha).

Apzinot derīgo izrakteņu krājumus Preiļu novadā pēc LR Ministru kabinetā noteiktās klasifikācijas, var uzskatīt, ka novada teritorijā ir maz nozīmīgu atradņu. Arī izpētes darbi par Preiļu rajonā (tajā skaitā novadā) esošajiem derīgajiem izrakteņiem, kas veikti pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados, apliecina, ka derīgo izrakteņu atradnes ir nelielas un to izstrāde no saimnieciskā viedokļa neatmaksājas (informācijas avots – Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra). Pēdējos gados nav konstatēta informācija par kādu potenciāli nozīmīgu derīgo izrakteņu teritoriju, tāpēc veikt izpētes darbus tuvākajos 10 gados nav pamata, izņemot to, ka ir jāapseko izmantotās atradnes un jārisina jautājums par to rekultivāciju.

Pēc augšņu rajonēšanas kartēm Preiļu novads ietilpst Austrumlatvijas līdzenuma augšņu rajonā Jersikas līdzenuma apakšrajonā un Austrumlatvijas pauguraino augstieņu augšņu rajonā, kuram nav izdalīti apakšrajonā.

Preiļu novads ietilpst Dienvidaustrumlatvijas klimatiskajā rajonā. Pēc agroklimatiskā dalījuma ietilpst mitrajā kontinentālajā agroklimatiskā rajona mēreni siltajā (Austrumlatvijas zemiene) apakšrajonā un siltajā apakšrajonā (Latgales augstiene).

3.2.VIRSZEMES UN PAZEMES ŪDEŅI

3.2.1. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Preiļu novada ūdensobjekti ietilpst Daugavas upju baseina apgabālā. Daugavas apgabals aizņem 27 062 km² jeb 42% no Latvijas teritorijas.

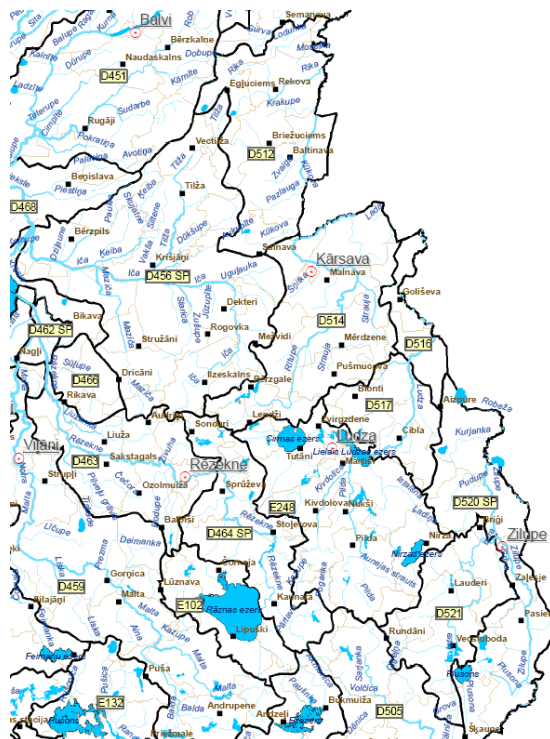
Virszemes ūdeņu kvalitāti ietekmē piesārņojošo vielu iekļūšana ūdenstilpnēs vai ūdenstecēs. Ūdens ekosistēmu degradāciju, izraisot eutrofikāciju, varētu veicināt slāpekļa un fosfora savienojumi, kas nonāk ūdens objektos no punktveida avotiem (notekūdeņi, kas tiek savākti no pilsētu/ ciemu notekūdeņu

² Pārskats „Reģionu attīstība Latvijā 2012”, Valsts reģionālās attīstības aģentūra, 2013

³ Pilsētības un migrācijas lietu pārvaldes dati uz 01.01.2016.

⁴ Saskaņā ar Preiļu novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.preili.lv informāciju

attīrīšanas iekārtām) un no difūzajiem avotiem (notece no lauksaimniecības zemēm, viensētām, kas nav pieslēgtas kanalizācijas sistēmai utt.).



3.1.att. Preiļu novada upju sateces baseinu robežas

Avots: Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns, 2009

Novadā atrodas samērā blīvs ūdensteču tīkls. Hidrogrāfisko tīklu veido lielākās novadu šķērsojošās upes – Oša, Feimanka (regulē visā novada teritorijā), Preiļupe, Dubna, kā arī citas mazākas ūdenstece: Jaša, Sauna, Jašores strauts, Īvaisis, Zviegža, Rūbežneica u.c.

Preiļu novada teritorijā atrodas šādas ūdenstilpes (ezeri, uzstādīnātās ūdenskrātuves un dīķi): Pelēču ezers (82 ha), kas saskaņā ar LR Civillikumu (1937) ir publisks ezers, Šusta ezers (73,4 ha), Dovules ezers (21,8 ha), Liminkas ezers (12,7 ha), Badēja ezers (1,4 ha), Krapišķu ezers (254 ha), Ārdavas ezers, Veirūgnas ezera daļa, Feimankas ūdenskrātuve uz Feimankas upes u.c.

3.1.tabula
Preiļu novada Valsts nozīmes ūdensnotekas

ŪSIK kods	Nosaukums	Kopējais garums, km	Regulētā posma garums, km
432:01	Dubna	114,113	71,720
4322:01	Oša	63,1135	56,096
43222:01	Sumanka	16,539	14,514
43226:01	Sauna	39,332	28,793
432262:01	Jašores strauts	13,225	13,225
4322662:01	Nr. 10	10,275	10,275
4322662:01	Nr.11	9,991	9,991
43226622:01	Nr.12	6,794	6,794
432272:01	Ivaisis	11,767	11,767
432274:01	Zvergža	9,508	9,508
4324:01	Feimanka	68,167	59,669
43242:01	Sanaužas strauts	14,882	14,882
432432:01	Nr.23	7,031	7,031
43244:01	Preiļupe	21,294	9,097
432442:01	Nr.40	6,924	6,924
43252:01	Ūdzena	17,208	16,951
43256:01	Šusta	8,718	8,718
4325632:01	Dzilna	18,117	5,264
43256322:01	Nr. 74	5,810	5,810
432574:01	Nr.105	5,052	5,052
432576:01	Nr. 86	5,333	5,333
43258:01	Jaša	33,728	5,422
432582:01	Gubaika	7,216	5,514
432584:01	Nr.2	6,290	6,290

Polderi

ŪSIK kods	Būves nosaukums	Poldera platība, km ²	Poldera baseins, km ²	Poldera dambju garums, km
4325761	Strīmena poldera sūkņu stacija	4,61	2,76	3,10

Saskaņā ar 12.03.2002. MK noteikumiem Nr. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” Dubna (visā garumā) un Feimanka (visā garumā) atbilst karpveidīgo upes statusam, līdz ar to upju ķīmiskajai un bioloģiskajai kvalitātei jāatbilst karpveidīgo zivju ūdeņu parametriem.

Preiļu novadā esošajam ūdenstilpju un ūdensteču izvietojumam ir neaizvietojaama ainaviskā vērtība, tie tiek izmantoti gan saimnieciskajām vajadzībām, gan rekreācijai. Intensīva zivsaimniecība novada ūdensobjektos netiek veikta un nav plānota arī tuvākajā nākotnē. Galvenokārt novadā esošajām upēm un ezeriem ir nozīme bioloģiskās daudzveidības, zivju resursu uzturēšanā un maksķerēšanā.

Dubna un Feimanka, atbilstoši MK 12.03.2002. noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 2¹.pielikumam, ir noteikta par prioritāriem zivju ūdeņiem kā karpveidīgo ūdeņu tips. Prioritārajos zivju ūdeņos ir jāveic ūdens aizsardzības un ūdens kvalitātes uzlabošanās pasākumus, lai nodrošinātu karpu dzimtas, līdaku, asaru un zušu populācijai labvēlīgus dzīves apstākļus.

Preiļu novadā darbojas divas hidroelektrostacija (HES) – Korna dzirnavu HES. Tā atrodas Aizkalnes pagastā, uz Jašas. Pelēču HES Tā atrodas Aizkalnes pagastā, uz Jašas upes.

Pamatojoties uz MK 15.01.2002. noteikumu Nr.27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus” pielikumu, Dubna, Feimanka, Oša un Preiļupe ir upe, uz kuras ir aizliegts veidot jebkādas jaunus mehāniskus šķēršļus, būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus. Preiļu novadā nav plānota jaunu hidroelektrostaciju būvniecība.

2015.gadā Preiļos realizēts pārrobežu projekts *Ūdens vides aizsardzība un zaļā dzīvesveida aktivitāšu veicināšana Latvijas un Krievijas pierobežas reģionos*. Projekta galvenais mērķis -uzlabot publisko ūdenstilpņu vides stāvokli, un Preiļos tas sāks darīt, izstrādājot parka dīķu un kanālu sistēmas rekonstrukcijas tehnisko projektu, kas paredz dabiski aizaugušo ūdenstilpņu attīrīšanu no atkritumiem, aizaugumiem, kokiem, krūmiem un dūņām.

Galvenais uzdevums, lai nepieļautu virszemes ūdeņu piesārņojumu, ir nepieļaut jaunas saimnieciskas darbības (attīrītu un neattīrītu notekūdeņu novadīšana (pilsētas, ciemiem un viensētām), virszemes notece no lauksaimniecības zemēm u.tml.), kas negatīvi varētu ietekmēt ūdensobjektus un samazināt

iespēju robežās esošo antropogēno slodzi, kā arī izvirzīt prasības alternatīvu risinājumu izstrādei tām plānotajām darbībām, kas veicinātu biogēno vielu novadīšanu vai būtiski ietekmētu krastu ainavu. Uzmanība jāpievērš arī ūdensteču un ūdenstilpju piekrastes izmantošanai rekreācijas mērķiem, kas palielina tādu antropogēno noslodzi kā zemeszemes nomīdīšana, biotopu degradācija, piesārņojums utt.

Preiļu novadā pašlaik neatrodas neviena oficiāla publiska peldvieta, kur Veselības inspekcija veic peldūdus kvalitātes novērtējumu.

Ierīkojot jaunas peldvietas pašvaldībā, jāņem vērā, ka tās labiekārtošanai ir liela nozīme kvalitātes prasībām atbilstošu peldūdus nodrošināšanā. Prasības peldvietu iekārtošanai un higiēnai nosaka MK 10.01.2012. noteikumi Nr.38 „Peldvietu izveidošanas un uzturēšanas kārtība”. Peldvietas ir jānodrošina ar gērbtuvēm, tualetēm un atkritumu konteineriem, atkritumi peldvietā ir jāsavāc un jāizved. Peldētāji pastāvīgi ir jāinformē par ūdens kvalitāti un citiem jautājumiem, ierīkojot peldvietā informatīvus standus, kas ir peldvietas īpašnieka pienākums. Latvijā prasības peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldībai nosaka MK 06.07.2010. noteikumi Nr.608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai”.

3.2.2. Pazemes ūdeņu kvalitāte

Viena no būtiskākajām vides problēmām Preiļu novadā ir ūdens aizsardzības problēma. Kaut arī pazemes ūdeņi ir ievērojamāki tīrāki nekā virszemes ūdeņi, eksistē to kvalitātes problēmas un piesārņojuma draudi.

Pazemes ūdeņus var ietekmēt arī potenciāli piesārņotās vietas, lielāki rūpnieciskās un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi, bijušās atkritumu izgāztuves, kā arī notekūdeņu novadīšana (gan centralizēti savākto, gan no viensētām un atsevišķām ēkām).

Cilvēku saimnieciskā darbība, sākot ar zemes apsaimniekošanu lauksaimnieciskās ražošanas vajadzībām, rūpniecību, atkritumu apsaimniekošanu un beidzot ar zemes dzīļu izmantošanu, t.sk. pazemes ūdeņu ieguvu, atstāj iespaidu uz pazemes hidrosfēru un pazemes ūdens kvantitāti vai kvalitāti.

Dabiskā ūdens horizontu aizsargātība ir atkarīga no pārklājošo iežu biežuma un to ūdenscaurlaidības spējām, kā arī no gruntsūdeņu un artēzisko ūdeņu līmeņu attiecības. Tādēļ, plānojot ražotnes ierīkošanu, ja tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai nepieciešams pazemes ūdens, šo ūdeņu aizsargātību jānovērtē individuāli, plānojot ūdens patēriņu uzņēmuma un tā radīto iespējamo piesārņojuma avotu īpatnības.

Viens no potenciāli bīstamākajiem pazemes ūdens piesārņošanas avotiem ir neizmantotie un neapsaimniekotie ūdensapgādes urbumi. Tādējādi, izlemjot turpmāko katra konkrētā ūdensapgādes urbuma apsaimniekošanas kārtību, jāņem vērā urbuma turpmākās izmantošanas perspektīva, tehniskais stāvoklis, urbuma atveres un stingrā režīma aizsargjoslas sanitārais stāvoklis. Ja urbums ilgāku laiku nav ekspluatēts, pirms tā izmantošanas atsākšanas nepieciešams veikt urbuma tehniskā stāvokļa pārbaudi un ūdens atsūkņēšanu, kā arī paraugu ņemšanu tā kvalitātes pārbaudei, bet, ja urbumus, kuru turpmākā izmantošana dažādu iemeslu dēļ nav iespējama, nepieciešams likvidēt, nodrošinot pazemes ūdens resursu aizsardzību.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Teritorijas plānojumā virszemes ūdensobjektiem noteikta funkcionālā zona „Ūdeņu teritorija” (Ū).
- Lai samazinātu piesārņojuma un dažādu saimniecisko darbību negatīvo ietekmi uz virszemes ūdeņiem, Preiļu novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotas (aizsargjoslas, kuras lielākas par 10 m) virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas atbilstoši likumam „Aizsargjoslu likums” (1997) un tiem pakārtotajiem normatīvajiem aktiem.
- Nepieciešams veikt pašvaldības pārziņā esošo urbumu apzināšanu, tamponējot vai likvidējot neizmantotus urbumus, tādējādi nodrošinot pazemes ūdeņu aizsardzību. Urbumi, kas ir privātīpašnieku teritorijās, ir jāapsaimnieko zemju īpašniekiem, taču pašvaldība var izglītēt iedzīvotājus, kā arī palīdzēt iedzīvotājiem sakārtot nepieciešamo dokumentāciju.
- Lai samazinātu virszemes ūdeņu piesārņojumu, Preiļu novada lauksaimniekiem jāievēro MK 23.12.2014. noteikumi Nr.834 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās

darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem”, īpaši jutīgo teritoriju apsaimniekošanas nosacījumi, labas prakses nosacījumi, ūdensteču aizsargjoslas, jāturpina mēsļu krātuvju sakārtošana un citi pasākumi ietekmes samazināšanai.

- Preiļu novadā ļoti lielumam procentam mājsaimniecību ir uzstādīti ūdens skaitītāji, kas sekmē taupīgāku ūdensresursu izmantošanu, samazinot kopējo novada patēriņu.
- Dzeramā ūdens analīzes tiek ņemtas četras reizes gadā, analīžu rezultāti liecina, ka dzeramais ūdens atbilst normatīvajos aktos noteiktajam obligātā nekaitīguma un kvalitātes prasībām.
- Ņemot vērā faktu, ka iedzīvotāju daudzums samazinās, var pieņemt to, ka kopējā ietekme uz ūdensobjektiem arī samazinās, jo samazinās izmantotā un novadītā ūdens daudzums; samazinās cilvēku antropogēnā slodze uz ūdensobjektiem; samazinās zivju nozveja. Laika posmā no 2009.gada līdz 2016.gadam iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 10% un diemžēl tas turpina samazināties.

3.3. ŪDENSAPGĀDE UN NOTEKŪDEŅU APSAIMNIEKOŠANA

3.3.1 Ūdensapgāde un dzeramā ūdens kvalitāte

Par dzeramo ūdeni uzskata saldūdeņus, kas neapstrādātā veidā vai pēc speciālas sagatavošanas tiek lietoti cilvēku uzturā vai izmantoti pārtikas rūpniecībā un tirdzniecībā, neatkarīgi no piegādes veida. Dzeramajam ūdenim ir jāatbilst ES direktīvām un Latvijas likumdošanā noteiktajām prasībām. Preiļu novada ūdens resursi tiek patērēti dzeramā ūdens un tehniskā ūdens vajadzībām. Ūdens patēriņš ir atkarīgs no aktīvo ražošanas uzņēmumu skaita un iedzīvotāju blīvuma.

Preiļos ir trīs atsevišķas ūdensapgādes sistēmas: Centrālā, Lauktechnikas un “Preiļu Siers” sistēmas (sistēmas savā starpā nav savienotas).

Preiļu novadā centralizētai ūdensapgādei izmanto tikai pazemes ūdeņus.

Citās novada apdzīvotās vietās, kur nav pieejama centralizētā ūdensapgāde, ūdens tiek ņemts no individuāliem urbumiem un akām, taču dati par individuālajiem ūdens patērētājiem, kas atspoguļotu to skaitu, izmantošanu, dzeramā ūdens apjomus un kvalitāti, nav pieejami. Preiļu novada teritorija atrodas zonā, kur pastāv risks pazemes ūdeņu piesārņojumam, līdz ar to ir būtiski pareizi apsaimniekot un uzturēt tos kārtībā, kā arī aiztampināt neizmantotos urbumus.

3.3.2 Notekūdeņu savākšana un attīrīšana

Notekūdeņu stāvoklis ir atkarīgs no attīrīšanas iekārtu esamības, komunālo notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes, rūpniecisko notekūdeņu sastāvā esošajām bīstamajām vielām, kā arī no robežšķērsojošā un vēsturiskā piesārņojuma, lietus noteces un meliorācijas sistēmu ekspluatācijas.

Izvērtējot lokālās un individuālās kanalizācijas sistēmas, kā viena no problēmām ir neattīrītu notekūdeņu iesūcināšana gruntī, kas pasliktina dzeramā ūdens kvalitāti akās. Ar gruntsūdens plūsmām notekūdeņi nonāk grāvjos un tālāk ieplūst ūdenstilpēs un ūdenstecēs.

Preiļu novadā atrodas septiņas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, no tām sešas ir bioloģiskās un vienas – mehāniskās.

3.2.tabula. Notekūdeņu novadīšana 2014.gadā⁵

Teritoriālā vienība	Novadīšanas vietu skaits (izplūdes)	Notekūdeņu daudzums (tūkst. m ³ /gadā)			
		Kopā novadītie notekūdeņi	T.sk. ar att. norm. tīri	T.sk. ar att.norm. netīri	T.sk. bez att. norm. tīri
Aizkalnes pagasts	1	6,121	6,121	0	0
Pelēču pagasts	1	10,069	10,069	0	0
Preiļu pagasts	1	5,927	5,927	0	0

⁵ LVGMC, datu bāze „2 – Ūdens pārskati”, Pārskats par ūdens resursu lietošanu

Preiļu pilsēta	4	602,414	558,062	0	44,352
Saunas pagasts	2	3,667	3,667	0	0

3.3.tabula. **Notekūdeņu novadīšana**⁶

Gads	Kopā (t)	Suspendētās vielas	BSP5	ĶSP	Pkop	P-PO4	Nkop	N-NH4	N-NO2	N-NO-3
2014	56,531	6,718	4,18	30,508	1,738	1,201	9,402	2,159	0,121	0,504
2013	48,18	4,856	3,693	27,733	1,035	0,844	5,665	4,316	0	0,038
2012	9,0225	3,828	4,365	27,715	1,68	1,171	6,22	4,015	0	0,0285
2011	51,606582	4,5584	4,51698	28,807	1,1763	0,849	8,3412	3,284802	0,0059	0,067
2010	7,4651	3,8724	3,1226	30,4963	1,84	1,64	6,1831	0,2874	0	0,0233

3.4.tabula. **Bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas**⁷

Teritoriālā vienība	Skaitis	Jauda (tūkst. m ³ /dnn)	Tūkst. m ³ 2014.gadā		
			Notekūdeņu daudzums	Pirmējā attīrīšana	Otrējā attīrīšana
Aizkalnes pagasts	1	50	6,121	0	6,121
Preiļu pagasts	1	0	5,927	0	5,927
Preiļu pilsēta	2	5400	558,062	0	264,872
Saunas pagasts	2	40	3,667	0	3,667

3.5.tabula. **Mehāniskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas**⁸

Teritoriālā vienība	Skaitis	Jauda (tūkst. m ³ /dnn)	Tūkst. m ³ 2014.gadā	
			Notekūdeņu daudzums	Pirmējā attīrīšana
Pelēču pagasts	1	0	10,069	0

Viens no ūdensobjektu kvalitātes ietekmes faktoriem ir tajos novadīto notekūdeņu attīrīšanas pakāpe. Preiļu novada vairākas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas nenodrošina notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, līdz ar to, lai nodrošinātu notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu arī ilgtermiņā, nepieciešama kanalizācijas sistēmas infrastruktūras rekonstrukcija un jaunu atsevišķu sistēmas objektu izbūve.

Ņemot vērā, ka Preiļu novada attīstības tendences neparedz būtisku iedzīvotāju skaita pieaugumu, var uzskatīt, ka Preiļu novadā būtiski nepalielināsies kopējais notekūdeņu daudzums.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Preiļu novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotas tehniskās apgādes teritorijas.
- Lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz ūdens resursu kvalitāti visā ūdensgūtnes ekspluatācijas laikā, ūdens ņemšanas vietām ir noteiktas aizsargjoslas.
- Notekūdeņu attīrīšanas iekārtām atbilstoši to tehnoloģiskajai darbībai noteiktas aizsargjoslas.
- Lemjot par katra konkrētā ūdensapgādes urbuma turpmāko apsaimniekošanas kārtību, jāņem vērā turpmākā izmantošanas perspektīva, tehniskais stāvoklis, kā arī urbuma atveres un stingrā režīma aizsargjoslas sanitārais stāvoklis. Savukārt urbumus, kuru turpmākā izmantošana dažādu iemeslu dēļ nav iespējama, nepieciešams likvidēt, nodrošinot pazemes ūdens resursu aizsardzību.
- Īpaša uzmanība jāpievērš tiem uzņēmumiem, kas ir gruntsūdens piesārņojuma (vai potenciālie) avoti (piemēram, fermas) un kur nav uzstādītas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas.
- Tām apbūves teritorijām vai objektiem, kuriem nav iespējams pieslēgties centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijas sistēmai, nepieciešams ierīkot vietējās ūdens ņemšanas vietas un attīrīšanas iekārtas, lai radītais piesārņojums nenonāktu vidē.

3.3.3.Pasākumi ūdenssaimniecības attīstībai

Kvalitatīva dzeramā ūdens nodrošināšana visiem Latvijas iedzīvotājiem ir aktuāla gan no Eiropas tiesību normu izpildes viedokļa, gan arī kā nozīmīgs sabiedrības veselības jautājums. Latvijā, tāpat kā citās

⁶ LVĢMC, datu bāze „2 – Ūdens pārskati”, Pārskats par ūdens resursu lietošanu

⁷ LVĢMC, datu bāze „2 – Ūdens pārskati”, Pārskats par ūdens resursu lietošanu

⁸ LVĢMC, datu bāze „2 – Ūdens pārskati”, Pārskats par ūdens resursu lietošanu

Eiropas Savienības dalībvalstīs, obligātos dzeramā ūdens kvalitātes normatīvus nosaka Eiropas Padomes Direktīva 98/83/EC „Par dzeramā ūdens kvalitāti”. Minētās direktīvas prasības nacionālajā likumdošanā ieviestas ar MK 29.04.2003. noteikumiem Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”. Normatīvie akti paredz obligātās dzeramā ūdens nekaitīguma un kvalitātes prasību ievērošanu.

Ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas sakārtošana, atbilstoši iestāšanās sarunās ar ES noteiktajam pārejas periodam, vidēji lielajās reģiona pilsētās bija jāveic līdz 2011.gadam, bet mazajās pilsētās un citās apdzīvotās vietās ar vairāk kā 2000 cilvēkekivalentu lietotāju, jāveic līdz 2015.gadam, tā nodrošinot labu virszemes un pazemes ūdens kvalitāti.

Ņemot vērā, ka piegādātā dzeramā ūdens kvalitāte Preiļu novada pašvaldībā ne visās apdzīvotajās vietās atbilst ES direktīvām un valsts noteiktajām ūdens kvalitātes prasībām attiecībā uz dzelzs saturu ūdenī, pašvaldībā tiek veikti dažādi Kohēzijas fonda un Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansēti projekti ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstībai. Pašlaik aktuālos ūdenssaimniecības attīstības projektus Preiļu novadā skatīt <http://preili.lv/page/487>.

Ūdenssaimniecības attīstības projekta īstenošanas rezultātā novadā būtiski tiks samazināti ūdens zudumi ūdensapgādes tīklos un palielinājies to iedzīvotāju skaits, kuriem tiek nodrošināts ES direktīvām atbilstošas kvalitātes dzeramais ūdens, kā rezultātā tiks nodrošināta kvalitatīvāka dzīves vide, samazināts vides piesārņojums un veicināta ūdens resursu racionāla izmantošana.

Kanalizācijas sistēmu rekonstrukcijas un attīstības projektu īstenošana novadā būtiski samazina vides piesārņojuma riskus, kas rodas novecojušo kanalizācijas tīklu ekspluatācijas rezultātā. Jaunu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu uzstādīšana nodrošinās gan lielāku notekūdeņu attīrīšanas efektivitāti, gan uzlabos attīrīšanas procesa kvalitāti atbilstoši nacionālās un Eiropas Savienības likumdošanas prasībām.

Visi ūdenssaimniecības sakārtošanas pasākumi Preiļu novada pašvaldībā uzskatāmi par atbalstāmiem no vides aizsardzības viedokļa, un dos tiešu ieguldījumu vides aizsardzības infrastruktūras sakārtošanā.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Preiļu novada teritorijas plānojums veicina ūdensapgādes infrastruktūras objektu sakārtošanu tajās apdzīvotajās vietās, kur šobrīd vēl netiek veikti ūdenssaimniecības attīstības projekti, tādējādi novēršot vai samazinot potenciālo negatīvo ūdens piesārņojumus.
- Nepieciešams veikt monitoringu (pārskata analīzi) attiecībā uz to, kā ūdenssaimniecības attīstības projekti ietekmē ūdens objektu ekoloģisko kvalitāti.

3.4.ATMOSFĒRAS GAISA KVALITĀTE

Lai nodrošinātu gaisa kvalitāti cilvēka veselības un ekosistēmas aizsardzībai, tiek noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, kas paredz pieļaujamo gaisa piesārņojuma līmeni (MK 03.11.2009. noteikumi Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”). Tos nosaka sēra dioksīdam, slāpekļa oksīdam un dioksīdam, putekļiem PM₁₀ un PM_{2,5}, svīnam, ozonam, benzolam, oglekļa oksīdam. Savukārt, lai novērtētu gaisa piesārņojuma līmeni piesārņojošām vielām, kurām nav noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, izmanto gaisa kvalitātes mērķlielumus atbilstoši iepriekš minētā normatīvā akta 9.pielikumam.

Gaisa kvalitātes novērojumu valsts tīklā iekļautas septiņas pilsētu novērojumu stacijas, kurās tiek novērota gaisa kvalitāte pilsētās un divas lauku fona stacijas, kurās tiek novērtēta pārrobežu gaisa masu pārnese ietekmē Latvijā ienākošā atmosfēras gaisa kvalitāte.

Atmosfēras gaisa piesārņojuma avotus var iedalīt divās kategorijās: (1) stacionāro avotu emisijas un (2) mobilo avotu izmeši.

Stacionārās avotu emisijas Preiļu novadā veidojas galvenokārt no sadedzināšanas iekārtām katlu mājās, radot lokālas gaisa piesārņojuma zonas (īpaši tas attiecināms uz tām katlu mājām, kuru dūmeņi nav aprīkoti ar filtriem), kā arī uzņēmumiem jeb rūpnieciskajiem objektiem, kuru darbības rezultātā gaisā nonāk gaisa piesārņojošās vielas.

Gaisa piesārņojuma emisiju apjomu no stacionāriem avotiem raksturo LVGMC valsts statistikas atskaišu „Nr.2-Gaiss” dati.

Otrs nozīmīgs faktors ir transporta koridori (automaģistrāle A13 un dzelzceļa līnijas), kas šķērso Preiļu novadu. Tie rada lokālu atmosfēras un augsnes piesārņojuma areālu. Gaisa piesārņojošās vielas veido: svins, oglekļa oksīds, slāpekļa oksīdi, ogļūdeņraži un aldehīdi. Pašreiz šī informācija nav pietiekoši precizēta, lai tādu varētu apkopot, nav veikti konkrēti autotransporta izplūdes gāzu mērījumi novadā. Ņemot vērā, ka lielākā daļa Preiļu novada autoceļu ir ar grants segumu (asfaltēts ir valsts galvenais autoceļš un daļa reģionālo un vietējo autoceļu), atmosfēras gaisa piesārņojumu rada arī putekļi. Līdz ar to viens no primārajiem uzdevumiem būtu šo autoceļu kvalitātes uzlabošana.

Mobilo avotu emisijas lielākoties no autotransporta. Preiļu novadu šķērso valsts galvenais autoceļš, uz kura ir samērā augsta satiksmes intensitāte, līdz ar to autotransporta izplūdes gāzu radītais piesārņojums varētu būt nozīmīgs, taču uz reģionālas un vietējas nozīmes autoceļiem satiksmes intensitāte nav liela. Tādējādi var uzskatīt, ka kopumā autotransporta radītais piesārņojums novadā nav būtisks.

Lielāko gaisa piesārņojumu novada robežās kopumā rada Preiļu pilsēta un tur esošie rūpniecības uzņēmumi, bet pārējā novada teritorijā nav lielu piesārņojuma avotu, kas varētu būtiski ietekmēt vides kvalitāti un cilvēku veselību.

Preiļu pilsētā lielāko kaitīgo vielu emisiju apjomu sastāda oglekļa dioksīds (CO₂). CO₂ veidojas dažādos oksidēšanas procesos, tai skaitā – degšanā, bet salīdzinot ar CO, kas ir tvana gāze, nav tik indīga. Oglekļa oksīds (CO), kas ir viena no nozīmīgākajām atmosfēru piesārņojošām vielām, veidojas visos degšanas procesos, kur tiek sadedzināts organisks (oglekli saturošs) kurināmais – gan krāsnīs, gan automašīnu iekšdedzes dzinējos un dīzeļdzinējos. Saskaņā ar valsts statistikas datiem, oglekļa dioksīda līmenis Preiļu pilsētā ievērojami palielinājās 2008.gadā, 2009.gadā samazinājās, bet 2010.gadā atkal palielinājās. Oglekļa oksīds veidojas, nepilnīgi sadegot šķidrajai degvielai un šķidrajam kurināmajam.

Antropogēnais (mākslīgais jeb cilvēka radītais) putekļu (PM₁₀) izmešu avots nāk no ražotnēm un kurtuvēm, kas dedzina ogles un kokmateriālus (zāģu skaidas), kā arī no transporta (dīzeļdzinēju izplūdes gāzes).

3.6.tabula. Izmeši Preiļu pilsētas teritorijā (t/gadā)⁹

Gads	Oglekļa dioksīds (CO ₂)	Oglekļa oksīds (CO)	Slāpekļa dioksīds (NO ₂)	Slāpekļa oksīds (NO)	Sēra dioksīds (SO ₂)	PM ₁₀ [t]
2007.	3781,688	48,7336	0,94	46,2501	0,0002	3,3131
2008.	8385,4799	46,7532	0,0762	45,6427	0,0002	2,2321
2009.	7575,5286	43,2767	6,665	40,2871	0	4,1256

⁹ Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību „Nr.2-Gaiss”

2010.	8720,8173	50,2653	6,5926	46,539	0	4,5032
-------	-----------	---------	--------	--------	---	--------

Būtiskus draudus Preiļu novada gaisa kvalitātei var radīt iespējama avārija pierobežas vai pat tālākās teritorijās, piesārņojošo vielu emisijas gaisā var palielināt arī jaunu ražotņu izveide novada teritorijā, taču šobrīd kopumā gaisa kvalitāte Preiļu novadā vērtējama kā atbilstoša esošajiem normatīvajiem aktiem.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Palielinoties automašīnu plūsmai pa autoceļiem, palielinās arī gaisa piesārņojums ar izplūdes gāzēm. Lai mazinātu šo iespējamo ietekmi, izbūvējot vai rekonstruējot ceļus, nepieciešams paredzēt pareizu satiksmes regulēšanu, apzaļumošanu, prettrokšņu žogus u.tml.

3.5.TROKSNIS

Vides troksnis nozīmē nevēlamu vai bīstamu ārpus telpu troksni, kas rodas cilvēku darbības rezultātā, ieskaitot troksni, kas rodas ceļu, dzelzceļu un gaisa satiksmes, kā arī rūpniecisko aktivitāšu rezultātā.

Lai noteiktu trokšņa līmeni kādā konkrētā vietā būtiski ir identificēt apkārtējā teritorijā esošos un potenciālos trokšņa avotus. Paaugstināta trokšņa līmenis ir lielāka problēma blīvi apdzīvotās vietās kā lauku teritorijās. Kā būtiskākie trokšņa avoti Preiļu novadā minami autotransporta satiksme un ražošanas uzņēmumu tehnisko iekārtu darbība.

Preiļu novadā nav ļoti augsta satiksmes intensitāte, līdz ar to var uzskatīt, ka pašlaik Preiļu novadā nav paaugstināta trokšņa līmeņa avotu, ko rada satiksmes infrastruktūra.

Lai novērtētu dažādu vides trokšņa avotu radītā trokšņa kopējo iedarbību vai noteiktu vispārīgu vides trokšņa prognozi noteiktai teritorijai tiek izstrādātas trokšņa stratēģiskās kartes.

Līdz šim Preiļu novadā nav veikta trokšņa līmeņa noteikšana un kartēšana. Jautājumus, kas saistīti ar trokšņa novērtēšanu un rīcībām trokšņa samazināšanai, regulē MK 07.01.2014. noteikumi Nr.16 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība”, kas paredz arī atbildību sadali starp atbildīgajām valsts institūcijām un pašvaldību.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Lai mazinātu trokšņa iespējamo ietekmi no lielceļiem un dzelzceļa, nepieciešams paredzēt prettrokšņu žogus.
- Rūpniecisko objektu teritorijās, ja tie plānoti vai atrodas dzīvojamo rajonu tuvumā ir jāparedz trokšņu slapējošas barjeras, dzīvžogi u.c. līdzīgi risinājumi.

3.6.ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Šodienas galvenās vides politikas pamatnostādnes atkritumu saimniecības sektorā ir ierobežot atkritumu rašanos, samazināt to bīstamību un apglabājamo daudzumu, veicinot to pārstrādi vai atkārtotu izmantošanu. Tas ir integrāls process dabas, sociālās, pārvaldības un vides komunikācijas sektoros, sadarbojoties visām interešu grupām.

Novads iekļaujas Dienvidlatgales reģiona atkritumu apsaimniekošanas sistēmā. Atkritumu apsaimniekošanas reģioniem tika sagatavoti reģionālie atkritumu apsaimniekošanas plāni plānošanas periodam no 2007.-2013.gadam, kuru darbība uz šo brīdi ir noslēgusies. Minēto plānu galvenā vērtība atkritumu apsaimniekošanas jomā tika veltīta videi drošu atkritumu apglabāšanas poligonu izveidei un veco, normatīvo aktu prasībām neatbilstoši, izgāztuvju slēgšanai un slēgšanai un atkritumu savākšanas un šķirošanas iekārtu un lauku izveidei. Ņemot vērā, ka visi plānotie pasākumi šajā laika periodā tika veikti (t.sk. Preiļu novada pašvaldībā), tiek uzskatīt, ka šo plānu mērķi kopumā tika sasniegti.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2013.-2020.gadam noteikts, ka nākamajam plānošanas periodam (no 2014. līdz 2020.gadam) katram atkritumu apsaimniekošanas reģionam nav nepieciešams izstrādāt jaunu atkritumu apsaimniekošanas plānu, kuru apstiprina Ministru kabinets, tajā pat laikā teikts, ja normatīvajos aktos ir jāparedz iespēja, ka šos plānus izstrādā attiecīgajā atkritumu

apsaimniekošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības, savstarpēji sadarbojoties, ja tās uzskata to par nepieciešamību.

2014.gada 4.aprīlī tika apstiprināta SIA „Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija” darbības un attīstības stratēģija 2014.-2016.gadam, kura savā darbībā vadās no 2005.gadā izstrādātā Dienvidlatgales reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2005.-2025.gadam (periodā līdz 2013.gadā tajā tika definēta īstermiņa programma, bet līdz 2025.gadam – ilgtermiņa). Jānorāda, ka plāns ar MK 07.06.2007. rīkojumu Nr.353 tika apstiprināts periodam līdz 2013.gadam. Izveidotā uzņēmuma misija ir tās dalībnieku dibināšanas līgumā noteikto mērķu un uzdevumu sasniegšana un ilgtspējīgas vides aizsardzības un atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības nodrošināšanai, savukārt tā vīzija ir sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonam „Ciniši”, kas atrodas Demenes pagastā, Daugavpils novadā kļūt par atkritumu pārstrādes centru, kas radītu iespēju poligonam darboties ekoloģiski un efektīvi, kā arī paldzināt poligona darbības laiku. Tāpat noteikti vairāki mērķi un uzdevumi to sasniegšanai.

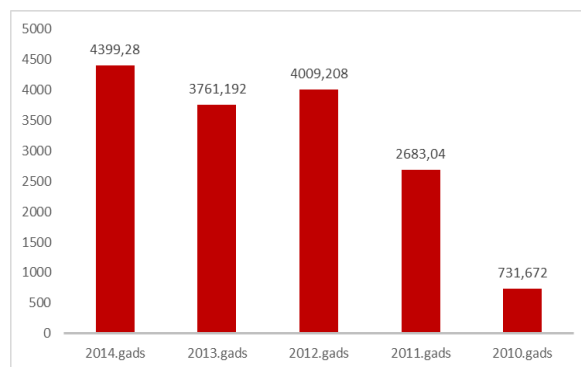
Kā vienu no būtiskiem īstermiņa mērķiem atzīmējams – izveidot mūsdienīgu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kas darbotos atbilstoši Latvijas un Eiropas savienības normatīvo aktu prasībām un, vienlaicīgi, būtu ērta un pieņemama atkritumu apsaimniekošanas sistēmā iesaistītajiem dalībniekiem, nosakot, ka šī mērķa sasniegšanai atzīmējami šādi uzdevumi:

- Laika posmā līdz 2016.gadam centralizētajā atkritumu savākšanas sistēmā iesaistīt 100% pilsētu iedzīvotāju un, kā minimums, 75% lauku iedzīvotāju.
- Atkritumu daudzumu, ko viens iedzīvotājs saražo gada laikā, nepārsniegt 300 kg/gadā. Šis mērķis noteikts arī īstermiņa stratēģijas ietvaros, paredzot, ka minētais lielums jāsasniedz 2016.gadā.
- Līdz 2020.gadam pilnībā ieviest dalītās atkritumu savākšanas sistēmu Dienvidlatgales reģionā. Līdz 2025.gadam nodrošināt, ka 40% no kopējā māsaimniecības atkritumu daudzuma (svara mērvienība) tiek novirzīti otrreizējai pārstrādei un izmantošanai. Pārstrādes jaudām attiecīgi, kā minimums, jāpieaug no 19% līdz 40% no savāktajiem atkritumiem laika posmā no 2013.gada līdz 2025.gadam.

Preiļu novadā darbojas centralizētā atkritumu apsaimniekošanas sistēma, ko regulē Preiļu novada pašvaldības 24.11.2011. saistošie noteikumi Nr.2011/13 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Preiļu novadā” ar 2013.gada grozījumiem, kas izdoti saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām” (1994) un likumu „Par atkritumu apsaimniekošanu” (2010), savukārt atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu Preiļu novada administratīvajā teritorijā atbilstoši šiem noteikumiem veic SIA „Preiļu saimnieks”. Savāktie sadzīves atkritumi tiek vesti uz poligonu „Ciniši”, Daugavpils novada Demenes pagastā.

Preiļu pilsētas sadzīves atkritumu izgāztuve, kas darbojās līdz 2007.gadam, ir slēgta un reaktivēta, arī citas bijušās izgāztuves pagastu teritorijās sen ir slēgtas. MK 27.12.2011. noteikumu Nr.1032 „Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un reaktivācijas noteikumi” prasības nosaka, ka, reaktivējot izgāztuvi, tai noteikts monitoringa periods – 20 gadi.

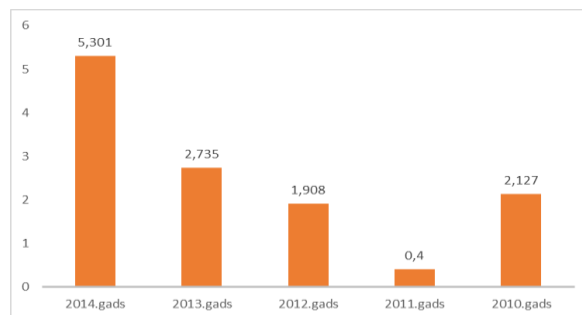
Par radīto un apsaimniekoto atkritumu daudzumiem Preiļu novada uzņēmumi un organizācijas katru gadu iesniedz Valsts statistikas pārskatu „Nr.3A – Pārskata par atkritumiem”. Saskaņā ar statistikas datiem, 2014.gadā Preiļu novadā radītas ~4404,58 t atkritumu, no tām 4399,28 t veido sadzīves atkritumi un 5,3 t bīstamie atkritumi. Izvērtējot iepriekšējo gadu pārskatus, secināms, ka 2014.gadā, salīdzinot ar 2012., 2013.gadu, ir palielinājies bīstamo atkritumu daudzums (attiecīgi 2012.gadā tās bija 1,90 t, bet 2013.gadā – 2,74 t), savukārt sadzīves atkritumu daudzums ir mainīgs – 2012.gadā tās bija 4009,208 t, savukārt 2013.gadā – 3761,19 t.



3.2.attēls. Radītais sadzīves atkritumu daudzums

Preiļu novadā nav centralizētas bīstamo atkritumu savākšanas un uzglabāšanas vietas, tādēļ tie rodas un tiek glabāti katra uzņēmuma darbības teritorijā, kuri atbilstoši normatīvo aktu prasībām tiek nodoti savākšanas punktos tālākajai utilizācijai.

Sadzīves atkritumi šobrīd tiek pilnībā savākti no daudzdzīvokļu mājām, lielai daļai savrupmāju ir noslēgti līgumi par atkritumu savākšanu, līdz ar to var secināt, ka centralizētai atkritumu savākšanas sistēmai ir pietiekama kapacitāte pakalpojuma nodrošināšanai Pašvaldības skatījumā kā būtiska problēma atkritumu apsaimniekošanā novadā nav minamas nelegālās deponēšanas vietas un vides piegružošana (kopumā novads esot tīrs).



3.3.attēls. Radītais bīstamos atkritumu daudzums

Jebkurā gadījumā, lai novērstu vai mazinātu kopējo atkritumu veidošanos, nelegālo atkritumu izmešanu, nepieciešams ieviest stingrākas normas pašvaldības saistošajos noteikumos par atkritumu apsaimniekošanu, jāizvieto papildus atkritumu tvertnes, kā arī jāturpina veicināt sabiedrības izglītošana vides aizsardzības un atkritumu apsaimniekošanas jautājumos.

Līdz 2018.gadam Latvija ir apņēmusies kļūt par zaļāko valsti pasaulē un viens no galvenajiem pasākumiem šī mērķa sasniegšanai ir dalītās atkritumu savākšanas sistēmas izveide jeb sadzīves atkritumu šķirošana. Atbilstoši ES direktīvu un nacionālo tiesību aktu prasībām pašvaldībām jānodrošina, ka katrā pašvaldībā līdz 2015.gada 1.janvārim visiem iedzīvotājiem ir pieejams dalītās atkritumu savākšanas pakalpojums, atsevišķi savācot vismaz stiklu, papīru, metālu un plastmasas.

Preiļu novada pašvaldībā ir pieejamas atkritumu šķirošanas iespējas – Preiļu pilsētā ir 23 atkritumu šķirošanas punkti, pa vienam – Līčos un Aizkalnē, galvenokārt daudzdzīvokļu māju kvartālos un pie sabiedriski nozīmīgām ēkām. Preiļos atrodas arī atkritumu šķirošanas laukums. Tomēr joprojām viena no problēmām ir atkritumu savākšana un šķirošana attāļajās viensētās, kur atkritumi joprojām tiek dedzināti vai citādi utilizēti.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Novadam sākotnēji jārisina jautājums par jau esošo uzkrāto atkritumu savākšanu un nesankcionēto atkritumu izgāztuvju likvidēšanu mežos, gravās un lauku sētās ārpus lielākajām apdzīvotajām vietām, kā arī jāturpina atkritumu šķirošanas attīstība novadā, attiecīgi motivējot iedzīvotājus izmantot atkritumu šķirošanas iespējas.

3.7.RISKA TERITORIJAS UN OBJEKTI

3.7.1.Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Piesārņotās vietas var būt – augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēku un ražotņu teritorijas. Lai piesārņotās vietas neapdraudētu vidi, kā arī cilvēku veselību un dzīvību, tiek nodrošināta šo vietu inventarizācija un uzskaitē, lai pēc tam varētu veikt to sanāciju.

2003.-2005.gadā visā Latvijas teritorijā tika veikta piesārņoto vietu apzināšana un uzskaitē. Informācija ir apkopota LVĢMC datu bāzē par piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām¹⁰. Šajā reģistrā iekļauti ne tikai objekti, kas jau piesārņo vai arī ir aizdomas par potenciālu piesārņojumu, bet arī tie uzņēmumi, kas pašreiz piesārņojumu nerada, bet to darbība saistās ar augstu piesārņojuma bīstamības potenciālu.

Saskaņā ar LVĢMC datu bāzē pieejamo informāciju, Preiļu novadā atrodas viena piesārņota vieta un piecas potenciāli piesārņotas vietas (skatīt 3.7.tabulu). Ņemot vērā, ka vairākas no minētajām vietām atrodas tuvāk vai tālāk no ūdensobjektiem, kas ir viens no iespējamajiem virszemes ūdeņu un augsnes piesārņojuma iemesliem, tādēļ nozīmīgi ir veikt šo vietu sanāciju un rekultivāciju. Lielākoties šo vietu izpēte nav veikta, tādējādi nevar spriest par šo vietu pašreizējo ietekmi uz vidi vai cilvēku. *Ņemot vērā, ka daļa no šīm vietām ir vēsturiski piesārņotās vai potenciāli piesārņotās vietas, bet daļai šāds statuss*

¹⁰ LVĢMC datu bāze „Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas”

noteikts uz pieņēmumu pamata, būtu nepieciešams veikt detalizētu izpēti un nepieciešamības gadījumā no saraksta izslēgt tās vietas, kas nerada riska draudus.

3.7.tabula. **Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas**

Nr. p.k.	Reģistrācijas numurs	Vietas nosaukums, atrašanās vieta	Darbības nozares	Piezīmes
Piesārņota vieta				
1.	76015/813	Preiļu pilsētas sadzīves atkritumu izgāztuve	Atkritumu apsaimniekošana, teritorijas tīrīšana	Slēgta un reaktivēta 2007.gadā (darbības laiks – 37 gadi)
Potenciāli piesārņota vietas				
1.	76015/817	„AVIN-SIA” DUS	Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	DUS tiek modernizēts, ieguldīti līdzekļi vides aizsardzības prasību izpildei, piem. pazemes ūdeņu monitorings
2.	76015/816	AS „Preiļu siers”, mazuta rezervuāri	Piena pārstrāde un siera ražošana	Cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība
3.	76015/814	SIA „Preiļu saimnieks”, mazuta rezervuāri	Cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	Mazuta rezervuāri (Katlu mājas)
4.	76015/815	SIA „Preiļu saimnieks”, mazuta rezervuāri	Cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	Katlu mājas mazuta rezervuāri
5.	76568/4756	Pelēču pagasta padome, sadedzināšanas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Tvaika un karstā ūdens piegāde	sadedzināšanas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
Vieta nav potenciāli piesārņota				
1.	76015/818	SIA „Ingrīda”, DUS (Preiļi)	Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Pretinfiltrācijas ekrāns, pazemes ūdeņu monitorings tiek veikts
2.	76448/819	Siliņi, reaktivēta sadzīves atkritumu izgāztuve (Aizkalnes pagasts)	Atkritumu apsaimniekošana, teritorijas tīrīšana	2000.g.rudenī reaktivēta sadzīves atkritumu izgāztuve
3.	76748/820	Degvielas uzpildes vieta (Saunas pagasts, Smelteri)	Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Netiek izmantots, laukums atbrīvots no uzpildes ierīcēm
4.	76748/826	Prīkuļi, DUS Saunas pagasts, „L-Anspoki”	Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Netiek izmantots, Laukums atbrīvots no uzpildes ierīcēm
5.	76748/825	Pauniņi, atkritumu izgāztuve (Saunas pagasts)	Atkritumu apsaimniekošana, teritorijas tīrīšana	Mājsaimniecības atkritumu izgāztuve slēgta un reaktivēta 2000 gadā; iesēts zālājs, iestādīti koki
6.	76748/824	Betišķi, atkritumu izgāztuve Saunas pagasts	Atkritumu apsaimniekošana, teritorijas tīrīšana	Mājsaimniecības atkritumu izgāztuve slēgta un reaktivēta 2000 gadā; iestādīti koki
7.	76748/823	Grovāni, atkritumu izgāztuve (Saunas pagasts)	Atkritumu apsaimniekošana, teritorijas tīrīšana	Mājsaimniecības atkritumu izgāztuve slēgta un reaktivēta 2000 gadā; iestādīti koki
8.	76748/822	Razrivka, ķīmikāliju noliktava (Saunas pagasts)	Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Neliktādie pesticīdi pārvietoti uz Gardenas bīstamo novietni 1999.gadā, telpas sakārtotas; Īpašnieks telpu izmanto saimnieciskajām vajadzībām
9.	76748/821	Kalnasēta, ķīmikāliju noliktava (Saunas pagasts)	Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība	Neliktādie pesticīdi pārvietoti uz Gardenas bīstamo novietni 1999 gadā, telpas sakārtotas; Īpašnieks telpu izmanto saimnieciskajām vajadzībām

Piemērojot principu „piesārņotājs maksā”, piesārņojuma draudu novēršanā, kā arī piesārņoto vietu teritoriju sakopšanā un sanācijā, ja tas nepieciešams, iesaistāmi piesārņojuma radītāji, teritorijas īpašnieki un/vai apsaimniekotāji atbilstoši integrēto atļauju nosacījumiem.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Iespēju robežās nepieciešams veikt novadā esošās piesārņotās un potenciāli piesārņoto vietu izpēti, pamatojoties uz kuras rezultātiem plānot atbilstošus pasākumus – izslēgt no reģistra vai veikt pasākumus ietekmes mazināšanai.
- Piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā un ja attiecīgās darbības izraisītās emisijas var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā.
- Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas tiek attēlotas Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā un uzskaitītas Paskaidrojuma rakstā.

3.7.2. Rūpnieciskā riska teritorijas

09.08.2011. ar MK rīkojumu Nr.369 „Par Valsts civilās aizsardzības plānu” tika apstiprināts „Valsts civilās aizsardzības plāns” (jāatzīmē, ka šobrīd plāns tiek aktualizēts), kurā paredzēti preventīvie, gatavības un seku likvidācijas pasākumi praktiski visiem Latvijas valstī iespējamiem apdraudējumu veidiem, ietverot kā dabas, tā tehnogēnās katastrofas. Saskaņā ar minēto plānu, Preiļu novadā atrodas divi **reģionālas nozīmes risku radoši objekti**, tas ir Pelēču HES un Korna dzirnavu HES. Minētās hidroelektrostacijas kvalificētas kā B drošuma klases hidroelektrostaciju hidrotehniskās būves. To darbība saistīta ar plūdu risku dambja pārrāvuma gadījumā.

Nacionālas nozīmes paaugstinātas bīstamības transporta riska teritorija Preiļu novada teritorijā ir autoceļš A13 (E262) Krievijas robeža (Grebņeva) – Rēzekne – Daugavpils – Lietuvas robeža (Medumi), stratēģiskās (valsts) nozīmes dzelzceļa līnija Kārsava – Rēzekne – Daugavpils – Eglaine, maģistrālais gāzes vads Upmala – Preiļi un Preiļi – Rēzekne, kā arī gāzes regulēšanas stacija „Preiļi”.

Pa autoceļiem, it īpaši valsts galveno autoceļu A13, kā arī pa dzelzceļa līniju tiek pārvadātas arī bīstamas kravas – auto degviela, gāze, ķīmiskas vielas, u.c., tādējādi pastāv risks transporta avārijām. Notiekot ceļu satiksmes negadījumam, šīs kravas var nokļūt apkārtējā vidē, radot ievērojamu piesārņojumu un akūtus draudus cilvēku veselībai vai pat dzīvībai. Šādā gadījumā ir iespējami arī sprādzieni un ugunsgrēki. Šie riski tieši var skart teritoriju vairāku desmitu metru attālumā no autoceļa, bet netieša izplatība var sasniegt simtiem metru. Avārijas uz autoceļiem un dzelzceļa līnijām var tikt saistītas arī ar lielu cilvēku upuru skaitu.

Novada vides un cilvēku dzīves kvalitāti var apdraudēt arī dažāda veida inženiertehniskās apgādes teritorijas un objekti, tās ir elektropārvades līnijas, maģistrālais gāzes vads ar regulēšanas stacijām, netamponētie ūdensapgādes urbumi u.tml., kas galvenokārt saistās ar avāriju bīstamības risku (ugunsgrēki, augsnes, virszemes ūdeņu un gruntsūdens piesārņojums).

Vides piesārņojumu var radīt arī Preiļu novadā esošo uzņēmumu saimnieciskā darbība, tādējādi radot tiešus avāriju draudus, gan iespējamus netiešo ietekmi uz vidi. Piesārņojošās darbības tiek iedalītas A, B un C kategorijās, ņemot vērā piesārņojuma darbību un iedarbību vai to risku, ko rada cilvēku veselībai un videi.

Preiļu novadā darbojas viens A kategorijas piesārņojošās darbības uzņēmumi un 10 uzņēmumi, kuriem izsniegta B kategorijas atļaujas piesārņojošai darbībai (skatīt 3.8.tabulu).

3.8.tabula. A un B kategorijas atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai Preiļu novadā¹¹

Nr. p.k.	Darbības nozare	Uzņēmuma/iestādes nosaukums	Darbības veids
A kategorijas piesārņojošā darbība			
1.	Enerģētika Atkritumu apsaimniekošana p. Citas nozares	AS „Preiļu siers”	Piena pārstrādes rūpnīca
B kategorijas piesārņojošā darbība			
1.	Enerģētika	SIA „Preiļu siltums”	Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana
2.	Enerģētika	SIA „VEGA P”	Degvielas uzpildes stacija ar degvielas apjomu virs 2000 m ³ gadā

¹¹ www.vpvb.gov.lv

			Gāzes uzpildes stacija ar gāzes apjomu 100 m ³ gadā Mehānisko transportlīdzekļu remontdarbnīca
3.	Enerģētika	SIA „ARHEO”	Kokogļu ražotne
4.	Enerģētika	SIA „Preiļu saimnieks”	Sadedzināšanas iekārtas
5.	Ķīmiskā rūpniecība un darbības ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem	VAS „Latvijas autoceļu uzturētājs”	Bitumeta uzglabāšana Transportlīdzekļu remontdarbnīcas Katlu māja Sāls uzglabāšana līdz 1000 t gadā
6.	Citas nozares	SIA „Preiļu saimnieks”	Aizkalnes ciema NAI
7.	Citas nozares	SIA „Preiļu saimnieks”	Līču ciema NAI
8.	Citas nozares	Preiļu novada dome	Priekuļu ciema NAI
9.	Citas nozares	Preiļu novada dome	Pelēču ciema NAI
10.	Citas nozares	SIA „Preiļu saimnieks”	Preiļu NAI

Ar šāda veida uzskaitītajiem piesārņojuma riskiem, neatkarīgi no plānošanas dokumentā pieņemtiem risinājumiem, ir jārēķinās arī perspektīvā, plānojot atsevišķas rīcības, projektus, kas tiktu vērsti ar mērķi, lai šādu piesārņojumu arvien mazinātu.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Iespēju robežās nepieciešams veikt novadā esošo rūpnieciskā riska teritoriju uzraudzību gadījumos, kad ir draudi cilvēku veselībai un dzīvībai, iesaistot attiecīgos dienestus un valsts iestādes.

3.8. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Preiļu novada teritorijas plānojums nosaka teritorijas perspektīvo izmantošanu un izmantošanas kārtību pašvaldībā nākamajiem 15 gadiem, kurā, nosakot teritorijas funkcionālo zonējumu, tiek plānota Preiļu pilsētas, ciemu un lauku teritoriju atļautā izmantošana, sabalansējot dabas, kultūrvēsturiskās vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus. Pašvaldības teritorijas plānojums un tajā izvirzītie nosacījumi ir aktuāli saistošie noteikumi iedzīvotāju un uzņēmēju saimnieciskajai darbībai pašvaldības teritorijā. Teritorijas plānojuma izstrāde iedzīvotājiem un uzņēmējiem atvieglo iespējas veikt saimniecisko darbību atbilstoši noteiktajām likumdošanas prasībām, neanalizējot lielu daudzumu normatīvo aktu. Plānojuma neesamība neizbēgami novestu pie likumdošanas pārkāpumiem vides aizsardzībā, aizsargjoslu un servitūtu izmantošanā, dabas resursu ieguvē un citās valsts un pašvaldības pārraudzībā esošās jomās. Likumdošanas prasību ievērošana prasītu vairāk pūļu un resursu no iedzīvotāju un uzņēmēju puses, it īpaši, uzsākot jaunu vai paplašinot esošo saimniecisko darbību.

Neizstrādājot vai neieviešot Preiļu novadā teritorijas plānojumu, var nākotnē prognozēt zināmu anarhiju pašvaldības teritorijas turpmākajā apbūvē un apsaimniekošanā. Tas savukārt ievērojami apgrūtinātu atbilstošas infrastruktūras izveidi pilsētā, ciemos un apbūves teritorijā. Būtu apgrūtināta ceļu, elektroapgādes, gāzes, ūdensvadu un citu infrastruktūras objektu plānošana. Pastāv iespēja, ka ražošanas teritorijas tiktu izvietotas blakus rekreācijas un dzīvojamo ēku teritorijām, kas neizbēgami radītu paaugstinātu stresu un novestu pie dzīves vides kvalitātes pazemināšanās.

Balstoties uz esošo ekonomiskās attīstības, rādītāju un iedzīvotāju skaita izmaiņu analīzi, var pieņemt, ka plānošanas dokumentā ietvertajā laika posmā nav paredzama strauja apbūve vai liela apjoma saimnieciskās darbības pieaugums. Diezgan pamatoti var prognozēt, ka komercsabiedrības un ražotnes, ja tādas tiks dibinātas no jauna, veidosies galvenokārt esošo apdzīvoto vietu robežās un būs saistītas pārsvarā ar lauksaimniecisko ražošanu un kokapstrādi, un to attīstība balstīsies uz jau esošo infrastruktūru.

Ja būvniecība tiks realizēta saskaņā ar teritorijas plānojumu un tiks ievēroti apbūves un izmantošanas noteikumos noteiktie kritēriji, tad šādām darbībām nevajadzētu ietekmēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju stāvokli.

Izstrādātais Preiļu novada teritorijas plānojums izvērtē novada teritorijas attīstības potenciālu un nosaka tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus, t.i., nodrošina blīvi apdzīvoto vietu (pilsētas

un ciemu) kompaktu attīstību ar atbilstošu inženiertehniskās un satiksmes infrastruktūras nodrošinājumu, daudzveidīgu lauku teritoriju attīstību, sabalansētu ainavas kvalitāti un bioloģisko daudzveidību ar ekonomiskās attīstības interesēm, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, kā arī nosaka īpašas prasības dabas resursu izmantošanai (derīgo izrakteņu ieguves teritoriju, alternatīvās enerģētikas attīstība) un ražošanas teritoriju attīstībai.

Preiļu novada teritorijas plānojums būs galvenais novada turpmākās attīstības plānošanas dokuments attiecībā uz teritorijas izmantošanu ar perspektīvu līdz 2031.gadam. Vienota Preiļu novada teritorijas plānojuma esamība palīdzēs pašvaldībai izvērtēt katru attīstības ieceri, iesniedzējiem saskaņojot savu darbību ar novada attīstības kopējām interesēm, bet iedzīvotājiem un uzņēmējiem – iegūt informāciju par novada nākotnes attīstības iespējām un nosacījumiem.

4.VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

Pašvaldības teritorijas plānojums ir dokuments, kura īstenošana atstāj ievērojamu ietekmi uz visas teritorijas attīstību, arī uz dabas un vides stāvokli. No teritorijas plānojuma kvalitātes lielā mērā ir atkarīga dabas vides un iedzīvotāju dzīves kvalitāte.

Turpmākajās sadaļās sniegta informācija par teritorijām, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt no vides aizsardzības viedokļa.

Kopumā jāatzīmē, ka, diskusiju rezultātā un ievērojot pēctecības principu, jaunajā Preiļu novada teritorijas plānojumā saglabāti pamatā iepriekš pieņemtie teritorijas plānošanas risinājumi, kuri ir joprojām aktuāli, pamatoti un atbilst šī brīža plānošanas un normatīvo aktu prasībām. Izstrādātajā teritorijas plānojumā saglabāta galvenokārt tā teritoriju plānotā (atļautā) izmantošana, kas tika noteikta iepriekš izstrādātajos Preiļu novadā ietilpstošo pašvaldību teritorijas plānojumos, aktualizējot esošo situāciju un pārskatot atsevišķus teritoriju plānošanas un izmantošanas risinājumus (pārskatīti blīvi apdzīvoto vietu statusi, ciemu robežas, kā arī precizētas vai veiktas izmaiņas atsevišķu teritoriju atļautajā izmantošanā).

4.1.ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību – biotopus, retas un tipiskas dabas ekosistēmas, savdabīgas un tikai Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, tiek veidotas īpaši aizsargājamās teritorijas (ĪADT).

Preiļu novadā atrodas trīs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kuru statuss noteikts saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (1993): dabas liegums „Jaša”, dabas liegums „Pelēču ezera purvs” un neliela daļa no aizsargājamo ainavu apvidus „Kaučers”. Visas iepriekš minētās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir iekļautas Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) sarakstā, līdz ar to teritorijā esošo dabas vērtību aizsardzību regulē Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana un citas starptautiskās saistības.

Tā nevienai ĪADT nav spēkā teritorijas individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, to aizsardzību regulē MK 16.03.2010. noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Viens no pasākumiem kā nodrošināt labvēlīgu aizsardzības stāvokli īpaši aizsargājamās dabas teritorijās ir dabas aizsardzības plānu izstrāde un to ieviešana, kas ļauj sabalansēt Preiļu novada dabas un ekonomiskās intereses (skatīt 4.1.tabulu).

4.1.tabula. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Preiļu novadā¹²

Nr. p.k.	Nosaukums	Teritoriālā vienība Preiļu novadā	Platība, ha	Dibināšanas gads	Teritorijas izmantošanu un aizsardzību regulējošie tiesību akti	Dabas aizsardzības plāns
1.	Dabas liegums „Jaša”	Aizkalnes pagasts, Pelēču pagasts	69	2004	MK 16.03.2010. noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”	Dabas lieguma „Jaša” dabas aizsardzības plāns 2007.-2020.gadam
2.	Dabas liegums „Pelēču ezera purvs”	Pelēču pagasts	12	1999	MK 16.03.2010. noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”	-
3.	Aizsargājamo ainavu apvidus „Kaučers”*	Preiļu pagasts	2769	2004	MK 16.03.2010. noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”	Aizsargājamo ainavu apvidus „Kaučers” dabas aizsardzības plāns 2008.-2020.gadam

* atrodas arī Riebiņu novada Rušonas pagastā

¹² www.daba.gov.lv un www.varam.gov.lv

Preiļu novadā esošās īpaši aizsargājamās teritorijas šobrīd nav pakļautas ievērojamai antropogēnajai ietekmei. Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) izmantošanas veids Preiļu novada teritorijas plānojumā teritorijas lietojuma veids netiek mainīts un būtiska ietekme nav paredzama arī uz pārējām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Preiļu novada dabas resursi un ainaviskās vērtības rada labus priekšnoteikumus rekreācijas teritoriju attīstībai novadā. Lai aizsargājamās dabas teritorijas un objektus saglabātu kā dabisku vidi un unikālus objektus, bet vienlaicīgi piešķirtu dabas tūrismā un rekreācijā izmantojamu funkciju, nepieciešama papildus plānošana, izvērtējot katras konkrētās vietas potenciālu.

Preiļu novada teritorijas plānojums neparedz darbības, kas varētu tieši mazināt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju bioloģiskās daudzveidības un ainaviskās vērtības. Tomēr jāņem vērā, ka attīstot teritorijas pie īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, tā jāuztver kā buferzona starp šo un pārējām teritorijām, t.i., jāparedz plānotās darbības sekas, vai tās ietekmēs tieši vai netieši arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Dabas liegums „Jaša” izveidots 2004.gadā un atrodas Preiļu novada Aizkalnes un Pelēču pagastā, tā platība – 69 ha.

Teritorija izveidota, lai saglabātu vienu no izcili reprezentatīvām nogāžu un gravu mežu teritorijām Austrumlatvijā. Dabas liegumā konstatētas 16 īpaši aizsargājamās augu un 19 dzīvnieku sugas. Tajā ir liela bezmugurkaulnieku augu un putnu dažādība. Teritorijas meži atbilst ļoti vērtīgiem dabisko mežu biotopiem. Mežu masīvam cauri tek Jašas upe. To iever arī lauksaimniecībā izmantojamās zemes un viensētas.

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam izstrādāts 2007.gadā laika periodam līdz 2020.gadam. Ņemot vērā, ka dabas lieguma teritorijā atrodas divas mazās hidroelektrostacijas (Pelēču dzirnavu HES un Korna HES), veicot dabas aizsardzības plāna izstrādi, tika secināts kā straujās ūdens līmeņa svārstības upē negatīvi ietekmē gravu un nogāžu mežu ilglaicīgu saglabāšanos, tādējādi plānā paredzēti pasākumi, lai maksimāli samazinātu šīs svārstības.

Dabas aizsardzības plānā norādīts, ka tā teritorija nav pieļaujama ēku un būvju celtniecība. Tāpat tika secināts, ka uz to brīdi antropogēnā slodze teritorijā ir neliela.

Pašlaik dabas lieguma teritorijā funkcionālais zonējums nav noteikts.

Dabas liegums „Pelēču ezera purvs”. Dabas lieguma platība ir 12 ha, un tas ir aizsardzībā kopš 1999. gada, izveidots saskaņā ar LR MK 15.06.1999. noteikumiem Nr. 212 „Noteikumi par dabas liegumiem”. Dabas liegums ir arī starptautiskās vērtības Natura 2000 teritorija. Aizsargājamā teritorija ir neliela, purvs ir nozīmīgs pārejas purvu un slīkšņu aizsardzības vieta, kas veidojas, aizaugot Pelēču ezeram. Sastopamas retas vaskalāro un sūnu sugas. Dabas lieguma teritorija ir jūtīga pret hidroloģiskā režīma izmaiņām. 2005. gada 12. aprīlī Daugavpils reģionālā vides pārvalde veica pārbaudi dabas liegumā. Pārbaudes laikā apdraudējumi un pārkāpumi nav konstatēti. Dabas liegumam „Pelēču ezera purvs” nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns, kā arī nav individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu. Liegumā darbības reglamentē LR 02. 03.1993. likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un LR MK 22.07.2003. noteikumu Nr. 415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” V. daļa.

Līdz šim dabas liegumam nav izstrādāts funkcionālais zonējums.

Aizsargājamo ainavu apvidus „Kaučers” atrodas Preiļu novada Preiļu pagastā un Riebiņu novada Rušonas pagastā. Platība 2769 ha, lielākā daļa atrodas ārpus Preiļu novada. Dibināšanas gads 2004. aizsargājamā teritorijā atrodas 7 ezeri: Salmeja, Kaučera, Stupānu (Stuponu), Liminu, Meiraukas, Baibas un Asara (Esereiša) ezeri, kuri no kopējās aizsargājamo ainavu apvidus teritorijas platības sastāda 8 %. Teritorijā konstatēti tādi ES Biotopu direktīvas biotopi kā – 3150 *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju*, 6210 *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs*, 7140 *Pārejas purvi un slīkšņas*, 9010* *Boreālie meži* u.c. Teritorijā sastopams liels skaits aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu Darbības reglamentē MK noteikumu Nr. 415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas

noteikumi” VII. Daļa no 22.07.2003 un LR 02.03.1997 likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.

Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājumi paredz saglabāt esošo pašreizējo izmantošanu – „Lauku zemes”, Ūdeņu teritorijas” un „Mežu teritorijas”.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Preiļu novada teritorijas plānojums nodrošina īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību.
- Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājumi paredz saglabāt esošo pašreizējo izmantošanu – „Lauksaimniecības teritorijas”, „Mežu teritorijas” un „Ūdeņu teritorijas”.
- Ņemot vērā, ka nevienai ĪADT nav apstiprināti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, to izmantošana veicama atbilstoši spēkā esošai LR likumdošanai. Savukārt MK 19.04.2011. noteikumi Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” nosaka, ka visas darbības, kas tiks realizētas Natura 2000 tīklā esošā īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, ir pakļautas ietekmes uz Natura 2000 teritorijām ietekmes novērtējuma procedūrai, t.sk. visām Preiļu novadā esošajām.
- Ja tiek apstiprināti īpaši aizsargājamo teritoriju individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, un to prasības mainīs teritorijas izmantošanas nosacījumus šajā teritorijā, pašvaldībai nepieciešams lemt par nepieciešamību izstrādāt grozījumus Preiļu novada teritorijas plānojumā.
- Jāveicina sabiedrību informējoši pasākumi par antropogēnās darbības ietekmi uz aizsargājamajām dabas teritorijām un objektiem.

4.2.MIKROLIEGUMI

Mikroliegumi ir teritorijas, kas tiek noteiktas tikai īpaši retu sugu un to dzīves vietu (biotopu) aizsardzībai. Līdzīgi kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, mikroliegumos ir aizliegtas vai ierobežotas darbības, kas apdraud retās sugas vai biotopa pastāvēšanu. Mikroliegumi parasti platības ziņā ir mazāki kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Mikroliegumu veidošanu nosaka likums „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (2000), likums „Meža likums” (2000) un tiem pakārtotie normatīvie akti. Nozīmīgākie no tiem ir MK 18.12.2012. noteikumi Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” un MK 05.12.2000. noteikumi Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”.

Preiļu novadā ir izveidoti četri mikroliegumi, kas ietver īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes un īpaši aizsargājamus biotopus. Visi mikroliegumi izveidoti meža zemēs, AS „Latvijas valsts meži” vai privāto zemju īpašumos.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Preiļu novada teritorijas plānojumā attēlotas mikroliegumu teritorijas, taču, lai aizsargātu īpaši aizsargājamās sugu dzīvotnes un biotopus, plānošanas dokumentā netiek norādīts kam (kādai sugai vai biotopam) mikroliegums izveidots.
- Mikroliegumu tiešā tuvumā netiek plānota blīva apbūve, derīgo izrakteņu ieguve vai rūpnieciskās apbūves teritorijas.
- Saskaņā ar MK 18.12.2012. noteikumi Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” V daļas 58.punktu, par mikroliegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu un biotopu atradnēm drīkst izplatīt tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes atļauju.

4.3.DABAS PIEMINEKĻI

Aizsargājamiem kokiem ir ne tikai ainaviska un kultūrvēsturiska vērtība, bet tiem ir liela nozīme arī vispārējā bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Tas uztverams kā patstāvīga ekosistēma un ir dzīvostelpa daudzām retām un apdraudētām putnu, zīdītāju, kukaiņu, sēņu sugām un citiem

organismiem.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Dižkokiem tiek noteikta 10 m aizsardzības josla (mērot no vainaga projekcijas ārējās malas), kur nav atļauta apbūve.
- Aizsardzības joslā ir jāievēro saimnieciskās darbības ierobežojumi, kas pasargātu to sakņu sistēmu un nodrošinātu to tālāku eksistenci, savukārt pašvaldībai būtu jāuzstāda atbilstošas informācijas zīmes („ozollapa” – dabas piemineklis), kas informētu par dabas objekta aizsardzības statusu.
- Ņemot vērā, ka kopumā pašvaldības teritorijā pēdējās desmitgadēs nav veikta datu bāzēs esošo aizsargājamo koku apsekošana un datu precizēšana, pašvaldībai būtu ieteicams veikt to apsekošanu, fotofiksāciju un pašreizējā stāvokļa novērtējumu. Pamatojoties uz veiktajiem mērījumiem, aizsargājamo koku saraksts var tikt precizēts un papildināts atbilstoši likumdošanai.
- Aizsargājamo koku aizsardzības un izmantošanas kārtība ir noteikta MK 16.03.2010. noteikumu Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 8.2.apakšnodaļā.

4.4.VIETĒJAS NOZĪMES DABAS TERITORIJAS

Preiļu pilsētā atrodas vietējās nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija – dendroloģiskais stādījums „Preiļu pilsētas parks un dižkoku aleja Raiņa bulvārī”.

Novadā atrodas Vietējas nozīmes dabas piemineklis – dendroloģiskais stādījums „Pelēču parks”. 1999. gadā pamatojoties uz Salaspils botāniskā dārza inventarizācijas slēdzienu un Vides valsts inspektora ieteikumu, tika noteikts vietējās nozīmes ĪADT statuss dabas piemineklim – dendroloģiskajam stādījumam Pelēču parkam – 1999. gada 23. augustā, protokols Nr. 40.

Pašvaldības parki un izkoptās teritorijas raksturojas kā kultūrvēsturiskās ainavas sastāvdaļa, kurai piemīt zinātniska, estētiska vai ekoloģiska vērtība. Tās ir novada rekreācijas, tūrisma un sabiedrības izglītošanas resurss.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Preiļu novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas attēlotas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem.
- Ieteicams izvērtēt, vai TIAN nebūtu jānosaka prasības to aizsardzībai un saglabāšanai.

4.5. AINAVISKI VĒRTĪGAS TERITORIJAS

Ainavas jēdziens joprojām Latvijā nav skaidri definēts, tas tiek diskutēts no daudziem aspektiem un paliek vairāk kā subjektīvas uztveres fenomēns. Lauku ainavas aizsardzība, veidošana un apsaimniekošana atbilstoši ainavas attīstības mērķiem ir svarīga, lai tiktu saglabātas Latvijai un tās novadiem raksturīgās ainavas, kas veicinātu iedzīvotāju piesaisti laukiem, kā arī tūrisma attīstību. Ainavu plānošanai jāklūst par vienu no galvenajiem instrumentiem teritorijas ainaviskās un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un paaugstināšanā.

Ainavas struktūra būtiski iespaido teritorijas bioloģisko daudzveidību un daudzos gadījumos ainavai vai tās elementiem piemīt liela kultūrvēsturiska vērtība. Ainavu veidošana ir nepārtraukts process, kuram jābalstās uz ilgtspējīgas attīstības principiem, mēģinot savienot ainavu kontrolētu attīstību ar ekonomiskajām un sociālajām izmaiņām, kas parasti izraisa būtiskas ainavu izmaiņas. Kopumā jāņem vērā, ka Preiļu novada pašvaldības interesēs ir saglabāt Latvijai un tās novadiem raksturīgās ainavas, kas veicinātu iedzīvotāju piesaisti laukiem, kā arī tūrisma attīstību.

Preiļu novadā ir noteikti divi ainaviski ceļa posmi: Preiļi-Pelēči un Pelēči- Ārdava. Ceļa posmu ainaviskums ir noteikts arī Preiļu novada ilgtspējīgās attīstības stratēģijā.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Preiļu novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēloti ainaviskie ceļa posmi.
- Perspektīvā ieteicams veikt Preiļu novada ainavu inventarizāciju un izstrādāt Ainavu plānu, sniedzot rekomendācijas to veidošanai un aizsardzībai.

4.6. LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJAS

Lauksaimniecības zemes sastāda ~58% no kopējās Preiļu novada teritorijas. Lauksaimniecība ir viena no galvenajām ekonomiskās attīstības pamatnozārēm Preiļu novadā.

Pēc augšņu rajonēšanas kartēm Preiļu novads ietilpst Austrumlatvijas līdzenuma augšņu rajonā Jersikas līdzenuma apakšrajonā un Austrumlatvijas pauguraino augstieņu augšņu rajonā, kuram nav izdalīti apakšrajonu. Augsnes auglība šajos reģionos ir vidēja.

Līdz ar jaunā Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādi ir noteiktas vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorijas, kas tādējādi nodrošinās visu pašvaldībā esošo vērtīgo zemju racionālu izmantošanu.

Lauksaimniecībā izmantojamo zemju neizmantošanas rezultātā, notiek lauku ainavas un lauksaimniecībā izmantojamo zemju degradācija, vienus biotopus un populācijas nomaina citi. Preiļu novada teritorijas plānojums atļauj lauksaimniecības zemju transformāciju citos zemes izmantošanas veidos normatīvo aktu noteiktajā kārtībā, izņemot vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorijas, kur ir aizliegta apmežošana. Pirms plānotās darbības, transformācija primāri būtu veicama dabiski aizaugušās vai pārpurvojušās lauksaimniecības zemes, vai kas novietojuma un konfigurācijas dēļ nav piemērotas izmantošanai lauksaimniecībā.

Viens no Preiļu novada pašvaldības attīstības mērķiem ir lauksaimniecības teritoriju saglabāšana, paredzot tajās arī daudzveidīgu darbību – lauksaimniecisko ražošanu, lauku tūrisma, bioloģisko lauksaimniecību u.tml. Preiļu novadā viena no pamatnozārēm ir piena lopkopība. Lopkopības nozare nereti saistās ar pastiprinātu vides piesārņojumu – tiek saražots liels daudzums augstas koncentrācijas atkritumu, ūdensobjekti ir pakļauti riskam gadījumos, ja šie atkritumi netiek pienācīgi apstrādāti. Rodas arī atmosfēru piesārņojošas gāzes. Lielajās fermās dzīvnieku daudzums rada nevēlamas smakas, ko veido kūtsmēslu apsaimniekošana un uzglabāšana kompleksa teritorijā, kā arī to izvešana un iestrāde lauksaimniecībā izmantojamās zemēs.

Izvērtējot Preiļu novada teritorijas plānojumu, jāsecina, ka vislielākā ietekme ir prognozējama tieši uz lauku teritorijām, kur saskaņā ar Preiļu novada teritorijas plānojumu ir atļauta daudzfunkcionāla izmantošana: lauksaimnieciskās un rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, derīgo izrakteņu ieguve, tūrisma infrastruktūras attīstība u.c., kas var atstāt ietekmi uz vidi – palielināsies atkritumu daudzums, būs jauni notekūdeņu un/vai gaisa piesārņojuma rašanās avoti, tiks bojāta zemsedze, radīsies jauni trokšņa avoti u.tml. Tomēr, ja tiks ievērotas spēkā esošajā likumdošanā un Preiļu novada teritorijas

plānojuma TIAN noteiktās prasības, minētās darbības neatstās būtiski ietekmi uz Preiļu novada vides kvalitāti.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Preiļu novada teritorijas plānojumā noteikts funkcionālais zonējums „Lauksaimniecības teritorijas”, t.sk. Grafiskās daļas kartēs attēlojot un vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorijas.
- Plānojot uzņēmējdarbības attīstību novadā, pašvaldībai ieteicams vērtēt ne tikai plānoto saimniecisko darbību, bet arī esošo vides kvalitāti un piesārņojuma līmeni. Uzņēmumiem jāievēro vides kvalitātes normatīvo aktu prasību izpilde, kā arī jāizmanto nozares labākie pieejamie tehniskie un tehnoloģiskie paņēmieni.
- Katrā atsevišķā gadījumā pašvaldībai jāvērtē vai pirms neperspektīvo lauksaimniecības zemju apmežošanas vai citām saimnieciskām darbībām, ir nepieciešama lokālā ainavu plāna (detāliska ainavu plāna/projekta) izstrāde.

4.7.MEŽU TERITORIJAS

Preiļu novada kopējā mežu platība ir 10 733,8 ha, teritorijas mežainums ir 28%, mežus apsaimnieko 495 īpašnieki. Vidēji uz vienu apsaimniekotāju 8,7 ha. 7,4% kopējās platības aizņem valsts meži, ko apsaimnieko LVM Mežs Dienvidlatgales mežsaimniecības Preiļu meža iecirknis, tai skaitā Pelēču pagastā – 558,7 ha, Saunas pagastā 1404,7 ha, Aizkalnes pagastā - 3556,6 ha. Valsts mežs izvietots uz 18 zemes vienībām 2320.

Nozīmīgākais meža izmantošanas veids ir koksnes ieguve. Straujais mežizstrādes pieaugums izskaidrojams ar privāto mežu iekļaušanu saimnieciskajā aprītē, mežizstrādes un kokapstrādes uzņēmumu veidošanos un ražošanas jaudu attīstību. Lai nodrošinātu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, dabas un vides aizsardzību, mežsaimniecības darbi netiek veikti noteiktās dabas teritorijās.

Mežiem, līdztekus ainavu veidošanas un koksnes ieguves funkcijām, ir liela nozīme arī ekoloģijā, erozijas samazināšanā, rekreācijā un gaisa attīrīšanā. Tie ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas priekšnoteikums, pamats aizsargājamo teritoriju sistēmai, kā arī piesārņojuma negatīvās ietekmes uz ūdenstilpnēm un ūdenstecēm samazinātāji.

Preiļu novads atrodas Valsts meža dienesta Dienvidlatgales virsmežniecības uzraudzībā, kas atbild par vienotu meža politikas realizāciju visos Latvijas mežos, uzrauga normatīvo aktu ievērošanu, realizē atbalsta programmas ilgtspējīgas mežsaimniecības nodrošināšanai atbilstoši likumam „Meža likums” (2000). Mežsaimniecisko darbību īpaši aizsargājamās dabas teritorijās nosaka to vispārējie normatīvie akti un dabas aizsardzības plānā noteiktie teritorijas apsaimniekošanas pasākumi.

Ņemot vērā, ka novadā nav īpaši attīstīta mežsaimniecības un kokapstrādes nozare, tādēļ var secināt, ka meži palielināti necieš no pieaugošās zemes apsaimniekošanas, radot iespējamus draudus atsevišķu sugu un pat veselu biotopu izdzīvošanu. Tomēr jāņem vērā, ka mežs ir kompleksa dabiska ekosistēma, kas ir ne tikai koksnes un bioloģiskās daudzveidības resurss, bet arī sniedz rekreācijas iespējas, tāpēc efektīva mežu teritoriju apsaimniekošana un rekreācijas infrastruktūras saprātīga izveide ir viens no priekšnoteikumiem to saglabāšanai.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Preiļu novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlota meža aizsargjosla ap Preiļu pilsētu, kuras mērķis ir nodrošināt Preiļu pilsētas iedzīvotājiem atpūtai un veselības uzlabošanai nepieciešamos apstākļus, kā arī lai samazinātu vai kompensētu negatīvo ietekmi uz vidi. Aprobežojumus mežu aizsargjoslā ap pilsētu regulē likums „Aizsargjoslu likums” (1997).
- Preiļu novadā tiek atļauta meža teritoriju transformācija citos izmantošanas veidos atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai un normatīvajiem aktiem, tomēr pašvaldībai katrā gadījumā būtu jāvērtē transformācijas pamatojamību un ieteicams neparedzēt meža zemju transformāciju citos mežu izmantošanas veidos (īpaši apbūves mērķiem) tajās vietās, kas kalpo sabiedrības vajadzībām un vides aizsardzības mērķiem.

4.8.RŪPNIECISKĀS APBŪVES TERITORIJAS

Rūpnieciskā ražošana ir koncentrēta Preiļu pilsētā. Vēsturiski Preiļos veidojušās vairākas rūpnieciskās zonas, kurās joprojām notiek saimnieciskā darbība un tur atrodas lielākie novada uzņēmumi. Lielie uzņēmumi pārsvarā izvietoti ražošanas zonā, netraucējot dzīvojamo fondu.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Preiļu novada teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs tiek attēlotas esošās derīgo izrakteņu ieguves teritorijas. Plānošanas dokuments pieļauj derīgos izrakteņus iegūt „Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)”, kā papildus izmantošana atļauta arī funkcionālajā zonējumā „Lauksaimniecības teritorijas (L)”, „Mežu teritorijas (M)” un „Ūdeņu teritorijas (Ū)”, ar nosacījumu, ja tas nav pretrunā ar dabas aizsardzības un citu normatīvo aktu prasībām.
- Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā jāievēro pamatprincipi, kuri nosaka, ka karjeri jāveido tā, lai skatu uz tiem no ceļiem un apdzīvotām vietām nosegtu meži vai koku stādījumi.
- Ieteikums pašvaldībai – papildus spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, pieprasīt derīgo izrakteņu ieguves ierosinātajam sniegt detalizētu aprakstu par iespējamo ietekmi uz sabiedrību (apkārtējiem iedzīvotājiem), kā arī izstrādāt transporta un energoapgādes shēmu, lai novērstu iespējamo negatīvo ietekmi uz apdzīvotām vietām. Īpaša uzmanība jāpievērš pasākumiem, kas ierobežo trokšņu un putekļu izplatību dzīvojamo māju tuvumā. Citiem piesārņojošo darbību veicējiem jāpaziņo pašvaldībai par plānoto darbību, lai savlaicīgi apzinātu iespējamību uzsākt piesārņojošo darbību dotajā teritorijā.

4.9.TRANSPORTA UN TEHNISKĀS APBŪVES TERITORIJAS

Preiļu novadā tiek plānota jauna Transporta apbūves teritorija, paredzot jaunu ceļu izbūvi. Ņemot vērā, ka ap Preiļiem ir izbūvēts apvedceļš tikai no Dienvidu puses, jāprojektē vēl viens apvedceļš no Dienvidaustrumu puses, lai savienotu autoceļu Špoģi – Preiļi ar autoceļu Preiļi - Aglona. Autoceļi Preiļus saista ar Rīgu, Daugavpili, Rēzekni, Krāslavu, Balviem, Jēkabpili, Madonu, Dagdu, Varakļāniem, Viļāniem un citām pilsētām.

Lielu atslodzi transporta kustībai caur pilsētu dod izbūvētais apvedceļš, kurš kalpo galvenokārt visu tranzītkravu, kā arī citas smagās tehnikas kustībai.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Jauno ceļu trases attēlot Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā.

4.10.BLĪVAS APBŪVES TERITORIJAS

Izvērtējot pašvaldības līdzšinējo attīstību un ņemot vērā likumu „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” (2008), tika rasts risinājums turpmākajai apdzīvojuma attīstībai Preiļu novada teritorijā. Preiļu novada apdzīvojuma struktūru veido Preiļu pilsēta un, kā turpmākie novada attīstības centri un reizē arī apdzīvotās vietas ar ciema statusu, 7 apdzīvotas vietas – Aizkalne, Ārdava, Liči, Lieli Anspoki, Pelēči, Prikuļi un Smelteri.

Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir pārskatītas ciemu robežas, tās, galvenokārt, tās nemainot, tikai atsevišķiem ciemiem tās nedaudz samazinot, tādējādi primāri dodot priekšroku jaunas dzīvojamās apbūves saglabāšanai Preiļu pilsētas un ciemu robežu teritoriju ietvaros, un paredzot jaunas apbūves teritorijas vietās, kuras robežojas ar esošajām apbūves teritorijām (attiecīgi ir izveidotas jau ielas un iespējams labāk nodrošināt komunikācijas), vai arī vietās, kur vēsturiski tikusi plānota apbūve. Dzīvojamās apbūves saglabāšana jau esošajās teritorijās ļauj izmantot esošo infrastruktūru.

Plānojumā samazinātas Aizkalna ciema robežas, savukārt Prīkuļu, Līču, Lielo Anspoku, Smelteru, Ārdavas un Pelēču ciemu teritorijās samazinātas plānotās dzīvojamās apbūves teritorijas, palielinot lauku zemju teritorijas. Ciemos esošās lauku zemju teritorijas iedzīvotāji galvenokārt izmanto mazdārziņu un ganību vajadzībām, tādēļ nav pamata bažām, ka tuvākajā nākotnē šiem zemes gabaliem tiks veikta zemes transformācija citos mērķos.

Vērtējot novada attīstības centru attīstības virzienus, kopumā pozitīvi vērtējams, ka pašvaldība neatbalsta jaunu apbūves koncentrāciju ārpus esošajiem blīvi apdzīvotajiem centriem.

Šādi plānošanas dokumentā izvēlētie principi sekmēs ne tikai lielāku iespēju nodrošināt pieejamu un kvalitatīvu inženierapgādi pilsētā un ciemos (centralizēta ūdensapgāde, kanalizācija sistēmas, atkritumu savākšana), bet arī kopumā stiprinās novada esošos attīstības centrus. Sakārtota ūdenssaimniecība paaugstinās gan iedzīvotāju dzīves kvalitāti, gan veicinās vispārējo vides stāvokļa paaugstināšanos pašvaldībā. Tomēr līdz pilnīgai infrastruktūras attīstībai, ietverot sevī piemērotus centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas risinājumus, pastāv ūdensobjektu piesārņošanas un eitrofikācijas draudi.

RISINĀJUMI UN IETEIKUMI

- Preiļu novada teritorijas plānojumā noteikts dažāda veida apbūves funkcionālais zonējums, kur atbilstoši lietošanas veidam, noteiktas prasības attiecībā uz minimālajām platībām, apbūves blīvumu, apstādījumiem un citi noteikumi. Katras teritorijas izmantošana noteikta Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.
- Preiļu pilsētā ir noteikta Jaukta centra apbūves teritorija, kur ir ļoti plaša izmantošana. Šāda apbūve ir izveidojusies vēsturiski, pilsētai attīstoties. Nav ieteicams noteikt jaunas šādas teritorijas.

5.AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Galvenie ar Preiļu novada teritorijas plānojuma saistītie vides aspekti ir dabas un vides kvalitātes saglabāšana, kā arī kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana iedzīvotājiem.

Preiļu novada teritorijas plānojums ir komplekss un visaptverošs dokuments, līdz ar to vērtējums par vides stāvokli tiek sniegts ar Preiļu novada teritorijas plānojumā izvirzītajiem teritorijas attīstības virzieniem un noteikumiem.

Preiļu novada teritorijas plānojumā ir noteiktas un Grafiskajā daļā detalizētas visas teritorijas ar ierobežojumiem vides aizsardzības nolūkā – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumi, kultūras pieminekļi un aizsargjoslas. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikti kopējie teritorijas izmantošanas noteikumi, atsevišķu teritoriju izmantošanas noteikumi, nosakot apbūves rādītājus un aprobežojumus, noteiktas aizsargjoslas un lokālplānojumu/detālplānojumu izstrādes prasības. Plānošanas dokuments izstrādāts, lai pēc iespējas samazinātu ietekmes un saglabātu vai uzlabotu esošo vides stāvokli.

Izanalizējot Preiļu novada teritorijas plānojumu 1.redakciju, kā arī publiski pieejamo informāciju, kas raksturo vides stāvokli, iespējams identificēt šādas galvenās vides problēmas Preiļu novada teritorijā, kas iespējamās saistībā ar plānošanas dokumenta īstenošanu:

- Cilvēka saimnieciskās darbības radītā slodze uz vidi – gaisu, virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, augsni un grunti, smakas un trokšņi;
- Dzeramā ūdens kvalitātes pasliktināšanas draudi teritorijās, kur nav centralizētās kanalizācijas sistēmas un notiek sadzīves notekūdeņu iesūcināšana gruntī; nepietiekams centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu izmantotāju skaits; ūdensapgādes, kanalizācijas tīklu un attīrīšanas iekārtu tehniskais nolietojums;
- Jaunas neapbūvētas teritorijas attīstības iespējamie vides riski, nenodrošinot ar nepieciešamo infrastruktūru;
- Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, to draudi vides un cilvēku dzīves kvalitātei;
- Riska teritorijas un objekti;
- Dzīvojamās apbūves palielināšanās, kas var izmainīt ainavu un infrastruktūru;
- Antropogēnās slodzes ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un ainavu daudzveidību;
- Meža un lauksaimniecības zemju teritoriju transformācija un apbūve;
- Plānotās saimnieciskās darbības (derīgo izrakteņu ieguve, ražošanas attīstība).

Spēkā esošais normatīvo aktu regulējums un teritorijas plānojuma noteikumu ievērošana ir galvenais priekšnoteikums, lai novērstu minētās vides problēmas. Preiļu novada teritorijas plānojumā tiek paredzēta virkne pasākumu šo ietekmju mazināšanai vai novēršanai, tādēļ, īstenojot plānošanas dokumentu, jāpievērš uzmanība tām plānotajām darbībām, kas var ietekmēt vides kvalitāti novadā. Liela nozīme ir arī izglītojošiem pasākumiem un komunikēšanai gan ar iedzīvotājiem, gan vides speciālistu un institūciju pārstāvjiem.

Pirms plānoto aktivitāšu īstenošanas nepieciešams veikt darbības saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējuma” (1998) prasībām, kuru ietvaros tiek vērtētas konkrētas plānotās darbības, paredzot gan risinājumus, gan pasākumus, lai mazinātu vai novērstu iespējamās vides problēmas. Ietekmes uz vidi novērtējums veicams pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā. Kārtību, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi nosaka MK 25.01.2011. noteikumi Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”.

6.STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI

Vides aizsardzības jomā pastāv valstu starptautiskie mērķi, kuri definēti noslēgtajās starpvalstu konvencijās un līgumos. Konvencijas un līgumi ir saistoši Latvijai kopumā, un plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi nedrīkst būt pretrunā ar konvencijās noteiktajiem mērķiem un pamatprincipiem.

Ir pieņemta konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem” jeb *Orhūsas konvencija*, Orhūsa, 25.06.1998. (Latvija ratificējusi 2002.g.) Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.

Nozīmīgākie starptautiskie ilgtspējīgas attīstības mērķi un principi noteikti ANO Riodežaneiro konferencē „Par vidi un attīstību” (1992. gads). Konferencē tika parakstīta deklarācija „Par vidi un attīstību”. Kopš šī brīža ilgtspējīga attīstība tiek skaidrota: attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai.

Likums „Par vides aizsardzību” (1991) nosaka pašvaldību atbildību par vides aizsardzību un dabas resursu izmantošanu. Bez normatīvajiem aktiem, kas tieši reglamentē principus, mērķus un uzdevumus, ir arī starptautiskie un Latvijas stratēģiskie dokumenti, kuru ieteiktās pamatnostādnes un principi ir būtiski katras teritorijas vides un dabas aizsardzībā.

6.1.STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI

1992.gada Riodežaneiro Pasaules vides un attīstības konferences *Deklarācija par vidi un attīstību un Ilgtspējīgas attīstības rīcības programma 21.gadsimtam* jeb *Agenda 21* uzsver, ka ilgtspējīgas attīstības centrā ir cilvēks. Tajā teikts, ka tiesības attīstīties jāīsteno, nodrošinot esošo un nākamo paaudžu attīstības un vides vajadzības.

Ilgtspējīgas attīstības jēdziens definēts ANO Pasaules Vides un attīstības komisijas ziņojumā „Mūsu kopējā nākotne” (saukts arī par Bruntlandes komisijas ziņojumu, 1987). Ilgtspējīga attīstība tiek skaidrota kā „attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai”.

Ilgtspējīgu attīstību raksturo trīs savstarpēji saistītas dimensijas: vides, ekonomiskā un sociālā. Tas nozīmē, ka stingras vides aizsardzības prasības un augsti ekonomiskie rādītāji nav pretrunā, ka ekonomiskā augšupeja nedrīkst degradēt vidi un vienlaikus tiek nodrošināta augsta dzīves kvalitāte.

Eiropas Savienības ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (2001, atjaunota 2006) noteikti četri galvenie mērķi – vides aizsardzība, sociālā vienlīdzība un kohēzija, ekonomiskais uzplaukums un starptautiskā atbildība. Vides aizsardzības mērķis ir saglabāt zemes spēju nodrošināt dzīvību visā tās daudzveidībā, ievērot, ka planētas dabas resursi ir ierobežoti, un nodrošināt augsta līmeņa vides aizsardzību, kā arī uzlabot vides kvalitāti. Nepieļaut un mazināt vides piesārņojumu un veicināt ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, lai likvidētu saikni starp ekonomikas izaugsmi un vides degradāciju.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam jeb *Latvija2030* (apstiprināta 10.06.2010.) viena no prioritātēm ir „Daba kā nākotnes kapitāls”, kuras galvenais attīstības virziens un ilgtermiņa mērķis ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, inovatīva ekosistēmu un pakalpojumu un atjaunojamo energoresursu izmantošana. Lai nodrošinātu Latvija2030 noteikto attīstības prioritāšu un rīcības virzienu īstenošanu vidējā termiņā, paredzēts uzsākt Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam izstrādi, definējot nozaru politiku un teritoriju attīstības prioritāšu un rīcības virzienu kopumu un to finansēšanas avotus.

6.2. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības Direktīvās (turpmāk tekstā – Direktīva). Šajā sadaļā apskatītas galvenās vides jomā esošās Direktīvas, kas attiecas uz Preiļu novada teritorijas plānojumu.

Konvencijas par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību – Bernes konvencijas (1979) mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām.

ES direktīvas 92/43/EEK (1992) par dabisko biotopu savvaļas faunas un floras aizsardzību (Biotopu direktīva) mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskos biotopus un savvaļas faunu un floru Eiropas Savienības esošo dalībvalstu teritorijā. Šī mērķa īstenošanai ir izveidots Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls Natura 2000, kas nodrošina Eiropai nozīmīgi dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu dabiskās izplatības areālā. Natura 2000 tīkls ietver īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot EK Direktīvu 79/209/EEK par savvaļas putnu aizsardzību.

EK direktīva 79/409/EEK (1979) par savvaļas putnu aizsardzību (Putnu direktīva) mērķis ir visu ES dalībvalstu teritoriju apdzīvojošo savvaļas putnu sugu ilgtermiņa aizsardzība un saglabāšana.

Konvencijas par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencijas (1992) mērķis ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu. Galvenais uzdevums dalībvalstīm – bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšanā. Lai ieviestu konvenciju Latvijā, tās prasības ir iestrādātas dažādu līmeņu vides un dabas aizsardzības politikas dokumentos, kā arī normatīvajos aktos.

Latvijā šo konvenciju un Direktīvu izpildi nodrošina likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (1993) un likums „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (2000). Dokumenti, kas reglamentē dabas vērtību aizsargāšanu un izmantošanu īpaši aizsargājamās teritorijās, ir dabas aizsardzības plāni un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Eiropas Ainavu konvencijā (2000) uzsvērts, ka Eiropas Padomes mērķis ir panākt lielāku vienotību starp tās dalībvalstīm, lai aizsargātu un īstenotu ideālus un principus, kas ir to kopīgais mantojums, lai panāktu ilgtspējīgu attīstību, sociālo vajadzību, saimniecisko darbību un vides savstarpēju līdzsvaru un harmoniju. Tajā pašā laikā apzinoties, ka ainavām ir nozīmīga sabiedriskā loma kultūras, ekoloģijas, vides un sociālajā jomā, ka tās ir saimnieciskajai darbībai labvēlīgs resurss un ka to aizsardzība, apsaimniekošana un plānošana var radīt jaunas darba vietas. Konvencijā norādīts, ka ainavas ir svarīga cilvēku dzīves kvalitātes daļa jebkurā vietā: pilsētās un laukos, gan noplicinātos, gan labas kvalitātes apgabalos, gan arī apgabalos, kas atzīti par izcili skaistiem, un tādus apgabalos, kas tiek izmantoti ikdienā. Savukārt pārmaiņas arī reģionālajā un pilsētu plānošanā, transportā, infrastruktūrā, tūrismā un atpūtā, kā arī pārmaiņas pasaules ekonomikā vispārīgākā līmenī daudzos gadījumos paātrina ainavu pārveidošanos. Tiek apstiprināts, ka Eiropas ainavu kvalitāte un daudzveidība ir kopīgs resurss un ka ir jāsadarbojas, lai tās aizsargātu un apsaimniekotu, kā arī veiktu plānošanu, uzskatot, ka ainavas ir galvenais indivīdu un sabiedrības labklājības elements un ka to aizsardzība, apsaimniekošana un plānošana ikvienam piešķir tiesības un atbildību.

Konvencijā par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību – UNESCO konvencijā (1972) ar „dabas mantojumu” tiek saprasts:

- Dabas pieminekļi, kas radušies no fizikāliem vai bioloģiskiem veidojumiem vai šādu veidojumu grupām, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no estētikas vai zinātnes viedokļa;

- Ģeoloģiski vai fiziogēogrāfiski veidojumi un stingri noteiktas zonas, kas ir kādas apdraudētas dzīvnieku vai augu sugas dzīves vieta, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes vai saglabāšanas viedokļa;
- Ievērojamas dabas vietas vai ierobežotas dabas teritorijas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.

Konvencija nosaka, ka katras dalībvalsts pienākums ir nodrošināt tās teritorijā kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizēšanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

EK direktīva 2000/60/EC (2000) nosaka pasākumus ūdens politikas jomā (*Ūdens struktūrdirektīva*). Tās mērķis ir nodrošināt ūdeņu pārvaldības struktūras izveidi, kas garantē nepārtrauktu un pēctecīgu procesu, lai nepieļautu ūdeņu stāvokļa pasliktināšanos, lai nodrošinātu ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu un to kvalitātes uzlabošanu. Latvijā šīs Direktīvas izpildi nodrošina „Ūdens apsaimniekošanas likums” (2002). Preiļu novads ietilpst Daugavas upju baseinu apgabalā.

ES direktīva 91/271/EEK (1991) par komunālo notekūdeņu attīrīšanu. Direktīvas mērķis ir harmonizēt komunālo notekūdeņu attīrīšanas pasākumus visā Eiropas Savienībā. Attiecībā uz komunālo notekūdeņu attīrīšanu, visa Latvijas teritorija ir atzīta kā īpaši jūtīga teritorija, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai. Latvijā šīs Direktīvas izpildi nodrošina MK 22.01.2002. noteikumi Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”. Pamatojoties uz šo noteikumu 47.punktu un likuma „Par piesārņojumu” 17.pantu, atbildīgā ministrija ir izstrādājusi Rīcības programmu komunālo notekūdeņu novadīšanas radītā piesārņojuma samazināšanai (MK 31.03.2004. rīkojums Nr.181 „Par Rīcības programmu komunālo notekūdeņu un bīstamo vielu radītā virszemes ūdeņu piesārņojuma samazināšanai”). Rīcības programma nosaka termiņus kanalizācijas sistēmu un attīrīšanas iekārtu ierīkošanai, kā arī finansēšanas un līdzekļu piesaistes plānu.

Eiropas Padomes direktīva 75/442/EEK (1975) par atkritumiem un *Eiropas Padomes direktīva 91/689/EEC (1991) par bīstamajiem atkritumiem*. Latvijā abas Direktīvas pārņem Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam, kas paredz valstī veidot reģionālus sadzīves atkritumu poligonus, slēgt un rekultivēt esošās, normatīvajiem aktiem neatbilstošās, izgāztuves.

Apsaimniekošanas plāna mērķis ir veicināt atkritumu rašanās novēršanu, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt ievērojamu kopējo radīto atkritumu daudzumu samazināšanu, izmantojot labākas atkritumu rašanās novēršanas iespējas, labākos pieejamos tehniskos paņēmienus resursu izmantošanas efektivitātes palielināšanu un ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības veicināšanu.

Preiļu novada bijušās sadzīves atkritumu izgāztuves ir slēgtas un rekultivētas. Preiļu novada sadzīves atkritumi tiek nogādāti poligonā „Ciniši” Daugavpils novada Demenes pagastā. Diemžēl ne visas Direktīvās noteiktās prioritātes atkritumu apsaimniekošanā tiek ievērotas, jo pilnībā nav atrisināti jautājumi par atkritumu rašanās novēršanu un atkritumu atkārtotu izmantošanu, kuru īstenošana būtu jāparedz primāri.

Konvencija Par robežšķērsojošo gaisa piesārņošanu lielos attālumos (1979). Šīs konvencijas mērķis ir aizsargāt cilvēku un viņa apkārtējo vidi no gaisa piesārņošanas un censties ierobežot un, ciktāl tas iespējams, pakāpeniski samazināt un novērst gaisa piesārņošanu, arī robežšķērsojošo piesārņošanu lielos attālumos. Preiļu novadam jāparedz pasākumi NO₂, emisiju samazināšanai (samazinot transporta plūsmu, ierobežojot radīto atkritumu apjomu, veicinot atkritumu šķirošanu, kompostēšanu un uzlabojot noglabāšanu).

ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām (likums Saeimā pieņemts 23.02.1995.) un šīs konvencijas *Kioto protokols*. Konvencijas mērķis ir sasniegt siltumnīcas efekta gāzu koncentrācijas stabilizāciju atmosfērā tādā līmenī, kas novērstu bīstamu antropogēnu iekļaušanos klimata sistēmā. Tajā izvirzītie uzdevumi: uzlabot energoefektivitāti, uzlabot enerģijas ieguves efektivitāti, pasažieru automašīnu ierobežošana pilsētās, videi draudzīgas transporta sistēmas izveide, atkritumu poligonos noglabājamo atkritumu samazināšana. Klimata izmaiņu samazināšanai Preiļu novadam ir jāveicina ilgtspējīga transporta attīstība visā teritorijā, atkritumu plūsmas samazināšanās, atkritumu dalīšana un

otreizēja pārstrāde, kā arī jāuzlabo siltumapgādes un apkures sistēmas, jānovērš enerģijas zudumi, jāuzlabo dzīvojamo ēku energoefektivitāte.

Konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanu/zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā” (1994). Šīs Konvencijas mērķis ir cīnīties pret pārtuksnešošanu un samazināt sausuma efektus valstīs, kuras sastopas ar nopietnām sausuma un/vai pārtuksnešošanās izraisītajām problēmām. Konvencija attiecībā uz Eiropas valstīm nozīmē cīņu pret auglīgas augsnes iznīkošanu, nosakot tās izmantošanu citiem mērķiem, tādiem kā lauksaimniecība vai vides aizsardzība, kā arī novēršot augsnes auglības zudumu vai pat tās degradāciju. Šī konvencija tiek attiecināta arī uz zemes degradāciju (degradētajām teritorijām), kas, kaut arī nav jāreklamē saskaņā ar prasībām pret piesārņotajām vietām, pamatojoties uz *Parīzes konvenciju*, būtu renaturalizējamas. Lai novērstu šos faktorus, Preiļu novada teritorijas plānojumā, apbūve prioritāri būtu jāparedz jau degradētās teritorijās.

6.3.NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Latvijas vides politikas dokumenti ir cieši saistīti ar starptautiskajām konvencijām, kā arī ES direktīvās noteiktajām prasībām vides un dabas aizsardzības jomā.

Likuma „*Vides aizsardzības likums*” (2006) mērķis ir nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Tas nosaka, ka pieņemot lēmumus, kas var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jābalstās uz šādiem vides aizsardzības principiem:

- 1) *Princips „piesārņotājs maksā”* – persona sedz izdevumus, kas saistīti ar tās darbības dēļ radīta piesārņojuma novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un seku likvidēšanu;
- 2) *Piesardzības princips* – ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību. Principu neattiecinā uz neatliekamiem pasākumiem, ko veic, lai novērstu kaitējuma draudus vai neatgriezenisku kaitējumu;
- 3) *Novēršanas princips* – persona, cik iespējams, novērš piesārņojuma un citu videi vai cilvēku veselībai kaitīgu ietekmju rašanos, bet, ja tas nav iespējams, novērš to izplatīšanos un negatīvās sekas;
- 4) *Izvērtēšanas princips* – jebkuras tādas darbības vai pasākuma sekas, kas var būtiski ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jāizvērtē pirms attiecīgās darbības vai pasākuma atļaušanas vai uzsākšanas. Darbība vai pasākums, kas var negatīvi ietekmēt vidi vai cilvēku veselību arī tad, ja ievērotas visas vides aizsardzības prasības, ir pieļaujams tikai tad, ja paredzamais pozitīvais rezultāts sabiedrībai kopumā pārsniedz attiecīgās darbības vai pasākuma nodarīto kaitējumu videi un sabiedrībai.

Vides monitoringa programma 2015.-2020.gadam (apstiprināta 26.07.2015. ar Vides ministra rīkojumu Nr.67) nosaka kārtību, kādā veicams vides monitoringa. Vides monitoringa programmas izpildi koordinē VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, Dabas aizsardzības pārvalde, Valsts vides dienests un Latvijas Hidroekoloģijas institūts.

Vides monitoringa programma sastāv no šādām apakšnodalījām:

- Gaisa un klimata pārmaiņu monitorings;
- Ūdeņu monitorings;
- Zemes monitorings;
- Bioloģiskās daudzveidības monitorings.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.-2020.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 21.03.2013. rīkojumu Nr.100 „Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013.-2020.gadam”) mērķi:

- novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, maksimāli izmantojot visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgāka patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu;
- nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā veidā (piemēram, komposts), kā arī to, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietai;
- nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Vērtējot Preiļu novada teritorijas plānojumu, jāsecina, ka to izstrāde un tajos paredzētās rīcības kopumā atbilst ilgtspējīgas attīstības pamatnosacījumiem, mūsu valstij saistošiem starptautiskajiem, kā arī nacionālajiem vides aizsardzības mērķiem.

7.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

7.1.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA RISINĀJUMI UN TO IETEKME

Preiļu novada teritorijas plānojums un tajā iekļautie risinājumi ir balstīti uz Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, kurā noteikts novada ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi, attīstības prioritātes telpiskās attīstības perspektīva. Telpiskās attīstības perspektīva ir pamats, nosakot Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros funkcionālo zonējumu un izvirzot prasības TIAN.

Preiļu novada teritorijas plānojumā ir noteikts vienots teritorijas funkcionālais zonējums un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu prasības.

Termins „funkcionālais zonējums” ir definēts likumā „Teritorijas attīstības plānošanas likums” (2011), skaidrojot, ka funkcionālais zonējums ir „teritorijas iedalījums zonās, kurām ir atšķirīgas prasības atļautajai teritorijas izmantošanai un apbūvei”. Idejiski, funkcionālais zonējums ir „plānotā (atļautā) izmantošana”, kas tiek lietota pašreizējā praksē un nostiprināta ar MK 06.10.2009. noteikumiem Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (spēkā līdz 19.10.2012.).

Jāatzīmē, ka plānošanas dokumentā ir samazināts funkcionālo zonu skaits, savukārt, ievērojot pēctecības principu, saglabātas tās apbūves prasības, kas ir būtiskas un aktuālas arī šobrīd. Vienots funkcionālais zonējums nodrošinās vienotus un vienlīdzīgus noteikumus teritorijas izmantošanai un apbūvei, kas sniegs iespēju jebkuram zemes īpašniekam, uzņēmumam vai investoram iespēju izvērtēt konkrētā īpašuma attīstības iespējas u.tml.

Preiļu novada teritorijas plānojuma īstenošana nodrošinās pozitīvu ietekmi uz cilvēkiem, ņemot vērā plānošanas vadlīnijas un pēctecību, nav ieviestas krasas pārmaiņas spēkā esošajā plānojumā. Jebkurš attīstības projekts, kas paredzēta plānošanas dokumentā, ir vērsti uz cilvēka dzīves līmeņa paaugstināšanu.

Kopumā Preiļu novada teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs noteiktas 12 funkcionālās zonas, atsevišķos gadījumos tās indeksējot, tādējādi norādot vietas ar īpašiem noteikumiem.

Preiļu novada teritorijas plānojumā noteiktas šādas funkcionālās zonas:

- **Ūdeņu teritorijas** ietver dabīgas vai mākslīgas ūdenstilpes un ūdensteces, kā arī būves, kas saistītas ar ūdens baseina izmantošanu, kur atļauta ūdens uzkrāšana, novadīšana, zveja un zivsaimniecība, sporta nodarbības, rekreācija un atpūta.
- **Dabas un apstādījumu teritorijā** ietvertas gan publiskās, gan privātās dabas un apstādījumu teritorijas, kurām ir kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska nozīme (parki, pludmales, parki, skvēri, kapsētas u.tml.), kā papildizmantošanu paredzot kultūras, sporta un tūrisma ēku un būvju apbūvi. TIAN nosaka, ka pirms rekreācijas un tūrisma objektu izveides jāizvērtē potenciālie vidi ietekmējošie faktori.

Grafiskajā daļā norādītas Preiļu novada **kapsētu teritorijas**, kuru apsaimniekošanas nosacījumus un apbedījumu procedūru nosaka Preiļu novada pašvaldības 26.08.2010. saistošie noteikumi Nr.25 „Preiļu novada pašvaldības kapsētu uzturēšanas noteikumi”. Dzīvnieku kapsētas novadā pašlaik nav un netiek plānota.

Visām novada teritorijā esošajām kapsētām tiek noteikta 300 m sanitārā aizsargjosla, savukārt netiek noteikta un attēlota vēsturiskajām kapsētām, kurās apbedījumi veikti pirms vairāk nekā 25 gadiem.

Preiļu novada teritorijas plānojums neparedz jaunu kapsētu izveidi.

Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikumā minēto darbību sarakstā nav noteikta kapsētu paplašināšana, kurai jāveic sākotnējais izvērtējums.

- **Lauksaimniecības teritorijas** nozīmē zemes vienību, kur galvenais zemes izmantošanas veids ir lauksaimnieciska darbība un viensēta, bet atļautā izmantošana, ir arī publiskā apbūve, rūpniecības,

t.sk. derīgo izrakteņu ieguve, un tehniskā apbūve. Šīs teritorijas aizņem lielu daļu novada teritorijas ārpus ciemu un apdzīvotu vietu teritorijām.

- **Mežu teritorijas** ir teritorijas, kurās atrodas mežs, zeme zem meža infrastruktūras objektiem, kā arī mežā ietilpstošie un tam piegulošie pārplūstošie klajumi, purvi un lauces, kurus izmanto atbilstoši mežu apsaimniekošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Galvenā izmantošana mežu teritorijās saistīta ar to saimniecisko funkciju īstenošanu, kā arī vienlaicīgi nodrošinot mežu bioloģisko daudzveidību saglabāšanu, mežu sociālās un ekoloģiskās funkcijas sekmēšanu. Nolūki, kādos atļauts izmantot, uzturēt un pārvaldīt mežu teritorijas ir mežsaimnieciska izmantošana un labiekārtota publiskā ārtelpa. Kā papildizmantošana atļauta derīgo izrakteņu ieguve, viensētu apbūve, tirdzniecība un/vai pakalpojumu objektu, tūrisma un atpūtas iestāžu, kā arī sporta ēku un būvju apbūve.
- **Savrupmāju apbūves teritorija** ir teritorija, kur galvenā izmantošana ir savrupmāju, dvīņu un rinda māju, vasarnīcu un dārza māju apbūve
- **Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija** ir pašvaldības administratīvās teritorijas daļa, zemes gabali un vienības, kur galvenā izmantošana ir līdz 3 stāvu daudzdzīvokļu nami un rindu mājas, bet palīgizmantošana – citas šajās teritorijā atļautās izmantošanas.
- **Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās** galvenā izmantošana ir 3 līdz 5 stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas un rindu mājas. Citās teritorijās jauna daudzstāvu dzīvojamā apbūve nav plānota.
- **Publiskās apbūves teritorijā** ietilpst gan sabiedriskas nozīmes, gan arī komercapbūves teritorijas, kas lielākoties noteiktas Preiļu pilsētā un ciemu centros.
- **Jauktas centra apbūves teritorija** ir teritorija, kur primārais zemes, būvju vai to daļu izmantošanas veids ir blīva, jaukta apbūve ar daudzveidīgām funkcijām, ietverot gan publiskās apbūves, gan dzīvojamās apbūves funkcijas. Funkcionālais zonējums noteikts Preiļu pilsētā, kur paredzēta daudzveidīga izmantošana un ietver dažāda veida funkcijas – dzīvojamo apbūvi, publiskās iestādes un dažāda veida pakalpojumus un objektus.
- **Rūpnieciskās apbūves teritorija** ir teritorija, kurā paredzēts izvietot vieglās vai smagās rūpniecības un to noliktavu objektus, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumus, derīgo izrakteņu ieguvu, transporta un tehniskās infrastruktūras objektus, energoapgādes uzņēmums, kā arī citus uzņēmumus vai iestādes.
- **Tehniskās apbūves teritorijas** paredzētas inženiertehniskās apgādes būvju un komunikāciju izvietošanai. Kā viena no izmantošanām ir atļauta rūpnieciskā apbūve atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūvei. Pirms jaunu tehniskās apbūves īstenošanas, jāparedz pasākumi apkārtējo teritoriju aizsardzībai no kaitīgiem faktoriem, trokšņiem un smakām, tāpat jaunveidojamā objekta vizuālajam veidolam jāiekļaujas apkārtējā vidē, tādējādi neietekmējot apkārtējās teritorijas ainaviskās vērtības.
- **Transporta infrastruktūras teritorijas** veido ceļu, ielu, dzelzceļu un laukumu teritorijas, kuras paredzētas autotransporta, gājēju un velosipēdistu satiksmei, kā arī inženierkomunikāciju objekti. Teritorijas plānojumā ir paredzēta jaunas ielas izbūve. Ceļa trase tika mainīta, ņemot vērā sabiedrības viedokli. Viens no ielas izveides aspektiem ir tas, ka smago automašīnu trase tiktu novirzīta ārpus pilsētas centra, tādējādi samazinot ietekmi uz iedzīvotājiem, viņu veselību un drošību, un vides kvalitāti, jo samazinātos izplūdes gāzu daudzums pilsētas centrā, samazinātos transporta intensitāte centrā. Teritorijas plānojums pieļauj jaunu ceļu izbūvi vairākās funkcionālajās zonās, tādēļ pozitīvi vērtējams fakts, ka Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā ir iekļauta jaunā ielas rase, kas koriģēta pēc iedzīvotāju viedokļu uzklaušanās.

7.2.TIEŠĀS UN NETIEŠĀS IETEKMES

Izvērtējot Preiļu novada teritorijas plānojumu, iespējams konstatēt pašvaldības teritoriju plānoto (atļauto) izmantošanas nosacījumu tiešo un netiešo, paredzēto darbību un citu darbību savstarpējo un kopējo ietekmi, īstermiņa, vidēji ilgu un ilglaicīgu ietekmi, pastāvīgo pozitīvo un negatīvo ietekmi, kā arī

ietekmi uz cilvēkiem, viņu veselību, kultūrvēsturisko mantojumu, dabas un ainavu daudzveidību, kā arī minēto jomu mijiedarbību.

Tiešās ietekmes ir izmaiņas vidē, kuras paredzētas darbības realizācijas rezultātā, nepastarpināti iedarbojas uz vidi, tās var būt pozitīvas vai arī negatīvas (piemēram, piesārņojums, novadot vidē emisijas, zemju apbūve un transformācija).

- 1) Preiļu novada teritorijas plānojums paredz izmaiņas novada apdzīvojuma attīstībā. Preiļu novada apdzīvojuma struktūru veido Preiļu pilsēta un 7 blīvi apdzīvota vietas, kurai noteikts ciema statuss un noteiktas precīzas tā robežas. Apdzīvojuma struktūras pamatā ir blīvas apbūves koncentrēšana Preiļu pilsētā un ciemos, samazinot vai nepaplašinot to robežas, lauku viensētu apbūves raksturs – pārējā teritorijā. Līdz ar to tiek plānota kopēja teritorijas sakārtošana un sakopšana arī no vides viedokļa.
- 2) Teritoriju apbūves blīvumu dažādošana atsevišķās Preiļu novada teritorijās pozitīvi ietekmēs lauku un mežu ainavu, kā arī mazinās blīvākas apbūves ietekmi uz vidi.
- 3) Ilgtermiņā nesamazinoties iedzīvotāju skaitam un pieaugot saimnieciskajai aktivitātei, pieaug arī notekūdeņu apjoms un tā radītā slodze uz vidi. Svarīgi pēc iespējas vairāk nodrošināt patērētāju ar pieslēgumu centralizētai notekūdeņu savākšanas sistēmai un attīrīšanas iekārtām. Preiļu novadā tiek izstrādāti un veikti ūdenssaimniecības sakārtošanas projekti, kā rezultātā tiek atjaunotas kanalizācijas, ūdensvadu sistēmas un plānoti jauni pieslēgumi. Īpaši nozīmīga ir vides aizsardzības prasībām atbilstošu centralizēto un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu būvniecība. Kopumā komunālās saimniecības sakārtošana radīs pozitīvu ietekmi uz vides kvalitāti – ūdenssaimniecības sakārtošana mazinās ūdens ieguves apjomus, zudumus ūdensapgādes tīklos, normatīviem neatbilstoši attīrītu notekūdeņu ietekmi uz gruntsūdeņiem un virszemes ūdeņiem.
- 4) Plānojums atļauj lauksaimniecības zemju apmežošanu, izņemot vietējās nozīmes lauksaimniecības zemes. Kopumā jāatzīmē, ka Preiļu novada teritorijas plānojumā paredzētajām apmežošanas darbībām nav būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi, tas nemazinās bioloģisko daudzveidību un neietekmēs Natura 2000 teritorijas.
- 5) Preiļu novada teritorijas plānojums ļauj veikt meža zemju transformāciju pašvaldībā. Plānošanas dokuments nosaka, ka mežu izmantošanas un apsaimniekošanas tiesiskais pamats ir likums „Meža likums” un ar to saistītie MK noteikumi. Mežsaimniecībai ir tieša ietekme uz ainavu, atkarībā no pielietotajām metodēm šī ietekme var būt pozitīva vai negatīva. Novadā jāveicina tādu meža apsaimniekošanas metožu un principu pielietošana, kas palielina bioloģisko daudzveidību mežos. Meža teritoriju apsaimniekošanā liels nozīmīgums ir Valsts meža dienests, kas regulē un uzrauga apsaimniekošanu mežu zemēs.
- 6) Gan sadzīves, gan rūpniecisko atkritumu daudzuma palielināšanās negatīvi ietekmē vidi, tad, ja tie tiek apsaimniekoti nepareizi. Veicinot šķīrotu atkritumu sistēmas attīstību Preiļu novada atkritumu saimniecībā, kā arī modernizējot atkritumu savākšanu un pārstrādi, iespējams mazināt šo ietekmi.
- 7) Tūrisma attīstība un tūrisma plūsmas pieaugums var tieši ietekmēt vides stāvokli novada teritorijā, ja nepastāv attiecīgā infrastruktūra, tajā pašā laikā sekmēs sociālekonomisko attīstību. Tūristu skaita pieaugums palielina slodzi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem u.c. tūrisma apskates un dabas objektiem, līdz ar to jākontrolē tūristu plūsma šajās teritorijās un jāattīsta atbilstoša infrastruktūra un jānodrošina dabas aizsardzību nodrošinot labiekārtojums. Tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstībai, to pareizi plānojot un īstenojot, kopumā paredzama pozitīva ietekme uz vidi. Preiļu novadam ir liela daļa priekšnoteikumi tūrisma nozares attīstībai, tomēr joprojām tūrisma ierobežojošs faktors ir sliktā autoceļu kvalitāte.
- 8) Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu un individuālo teritorijas izmantošanas un aizsardzības noteikumu esamība sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos. Tomēr īpaša uzmanība jāpievērš un pastiprināti jākontrolē tās teritorijas, kas robežojas ar īpaši aizsargājamām teritorijām. Detalizēta ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un bioloģisko daudzveidību vērtējama pirms konkrētu darbību uzsākšanas. Saglabājot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un uzraugot teritorijas ap tām, tiek sekmēta dabas un ainavu daudzveidību saglabāšana.

- 9) Pamesto un degradēto teritoriju izmantošana, sniedzot ieguldījumu vides kvalitātes uzlabošanā (teritorijas sakopšana un ainavas uzlabošanās).
- 10) Derīgo izrakteņu ieguve ir tā darbība, kas noteikti ietekmē vidi, gan hidroloģisko režīmu, gan tiek zaudētas dabas vērtības, tā jebkurā gadījumā saistīta arī ar ainavas izmaiņām. Tāpēc par to tiešo ietekmi uz vidi jāvērtē katras derīgo izrakteņu atradnes projekta izstrādes laikā atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.
- 11) Ražošanas objekti un teritorijas (rūpnieciskās ražošanas un lauksaimnieciskās ražošanas būves un teritorijas) ir tās teritorijas, kuras, atkarībā no uzņēmējdarbības veida, var radīt jaunu piesārņojuma slodzi, t.i., notekūdeņu novadīšanu, jaunu atkritumu rašanos, ietekmi uz atmosfēras gaisa kvalitāti, paaugstinātu trokšņa līmeni un smakas. Tomēr, ja ražošanas objektu izbūvei ir veikta detalizēta izpēte par tās iespējamo ietekmi uz vidi un noteiktas tā izbūvei piemērotākās vietas, tad ir iespēja mazināt plānotās būves negatīvo ietekmi uz dabas un ainavu daudzveidību un vides kvalitāti kopumā.
- 12) Dabas aizsardzības prasību ievērošana veicinās sabalansētu bioloģiskās daudzveidību.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešām ietekmēm rezultātā. Tās lielākoties saistītas ar iedzīvotāju skaita izmaiņām, saimnieciskās darbības paplašināšanos, kā arī tūristu un transporta plūsmas pieaugumu. Ietekme var būt pozitīva, negatīva vai neitrāla.

- 1) Iedzīvotāju skaita izmaiņas neietekmē dabas vidi tiešā veidā. Iedzīvotāju skaita pieauguma rezultātā palielinās slodze uz dabas vidi, tāpat palielinās transporta līdzekļu skaits, kā rezultātā notiek intensīvāka satiksme, pieaug resursu patēriņš, atkritumu un notekūdeņu apjoms. Iedzīvotāju skaita palielināšanās un jaunu teritoriju apbūve var radīt iemeslu jau aplūkotām tiešajām ietekmēm, ja netiek nodrošināta atbilstoša vides infrastruktūra. Tomēr kopumā šī ietekme negatīvā aspektā nav sagaidāma, jo būtisks iedzīvotāju skaita pieaugums tuvāko gadu laikā Preiļu novadā netiek prognozēts.
- 2) Saimnieciskās aktivitātes attīstība vidi ietekmē netiešā veidā. Uzņēmējdarbības pilnveidošanās un aktivizēšanās dabas teritorijas ietekmē netieši – troksnis un notekūdeņu apjoma palielināšanās. Tāpat lauksaimniecības apakšnozares ir ļoti daudzveidīgas, piemēram, lopkopības intensīvāka attīstība var radīt virkni problēmu (atkritumi, gruntsūdeņu piesārņojums, smakas). Paredzētie pasākumi to ierobežošanai nodrošinās valsts noteikto vides prasību ievērošanu. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā šāda darbība nav vēlama. Pirms plānotās darbības uzsākšanas vai paplašināšanas vēlams konsultēties ar vides aizsardzības speciālistiem, lai minimizētu iespējamo ietekmi.
- 3) Tūrisma plūsmas pieaugums, līdzīgi kā iedzīvotāju skaita pieaugums, rada draudus retajām dzīvnieku un augu sugām, kā arī dabas veidojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Pieaug resursu patēriņš (ūdens, elektroenerģija u.c.), palielinās saražoto atkritumu apjoms. Lai novērstu šo ietekmi – jāsakārto vides infrastruktūra, jāierīko takas, celiņi, jāizvieto papildus atkritumu urnas, nožogojumi, informācijas zīmes un atpūtas vietas. Preiļu novada teritorijā jāveicina dabas tūrisms, ekotūrisms un velotūrisms. Tas palielinās iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti un rekreācijas iespējas.
- 4) Novada inženiertehniskās infrastruktūras attīstība lielākoties atstās pozitīvu ietekmi uz vidi. Pieslēdzot jaunus patērētājus centralizētai ūdensapgādei un notekūdeņu attīrīšanai, samazināsies neattīrītu notekūdeņu novadīšana augsnēs un ūdens notekās. Visi ūdenssaimniecības rekonstrukcijas darbi radīs īslaicīgu ietekmi. Vērtējot plānošanas dokumentu, konstatējams, ka ir izvirzīti atsevišķi risinājumi, kas būtiski mazinās šo iespējamo negatīvo ietekmi.

7.3.ĪSLAICĪGĀS, VIDĒJI ILGĀS UN ILGLAICĪGĀS IETEKMES

Preiļu novada teritorijas plānojumā paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmēs.

Par **īslaicīgās ietekmes** darbībām var uzskatīt Preiļu novada teritorijas plānojumā paredzēto visa veida būvniecību un rekonstrukciju, transporta infrastruktūras paplašināšanu un renovāciju, visa veida

inženiertehnisko komunikāciju būvniecību un atjaunošanu. Preiļu novada teritorijas plānojums paredz autoceļu infrastruktūras kvalitātes sakārtošanu u.c. pasākumus. Lielākā daļa šo ietekmju tiek neitralizētas pēc darbības izbeigšanās, ja šīs darbības tiek veiktas atbilstoši normatīvajiem aktiem. Galvenās ietekmes ir zemsedzes bojājumi, troksnis, putekļu emisijas un atkritumu koncentrēšanās. Katrā gadījumā, ir jāizvērtē, vai īslaicīgās ietekmes rezultātā netiek iznīcināti, piemēram, biotopi un sugas. Par īslaicīgo ietekmi var uzskatīt arī tūristu radīto ietekmi uz vidi tūrisma sezonas laikā.

Vidēji ilgās ietekmes ir saistītas ar daļēji atjaunojamo resursu izmantošanu saimnieciskajā darbībā. Īpašu ietekmi uz vidi atstāj mežu izciršana, radot ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ainavu un ūdens ekosistēmām. Teritorijas plānošanas īstenošanas laikā konsekvēnti jāievēro normatīvo aktu prasības, lai īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes nepārvēršanos par ilglaicīgajām ietekmēm, kas var atstāt būtisku ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, bioloģisko daudzveidību un saimniecisko darbību.

Ilglaicīgas (paliekošas) ietekmes ir saistītas ar ilgtermiņa zemes izmantošanu saimnieciskām vajadzībām (piemēram, pie šādām ietekmēm pieskaitāma arī lauksaimniecības zemju aizaugšana, kas noved pie transformācijas meža zemēs), neapbūvētu teritoriju apbūvēšana (ražošanas teritorijas, dzīvojamā apbūve un autoceļi). Arī karjeru izmantošana, ja netiek veikta to rekultivācija, uzskatāma par ilglaicīgu ietekmi uz apkārtējo vidi. Pie ilglaicīgām ietekmēm uzskatāmas arī visas būves, autoceļi un virszemes inženierkomunikācijas novada teritorijā. Lai samazinātu šo ietekmju būtiskumu, Preiļu novada teritorijas plānojums paredz jau esošo vai bijušo teritoriju izmantošanu plānotajai darbībai, rekultivējamo teritoriju izmantošanu, kā arī saimnieciskās darbības un vides aizsardzības interešu sabalansēšanu.

7.4.SUMMĀRĀS (KUMULATĪVĀS) IETEKMES

Summārās jeb kumulatīvās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kas rodas, realizējot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas periodā.

Veicot Preiļu novada teritorijas plānojuma īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi novērtējumu, ir analizēta plānošanas dokumentā noteiktā plānotās (atļautās) izmantošanas veidu un teritorijas izmantošanas, kā arī apbūves prasību prognozējamās ietekmes uz vidi.

Tā kā Preiļu novada teritorijas plānojumā ir ievēroti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi un sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka to ietekme uz vidi būs pozitīva, salīdzinot ar iespēju, ja plānošanas dokumenti netiktu izstrādāti un īstenoti. Tomēr, ņemot vērā, ka plānošanas dokuments nenodrošina pietiekamu detalizācijas pakāpi, tā ieviešanas procesā, pirms konkrētās darbības veikšanas jāizvērtē katras darbības iespējamā ietekme, ievērojot tajā noteiktās prasības, vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, tai skaitā likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotos normatīvos aktus, kas nodrošina ietekmju novērtējumu pirms paredzētās darbības uzsākšanas.

Ietekmes uz vidi kopsavilkums

Preiļu novada teritorijas plānojumā paredzētās darbības tieši vai netieši ir vērstas uz dabas resursu saglabāšanu vai pavairošanu, vides un iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanu, slodzes uz vidi ierobežošanu vai samazināšanu, nepieciešamo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu, zemes izmantošanas un vides aizsardzības jautājumu tiesiskuma un vides kvalitātes mērķu sasniegšanas nodrošināšanu. Realizējot Preiļu novada teritorijas plānojumu, plānotās darbības var atstāt gan pozitīvu, gan negatīvu, gan arī diferencētu ietekmi uz vidi: gaisu, augsni, ūdeni, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, biotopiem, kultūras mantojumu, kā arī ietekmēt cilvēku veselību.

Plānošanas dokumentā iestrādāti priekšnoteikumi Preiļu novada ilgtspējīgai attīstībai, nodrošinot daudzfunkcionālu teritorijas izmantošanu, saglabājot dabas un kultūrvēsturisko mantojumu un novadam raksturīgo ainavu, kā arī paredzot saimnieciskās darbības ierobežojumus, lai nepazeminātu Preiļu pilsētas, ciemu un lauku teritoriju vides kvalitāti.

Jaunais Preiļu novada teritorijas plānojums nemaina aizsardzības un izmantošanas prasības īpaši pašvaldības teritorijā esošajām Natura 2000 teritorijām un citām aizsargājamām dabas teritorijām un

objektiem. Izstrādātais plānošanas dokuments risina tādus jautājumus kā degradēto teritoriju sakopšana, dabas teritoriju un resursu pieejamības uzlabošana (nodrošinot pieejamību ūdensmalām un ūdens resursiem u.tml.), vides kvalitātes saglabāšanas veicināšana (virszemes un pazemes ūdens kvalitāte, gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis u.tml.), transporta sistēmas kvalitatīva uzlabošana, ar komunālajiem pakalpojumiem saistītās apsaimniekošanas uzlabošanās (samazinot atkritumu nonākšanu vidē, neattīrīto notekūdeņu apjoma nonākšanas vidē samazināšanās).

Plānošanas dokumentu risinājumi tieši vai netieši, var izraisīt arī dabas resursu noplicināšanos un dabas kapitāla samazināšanos, vides kvalitātes pasliktināšanos un slodzes uz vidi palielināšanos, kas, galvenokārt, saistās, piemēram, ar virszemes ūdens resursu izmantošanas intensitātes palielināšanos u.tml., tomēr augstākminētās problēmas ir atrisināmas, ja tiks ievērota spēkā esošā likumdošana un Preiļu novada teritorijas plānojuma TIAN noteiktās vides prasības.

Tā kā Preiļu novada teritorijas plānojumā ir ievēroti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi un sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka to ietekme uz vidi būs pozitīva, salīdzinot ar iespēju, ja plānošanas dokumenti netiktu izstrādāti un īstenoti. Tomēr pirms konkrētās darbības veikšanas jāizvērtē katras darbības iespējamā ietekme. Plānošanas dokumentos paredzētās rīcības kopumā ne tik daudz palielinās slodzi uz vidi, cik to pārkārtos, ievērojot plānošanas dokumentos noteiktās vides prasības, ietekme uz vidi varētu tikt minimizēta un līdz ar to vides kvalitāte novadā varētu uzlaboties.

Kopumā vērtējot ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, jāsecina, ka Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājumi ir vērsti uz ilgtspējīgas attīstības un vides saglabāšanas uzlabošanu un attīstību, saglabājot un attīstot dabas vidi, uzturot augstu ekoloģisko kvalitāti un saglabājot ainaviski vērtīgas teritorijas.

8.RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRTĒŠANAI VAI SAMAZINĀŠANAI

Preiļu novada teritorijas plānojuma risinājumi un vadlīnijas turpmākajai teritorijas attīstības plānošanai lielā mērā balstīti uz vides aizsardzības un saglabāšanu, tādējādi akcentējot, ka Preiļu novada pašvaldībai un iedzīvotājiem ir būtiski, lai saglabātos vai uzlabotos novadā esošā dzīves telpa un vides kvalitāte.

Preiļu novada teritorijas plānojumam var izdalīt divu veidu pasākumu grupas, kas var mazināt tā ietekmi uz vidi – spēkā esošās likumdošanas un institūciju izvirzīto nosacījumu ievērošana, kā arī plānošanas dokumenta izstrādes gaitā izstrādātie pasākumi un optimālākie risinājumi, kas noteikti, lai mazinātu ietekmi uz vidi.

Preiļu novada teritorijas plānojumā nozīmīgākie paredzētie pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanai.

- **Vides aizsardzības politikas ievērošana.** Preiļu novada teritorijas plānojumā ievērotas vides aizsardzības likumdošanas prasības, nosakot pasākumu kopumu vides kvalitātes saglabāšanai un dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas nodrošināšanai. Izstrādājot plānošanas dokumentu, ņemti vērā institūciju nosacījumi un normatīvie akti, kas regulē īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, dabas objektu, ainavu un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzību.
- **Aizsargjoslu noteikšana.** Ietekmes uz vidi un potenciālā riska minimizēšana ir Latvijas normatīvajos aktos noteikto aizsargjoslu prasību ievērošana. Preiļu novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotas (aizsargjoslas, kuru platums ir lielāks par 10 m) un TIAN noteiktas ekspluatācijas, vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas, sanitārās aizsargjoslas, drošības aizsargjoslas atbilstoši likuma „Aizsargjoslu likums” (1997) un pakārtotajām aizsargjoslu noteikšanas metodikām, kuru galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem.
- **Ierobežojumi teritoriju izmantošanai visā novada teritorijā.** Saskaņā ar Preiļu novada teritorijas plānojuma TIAN, atļauts izmantot zemi atbilstoši attiecīgajā teritorijā plānotajai (atļautajai) izmantošanai, taču aizliegtas darbības, kas varētu ietekmēt dabas un vides vērtības, kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības un radīt vides piesārņojumu.
- **Ierobežojumi atsevišķu teritoriju izmantošanā.** Preiļu novada teritorijas plānojumā noteikti 12 funkcionālie zonējumi, kuros noteikta galvenā izmantošana un papildizmantošana, kā arī noteikti atsevišķi teritoriju apbūves un izmantošanas noteikumi. Jānorāda, ka plānošanas dokumentā ir diferencēta minimālā no jauna veidojamo zemesgabalu platība dažādiem zemes izmantošanas veidiem, tādējādi veicinot dabas teritoriju nesadrumstalošu un ainaviskuma saglabāšanu.

TIAN noteiktas prasības ainavu aizsardzībai un pārvaldībai, īpaši aizsargājamo teritoriju izmantošanai, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai un aizsardzībai, u.c. noteikumi, kas nodrošina arī prasību ievērošanu spēkā esošajās likumdošanās noteiktajā kārtībā.

TIAN noteiktās prasības atspoguļotas Vides pārskata 3. un 4.nodaļā, kurā sniegts vērtējums par piedāvātajiem plānošanas dokumenta risinājumiem.

Kā vēl viens nozīmīgs risinājums minama **lokālplānojumu, detālplānojumu un lokālo ainavu plānu izstrāde.** Preiļu novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotas un TIAN noteiktas tās teritorijas, kurām izstrādājams detālplānojums vai lokālplānojums. Detālplānojuma izstrāde nepieciešama arī tām teritorijām, kur kompleksi jārisina jautājumi transporta infrastruktūras vai inženierkomunikāciju izbūves. Lēmumu par lokālā ainavu plāna nepieciešamību pieņem Preiļu novada pašvaldība ar mērķi saglabāt un veidot ainavas, balstoties un kultūras un dabas mantojuma vērtībām, uzturēt un aizsargāt ainavas kā resursu jaunai attīstībai, nodrošinot bioloģiskās daudzveidības, dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu.

Lai Preiļu novada teritorijas plānojumā plānoto darbību rezultātā varētu samazināt vai novērst iespējamās ietekmes uz vidi, plānošanas dokumenta īstenošanas periodā, nepieciešams realizēt dažādus pasākumus un izvēlēties optimālākos risinājumus:

- 1) Attīstot satiksmes infrastruktūru, rūpniecības un saimnieciskās darbības teritorijas, katrā konkrētā gadījumā, atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, jāveic sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums un/vai ietekmes uz vidi novērtējums, ja tas piemērojams paredzētajai darbībai. Nepieciešams izvērtēt un izvēlēties maksimāli vidi saudzējošākas metodes un tehnoloģijas, paredzot attiecīgās nozares labāko pieejamo tehnoloģisko paņēmieni izmantošanu.
- 2) Lai izvairītos no trokšņa iedarbības, svarīgi, lai atsevišķu projektu realizācijā trokšņa avoti tiktu telpiski nodalīti no dzīvojamās zonas, izglītības iestādēm un citiem publiskiem apbūves objektiem. Lai novērstu jaunu apbūves teritoriju izbūvi, kur trokšņa līmenis pārsniedz komforta zonu, vēlams veikt trokšņa kartēšanas pasākumus.
- 3) Veidojot jaunas apbūves teritorijas, jāveido atbilstoša infrastruktūra (piebraucamie ceļi, ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas), lai novērstu vai samazinātu negatīvās ietekmes. Gadījumos, kad notekūdeņu centralizēta savākšana un attīrīšana nav iespējama vai ekonomiski pamatojama, būtu nepieciešams paredzēt bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, nodrošinot to atbilstošu uzturēšanu un apsaimniekošanu.
- 4) Pirms apbūves uzsākšanas, vēlams veikt dabas vērtību novērtējumu perspektīvajās apbūves teritorijā (īpaši tas attiecināms uz detāli plānojamām teritorijām – Preiļu pilsētu un ciemiem). Esošajās apbūves teritorijās, kuras nav nodrošinātas ar centralizēto ūdensapgādi un kanalizācijas tīklu, nepieciešams pieslēgt centralizētai ūdensapgādes kanalizācijas novadīšanas un attīrīšanas sistēmai, vai arī jārod lokāli risinājumi, izmantojot septiķi, dūņu laukus, atbilstoši notekūdeņu apsaimniekošanai normatīviem. Plānotajām apbūvēm izbūve pieļaujama tikai pēc maģistrālo inženierkomunikāciju izbūves, bet, ja tas nav iespējams, jārod alternatīvi risinājumi (vidi saudzējošākie).
- 5) Plānojot ierīkot jaunas decentralizētas notekūdeņu savākšanas vai attīrīšanas iekārtas, jāparedz nepieciešamie pasākumi, lai nepieļautu vides piesārņošanu.
- 6) Atkritumu apsaimniekošana jāveic atbilstoši Preiļu novada pašvaldības 24.11.2011. saistošie noteikumi Nr.2011/13 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Preiļu novadā” ar 2013.gada grozījumiem”, ievērojot sadzīves atkritumu savākšanas, transportēšanas, šķirošanas, pārstrādes un noglabāšanas nosacījumus.
- 7) Projektiem, kas paredz derīgo izrakteņu 25 ha vai lielākā platībā, vai kūdras ieguvu 150 hektāru vai lielākā platībā, ir jāveic letekmes uz vidi novērtējums. Projektiem, kas paredz derīgo izrakteņu ieguvu 5 ha vai lielākā platībā vai kūdras ieguvu 25 ha vai lielākā platībā, t.sk., ja esošo derīgo izrakteņu teritorija tiek paplašināta, jāveic Sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums.
- 8) Svarīgi ir paredzēt riska faktoru iespējamību virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņā. Ievērojot MK 12.03.2002. noteikumus Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, Preiļu novadā par prioritārajiem zivju ūdeņiem kā karpveidīgo ūdeņu tips noteikta Dubna (visā garumā) un Feimanka (visā garumā). Līdz ar to upju ielejās un to malās jāierobežo aktivitātes, kas apdraud to dabas un ainavu daudzveidības resursus, it sevišķi ainaviski vērtīgajās teritorijās. Jāregulē meža stādīšana un ciršana, gravu veidošana, kas var veicināt virszemes noteci un augsnes eroziju, kā arī piesārņojuma rezultātā – upju ūdens eitrofikāciju.
- 9) Plānojot tūrisma attīstību novadā, jāmeklē risinājumi potenciālo rekreācijas vietu labiekārtošanai un atpūtnieku plūsmas regulēšanai: jāveic vienota stila norāžu zīmju un informatīvo stendu izvietojumu ar attiecīgajām norādēm un izglītojošo informāciju par aizliegtajām darbībām konkrētajā teritorijā, jāveido labiekārtotas autostāvvietas ar iespējamo atkritumu savākšanu un jāizbūvē gājēju takas no autostāvvietām uz dabas objektiem. Peldvietas jānodrošina ar tualetēm, atkritumu urnām, to izvietojumu un apsaimniekošanu, kā arī drošu pieeju ūdeņiem.
- 10) Lai saglabātu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un citas ekoloģiski jutīgas dabas teritorijas, plānojot jebkādas rīcības, stingri jāievēro attiecīgi regulējošo normatīvo aktu prasības.

- 11) Plānojot rekreāciju zonas attīstību, jānodrošina ezeru, upju piekrastes un mežu ilgtspējīga pastāvēšana un publiskā pieejamība, nepieļaujot nepamatotu publiski pieejamo mežu platību pārvēršanu privātās blīvas apbūves teritorijās.
- 12) Plānojot teritorijas attīstību, vēlams veikt piesārņoto teritoriju izpētes darbus un nepieciešamības gadījumā veikt sanācijas darbus.
- 13) Plānojot uzņēmējdarbības attīstību novadā, jāvērtē ne tikai plānotā saimnieciskā darbība, bet arī esošā vides kvalitāte un piesārņojuma fons.

Kopsummā, īstenojot novada teritorijas plānojumu, nevajadzētu rasties papildus riskam esošā vides stāvokļa pasliktināšanai.

9.ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Pašvaldībai izstrādāt teritorijas plānojumu paredz virkne normatīvo aktu. Teritorijas plānojums ir galvenais novada turpmākās attīstības plānošanas dokuments attiecībā uz zemju izmantošanu. Tas paredz atļautās darbības, nosakot atsevišķus ierobežojumus. Tāpat teritorijas plānojumā atļautās darbības ir paredzētas, taču ne vienmēr tās tiek īstenotas. (piemēram, tiek plānotas jaunas dzīvojamā apbūves teritorijas ar saviem nosacījumiem, taču reāli iedzīvotāju skaita samazināšanās dēļ tās netiek uzbūvētas un dzīvojamā apbūve saglabājās esošajā apmērā).

Kā viena no Teritorijas plānojumā paredzētajām darbībām tiek minēta jauna ceļa (ielas) izbūve, kā rezultātā ir pieņemts lēmums par Stratēģiskā novērtējuma piemērošanu plānošanas dokumentiem. Šī ceļa trase ir mainīta, ņemot vērā sabiedrības viedokli. Ceļa būvniecības ieceres apspriešana notiek paralēli ar Teritorijas plānojuma izstrādi. Plānotā darbība – ceļa izbūve – jau ir analizēta Sākotnējā izvērtējumā un pieņemts VPVB lēmums Nr. 301 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu projekta “Rietumu ielas būvniecība no Rīgas ielas līdz Daugavpils ielai, Preiļos” realizācijai. Tomēr projekta realizācija ir atkarīga faktoriem (ERAF projekta apstiprināšana, nepieciešamo investīciju piesaiste projekta mērķa sasniegšanai utt.), ko nav iespējams analizēt, veicot Teritorijas plānojuma ietekmes uz vidi novērtējumu.

Ņemot vērā to, ka izstrādātais Preiļu novada teritorijas plānojums neparedz citus alternatīvus risinājumus, par vienīgo varētu izvirīt „nulle” alternatīvu, kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek plānota Preiļu novada teritorijas attīstība. Tomēr šī alternatīva nav uzskatāma par piemērotāko, jo:

- Nepārdomāta teritorijas attīstība, neievērojot dabas un vides aizsardzības prasības, pazeminātu dzīves kvalitāti (estētiskās vērtības, vides kvalitāti utt.) un rezultātā mazinātu arī nekustamā īpašuma vērtību;
- netiktu noteikti priekšnoteikumi ilgtspējīgai teritoriju (lauku un mežu) izmantošanai;
- netiktu noteikti priekšnoteikumi ilgtspējīgai apdzīvotuma struktūras attīstībai;
- netiktu plānota pilsētas un ciemu kompakta attīstība;
- Tiktu kavēta novada ekonomiskā attīstība un sociālo problēmu risināšana.

Jaunais Preiļu novada teritorijas plānojums izstrādāts nosakot vienotus teritorijas izmantošanas nosacījumus visai Preiļu novada teritorijai, tādējādi radot pamatu ilgstošai un stabilai Preiļu novada pašvaldības attīstībai, atvieglojot darbu attīstības nodaļas un zemes lietu speciālistiem, nodrošinot vienoto normu ievērošanu visā novada teritorijā.

Plānošanas dokumenta risinājumi paredz racionālus un teritorijas attīstību veicinošus nosacījumus, kas atbilst spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un to prasībām, un kas vērstas uz dabas resursu racionālu izmantošanu, nodrošinot iespējami līdzsvarotāku teritorijas attīstību.

Ja īstenojot Preiļu novada teritorijas plānojumu tiek ievērotas valsts normatīvajos aktos noteiktās prasības, TIAN, nosacījumi katras teritorijas izmantošanai, tad izstrādātais plānošanas dokuments ir piemērotākā alternatīva.

10.IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (1993), ja paredzēto darbību rezultātā tieši tiek ietekmētas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000), nepieciešams izstrādāt kompensēšanas pasākumus, lai nodrošinātu plānošanas dokumentu negatīvo ietekmju sabalansēšanu un vienotības (viengabalainības) aizsardzību un saglabāšanu.

Preiļu novada teritorijas plānojums neparedz darbības, kuru rezultātā tiktu tiešā veidā būtiski negatīvi ietekmētas Preiļu novadā esošās Natura 2000 teritorijas, tādēļ kompensējošie pasākumi likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” nav nepieciešami.

11. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Preiļu novads nerobežojas ar Latvijas Republikas kaimiņvalstīm. Pašreizējā teritorijas plānošanas stadijā nav paredzēta lielu un potenciālu piesārņojošu un emisijas radošu objektu būvniecība, kas varētu izraisīt pārrobežu ietekmi, līdz ar to var uzskatīt, ka Preiļu novada teritorijas plānojumā iekļautie risinājumi nevar izraisīt būtiskas negatīvas pārrobežu ietekmes.

Ja plānošanas dokumenta ieviešanas laikā un ar to saistītajā darbības laikā tiks plānota darbība, kas minēta likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (1998) 1.pielikumā, un jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, vai darbība, kam saskaņā ar šī likuma 2.pielikumu jāveic sākotnējais izvērtējums, tad saskaņā ar šo likumu tiks izvērtētas paredzētās darbības ietekmes uz apkārtējo vidi, kā arī uz blakus esošajām teritorijām. Ja minēto procedūru gaitā tiks konstatēts, ka to darbība var radīt būtisku pārrobežu ietekmi, attiecīgā darbība visticamāk netiks atbalstīta un realizēta. Tāpat pirms plānotās darbības būtu jāsaņem atļauja, pamatojoties uz MK 30.11.2010. noteikumiem Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”. Šajā gadījumā VPVB informē kaimiņvalstis par pārrobežu ietekmi, ja tāds tiek prognozēts ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātā.

12. PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Preiļu novada teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK 23.03.2004. noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitoringu veic ar mērķi noteikt teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi un, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā.

Monitoringa ziņojuma sagatavošanai izmanto valsts statistikas datus un pašvaldības rīcībā esošo statistiku. Lai iegūtu pilnīgu un korektu informāciju par teritorijas attīstību un tā ietekmi uz vidi, dati būtu jāvāc katru gadu vai ar noteiktu periodiskumu, piemēram, reizi trijos gados.

Lai izvērtētu valsts vides monitoringa datus un iegūtos rezultātus, kā arī noteiktu nepieciešamos monitoringa novērojumus, pašvaldībai ieteicams sadarboties ar Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi un citām atbildīgajām institūcijām.

Monitoringa ziņojumā jāpievērš uzmanība šādiem vides aspektiem:

- Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās;
- Vidi degradējošo un piesārņojošo darbību samazināšanas nodrošināšana;
- Dzeramā ūdens kvalitātes nodrošinājums un dzeramā ūdens zudumu samazināšana;
- Attīrīto notekūdeņu nodrošinājums, palielinot pieslēgumu skaitu attīrīšanas iekārtām;
- Ūdens urbumu aizsardzības režīma nodrošināšana grunts un pazemes ūdeņu piesārņojumu novēršanai;
- Kvalitatīvs atkritumu apsaimniekošanas nodrošinājums visā novada teritorijā;
- Gaisa kvalitātes nodrošinājums novada teritorijā ap piesārņojuma avotiem.

Monitoringa ziņojumā būtu vēlams iekļaut informāciju par šādiem rādītājiem:

- Kopējais iedzīvotāju skaits novadā un iedzīvotāju skaits pilsētā un ciemos;
- Atjaunoto un rekonstruēto autoceļu un to posmu garums (km);
- Centralizētai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām pieslēgto māsaimniecību skaits;
- Izbūvēto un rekonstruēto centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu garums (m);
- Notekūdeņu attīrīšanas rādītāji, paliekošais piesārņojums (t);
- Sadzīvē radītais atkritumu daudzums un šķiroto atkritumu daudzums gadā pēc to veida (tūkst.m³);
- Novada teritorijas zemes izmantošanas veidu bilance.

Papildus var izmantot 2010.gadā VPVB izstrādātos metodiskos norādījumus „Plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējums (stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitorings)” un tajos iekļautos indikatorus.

Monitoringa ziņojums Vides pārraudzības valsts birojam (arī elektroniskā veidā) izvērtēšanai ir jāiesniedz 2021. un 2026.gadā. VPVB tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv, sadaļā „Stratēģiskais IVN” norādītas tās pašvaldības, kurām attiecīgajā gadā jāiesniedz plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējuma (monitoringa) ziņojums.

KOPSAVILKUMS

Vides pārskats ir Preiļu novada teritorijas plānojuma 2013.-2031.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma sastāvdaļa, kura mērķis ir Preiļu novada teritorijas plānojumā paredzēto darbību ietekmes uz vidi analīze.

Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Preiļu novada domes 30.04.2015. lēmumu „Par Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu, tā izstrādes vadītāja un darba uzdevuma apstiprināšanu” (protokola Nr.7, 1.§), ar 21.07.2015. grozījumiem (Preiļu novada domes 21.07.2015. lēmums „Par izmaiņām Preiļu novada Teritorijas plānojuma darba grupas sastāvā” (ārkārtas domes sēdes protokols Nr.12, 3. §).

Saskaņā ar 14.10.1998. likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumiem. Likumdošanas prasības paredz stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi, īpaši tas attiecināms uz tām plānošanas teritorijām, kurās atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000).

Ņemot vērā iepriekš minēto normatīvo regulējumu un to, ka vairākas Preiļu novada teritorijas plānojumā paredzētās darbības potenciāli saistāmas ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2.pielikumā iekļauto darbību īstenošanu, Vides pārraudzības valsts birojs 02.09.2015. pieņēma lēmumu Nr.27 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” Preiļu novada teritorijas plānojumam.

Preiļu novada teritorijas plānojums ir izstrādāts 15 gadu periodam atbilstoši spēkā esošai likumdošanai, ko veica Preiļu novada pašvaldība sadarbībā ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūru (Grafiskās daļas izstrāde) un SIA „METRUM” (Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izstrāde), un tas sastāv no trīs sējumiem: Paskaidrojuma raksta, Grafiskās daļas un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem.

Preiļu novada teritorijā kā nozīmīgākās vides vērtības atzīmējami meži un lauksaimniecības zemes, dabas un kultūrvēsturiskās teritorijas un objekti, kā arī īpaši uzsveramas ainaviski vērtīgās teritorijas – ainaviskie ceļi. Tie ir būtiski ainaviskās un rekreatīvo vērtību veidojošie elementi pašvaldībā. Plānošanas dokuments nosaka zemes izmantošanas mērķus, kas virzīti uz dabas, ainavas un vides saglabāšanu un pakalpojumu infrastruktūras uzlabošanu.

Kopumā jaunais Preiļu novada teritorijas plānojums saglabā spēkā esošā Preiļu novada teritorijas plānojuma pieņemtos plānošanas risinājumus, aktualizējot esošo situāciju, pārskatot blīvi apdzīvoto vietu statusus un to robežas, kā arī precizējot vai mainot atsevišķu teritoriju atļauto izmantošanu, kas galvenokārt saistāms ar mežu un lauku teritoriju izmantošanu, uzņēmējdarbības attīstību, vides un infrastruktūras sakārtošanu.

Teritorijas plānojumā ir grozītas iepriekšējos plānojumos noteiktās Preiļu pilsētas un novada ciemu robežas, tās samazinot un/vai samazinot blīvi apdzīvotās vietas teritorijas tajās, tādējādi piedāvājot veidot kompakto apdzīvotuma struktūru. Ciema statuss tiek noteikts 7 apdzīvotajai vietai.

Kopumā plānošanas dokumenta īstenošana atstās gan pozitīvu, gan negatīvu ietekmi uz vidi. Pozitīva-plānošanas dokumenta īstenošana, ievērojot normatīvos aktus. Attīstot saimnieciskās darbības teritorijas un ražošanas objektu būvniecību, var rasties negatīva ietekme uz vidi, ja netiek ņemti vērā katrā konkrētā gadījumā risinājumi būtiskāko ietekmju novēršanai un samazināšanai.

Tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstībai, to pareizi plānojot un īstenojot, kopumā paredzama pozitīva ietekme uz vidi. Detalizēta ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un bioloģisko daudzveidību vērtējama pirms konkrētu darbību uzsākšanas. Vienlaicīgi jāņem vērā, ka palielinoties rekreāciju teritorijas apmeklēšanas intensitātei, iespējama arī slodzes paaugstināšanās uz ekosistēmu.

Lai varētu samazināt vai novērst iespējamās ietekmes uz vidi, nepieciešams realizēt dažādus pasākumus un izvēlēties optimālākos risinājumus, kas atspoguļoti attiecīgajās Vides pārskata sadaļās.

Jautājumi (ražošanas teritoriju attīstība, derīgo izrakteņu ieguves teritoriju attīstība), kas tieši vai netieši varētu ietekmēt vidi, būtu jāskata Preiļu novada teritorijas plānojuma īstenošanas periodā. Piemēram, attīstot rūpniecības un saimnieciskās darbības teritorijas, jāveic teritorijas izpēte un katrā konkrētā gadījumā, atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, jāveic sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums un/vai ietekmes uz vidi novērtējums, ja tas piemērojams paredzētajai darbībai, kā arī jāparedz attiecīgās nozares labāko pieejamo tehnoloģisko paņēmieni izmantošanu.

Preiļu novadam nav robežas ar kādu citu valsti un tā neatrodas tiešā citas valsts tuvumā.

Ņemot vērā, ka kopumā Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādē ir ievēroti spēkā esošie normatīvie akti, plānojumā iekļautie risinājumi neparedz negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas mehānismi saistībā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju plānošanas dokumentam nav paredzēti.

Preiļu novada teritorijas plānojums līdzsvaros ekonomisko attīstību un dabas vērtību saglabāšanu. Īstenojot tos, tiks nodrošināti iedzīvotājiem labvēlīgi dzīves un darba apstākļi, sakārtota vide, uzlabota transporta un sakaru infrastruktūra, uzlabota komunālo pakalpojumu sniegšanas kvalitāte, kas kopumā veicinās uzņēmējdarbības un tūrisma attīstību, izmantojot racionāli pieejamos resursus un saskaņā ar vides aizsardzības prasībām.

Kopumā jāsecina, ka plānošanas dokumentā noteiktie risinājumi attiecībā uz novada teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu nav pretrunā ar vides un dabas aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kā arī tas atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem dabas aizsardzības mērķiem un tā realizācija neradīs būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Tā kā Preiļu novada teritorijas plānojumā ir ievēroti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi un sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka to ietekme uz vidi būs pozitīva, salīdzinot ar iespēju, ja plānošanas dokuments netiktu izstrādāts un īstenots. Tomēr pirms konkrētās darbības veikšanas jāizvērtē katras darbības iespējamā ietekme.

Vides pārskatā sniegts raksturojums par plānošanas dokumenta ietekmes uz vidi iedarbības laiku (īslaicīgas iedarbības, vidēji ilgās, ilglaicīgas un pastāvīgās). Tā kā Preiļu novada teritorijas plānojums ir vērsts uz ilgtermiņa un zemes lietojuma attīstību, tad galvenā ietekme tomēr būs vērojama ilgākā laika posmā. Lai sekotu līdz Preiļu novada teritorijas plānojuma ieviešanai un tā efektivitātes monitoringam, Preiļu novada plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringam ir noteikti vairāki rādītāji tā ietekmes uz vidi noteikšanai. Informācija par šiem rādītājiem, jāiekļauj monitoringa ziņojumā, kas Vides pārraudzības valsts birojam ir jāiesniedz divas reizes Preiļu novada teritorijas plānojuma īstenošanas periodā (termiņu nosaka atbildīgā institūcija). Lai iegūtu pilnīgu un korektu informāciju par teritorijas attīstību un tā ietekmi uz vidi, datus ieteicams apkopot katru gadu. Preiļu novada teritorijas plānojumu ir iespējams īstenot, ja tiek ievēroti plānošanas dokumentā esošie nosacījumi, kā arī normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

Starptautiskas un nacionālas nozīmes normatīvie dokumenti

1. ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām, 1992 (Saeimā pieņemts 23.02.1995.)
2. Eiropas Ainavu konvencija, 2000
3. EK direktīva 2000/60/EC – Ūdens struktūrdirektīva, 2000
4. EK direktīva 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību – Putnu direktīva, 1979
5. Eiropas Padomes direktīva 75/442/EEK par atkritumiem, 1975
6. Eiropas Padomes direktīva 91/689/EEC, 1991
7. ES direktīva 92/43/EEK par dabisko biotopu savvaļas faunas un floras aizsardzību – Biotopu direktīva, 1992
8. ES direktīva 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu, 1991
9. Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija, 1992
10. Konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanu/zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā”, 1994
11. Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību – Bernes konvencija, 1979
12. Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību – UNESCO konvencija, 1972
13. Konvencija par robežšķērsojošo gaisa piesārņošanu lielos attālumos, 1979
14. Likums „Aizsargjoslu likums” (1997)
15. Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (1998)
16. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (1993)
17. Likums „Par pašvaldībām” (1994)
18. Likums „Par piesārņojumu” (2001)
19. Likums „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (2000)
20. Likums „Teritorijas attīstības plānošanas likums” (2011)
21. Likums „Ūdens apsaimniekošanas likums” (2002)
22. Likums „Vides aizsardzības likums” (2006)
23. MK 16.03.2010. noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”
24. MK 25.01.2011. noteikumi Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”
25. MK 23.03.2004. noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”
26. MK 12.03.2002. noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”
27. MK 14.10.2014. noteikumi Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”
28. MK 31.05.2011. noteikumi Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem”
29. Riodežaneiro konvencija „Par bioloģisko daudzveidību”, Riodežaneiro, 1992
30. u.c. spēkā esošā likumdošana.

Programmas un plāni

31. Aizsargājamo ainavu apvidus „Kaučers” dabas aizsardzības plāns 2008.-2020.gadam, SIA „Limnoloģijas institūts”, 2008
32. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam
33. Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma, 1999
34. Dabas lieguma „Jaša” dabas aizsardzības plāns 2007.-2020.gadam, ZS „Klētņieki”, 2007
35. Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam, VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, 2015
36. Valsts civilās aizsardzības plāns, 2011
37. Dienvidlatgales reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2005.-2025.gadam, 2008

Teritorijas attīstības plānošanas dokumenti

38. Preiļu novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2013.-2033.gadam

39. Preiļu novada attīstības programma 2011.-2017.gadam
40. Spēkā esošais Preiļu novada teritorijas plānojums 2003.-2015.gadam (ar grozījumiem)

Tīmekļa vietnes

41. www.daba.gov.lv (Dabas aizsardzības pārvalde)
42. www.meteo.lv (VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” elektroniskie pārskati)
43. www.preili.lv (Preiļu novada pašvaldība)
44. www.pmpl.gov.lv (LR Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde)
45. www.vi.gov.lv (Veselības inspekcija)
46. www.vpvb.gov.lv (Vides pārraudzības valsts birojs)

PIELIKUMI

1.pielikums. Vides pārraudzības valsts biroja lēmums par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu



Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Lēmums Nr.27

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Preiļu novada dome, adrese: Raiņa bulvāris 19, Preiļi, LV – 5301,
e-pasts: dome@preili.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Preiļu novada teritorijas plānojums (turpmāk arī Teritorijas plānojums).

Izvērtētā dokumentācija:

Preiļu novada domes (turpmāk arī Dome) 2015.gada 25.augusta vēstule “*Par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādei*”, iesniegums „*Par plānošanas dokumenta “Preiļu novada Teritorijas plānojums” izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk arī Iesniegums), Preiļu novada domes 2015.gada 30.aprīļa lēmums (prot. Nr.7, 1.§) „*Par Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu, tā izstrādes vadītāja un darba uzdevuma apstiprināšanu*” (turpmāk arī Domes lēmums) ar 2.pielikumu „*Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādes darba uzdevums*” (turpmāk arī Darba uzdevums).

Pašvaldības viedoklis:

Teritorijas plānojumam nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk arī Stratēģiskais novērtējums), jo plānošanas dokuments saistīts ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk arī Likums) 1.pielikuma 11.².punktā noteiktajam un/vai 2.pielikuma 10.punkta 5.apakšpunktā noteiktajām darbībām, kas saistītas ar jauna ceļa izbūvi un pašvaldībā esošo grants ceļu pārbūvi.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma 23.¹panta (1)daļa paredz, ka, uzsākot tāda plānošanas dokumenta sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, - turpmāk Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas

dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³panta 1)punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.

2. 2015.gada 26.augustā Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs) saņemta Preiļu novada domes vēstule *“Par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādei”*, ar kuru Dome informē, ka 2015.gada 30.aprīlī ir pieņēmusi lēmumu (prot. Nr.7, 1.§) *„Par Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu, tā izstrādes vadītāja un darba uzdevuma apstiprināšanu”*, un Iesniegums. Atbilstoši Iesniegumam:

- 2.1. Teritorijas plānojums ir novada teritorijas ilgtermiņa plānošanas dokuments, kas tiek izstrādāts visai pašvaldības administratīvajai teritorijai, paredzot ietvert novada paskaidrojuma rakstu, grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus. Teritorijas plānojumu paredzēts izstrādāt, ievērojot spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības, t.sk. teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūvei noteiktās prasības, Preiļu novada ilgtspējīgo attīstības stratēģiju (turpmāk tekstā arī Stratēģiju) un Preiļu novada attīstības programmu, kā arī izvērtējot blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus;

- 2.2. novada Stratēģijas mērķu sasniegšanai ir plānotas rīcības, paredzot publiskās un satiksmes infrastruktūras attīstību, t.sk. jauna ceļa izbūvi no Preiļu pilsētas Dienvidu virzienā, pagastu teritorijās pašvaldības grants ceļu pārbūves, Preiļu parka dīķu sistēmas rekonstrukciju, Preiļu pils rekonstrukciju, Preiļu parka tiltiņu un celiņu rekonstrukciju. Līdz ar to Biroja vērtējumā pašvaldība plāno tādas Stratēģijas mērķu sasniegšanai pašvaldībā plānotas darbības ar konkrētu teritoriālu piesaisti, kas potenciāli var atbilst Likuma 1. un/vai 2.pielikuma darbībām. Birojs vērs uzmanību tam, ka atbilstoši Likuma 1.pielikuma 11.² punktam ietekmes uz vidi novērtējums nepieciešams jaunbūvējamiem autoceļiem, ja to garums pārsniedz 10km un vairāk, bet Likuma 2.pielikuma 10.punkta 5.apakšpunktam sākotnējais izvērtējums nepieciešams jauna ceļa būvniecībai, ja tā garums pārsniedz 1 km un vairāk, kā arī, ja tas paredzēts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, robežojas ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vai paredzēts 100m attālumā no tās;

- 2.3. Preiļu novada teritorijā atrodas šādas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas – dabas liegumi „Jaša” un „Pelēcu ezera purvs” un daļa aizsargājamo ainavu apvidus „Kaučers” teritorijas. Minēto teritoriju aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Dabas liegumam „Jaša” un aizsargājamo ainavu apvidum „Kaučers” ir izstrādāti un apstiprināti dabas aizsardzības plāni. Novadā atrodas četri mikroliegumi, kuru aizsardzību reglamentē likums “Sugu un biotopu aizsardzības likums” un Ministru kabineta 2001.gada 30.janvāra noteikumi Nr. 45 “Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”. Preiļu pilsētā atrodas vietējas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija - dendroloģiskais stādījums “Preiļu pilsētas parks un dižkoku aleja Raiņa bulvārī”.

3. Domes lēmuma 2.pielikumā ietverts Teritorijas plānojuma izstrādes darba uzdevums, saskaņā ar kuru, plānošanas dokumenta izstrādei nepieciešams saņemt nosacījumus no Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās pārvaldes (turpmāk Daugavpils RVP), Dabas aizsardzības pārvaldes, Valsts meža dienesta, VAS „Latvijas Valsts ceļi” u.c. institūcijām.
4. Novērtējis ar Domes Iesniegumu sniegto informāciju un vadoties no Likuma 23.² pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojums atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams:

- 4.1. Likuma 4.panta (3)daļas 1) punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā likuma 1. vai 2.pielikumā paredzēto darbību īstenošanai. Teritorijas plānojums ir plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība un saistīts ar teritoriju plānošanu un izmantošanu;
 - 4.2. ar Teritorijas plānojumu, iespējams, tiek plānots mainīt teritorijas plānoto izmantošanu (funkcionālo zonējumu) uz transporta infrastruktūras teritoriju, kas ietver arī tādu atļautās izmantošanas veidu kā satiksmes infrastruktūras attīstību ar jaunu ceļu izbūvi;
 - 4.3. Likuma 2.pielikums uzskaita paredzētās darbības ar iespējami būtisku ietekmi uz vidi, kurām ar mērķi noteikt ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību, jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Likuma 2.pielikuma 10.punkta 5.apakšpunkts noteic, ka pie šādām darbībām pieskaitāma jauna ceļa būvniecība, ja tā garums pārsniedz 1 km un vairāk, kā arī, ja tas paredzēts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, robežojas ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vai paredzēts 100m attālumā no tās. Likuma 1.pielikums uzskaita paredzētās darbības ar būtisku ietekmi uz vidi, kurām nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, tai skaitā Likuma 1.pielikuma 11.² punkts noteic, ka ietekmes uz vidi novērtējums ir nepieciešams jaunbūvējamiem autoceļiem, ja to garums pārsniedz 10km un vairāk.
5. Tādējādi, Teritorijas plānojums ietver priekšnoteikumus Likuma 1. un/vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai (Likuma 4.panta (3)daļas 1) punkts), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem (atkarībā no jaunbūvējamā ceļa garuma) var būt vai ir būtiska ietekme uz vidi. Vienlaikus:
- 5.1. ņemot vērā attiecīgā plānošanas dokumenta būtību,
 - 5.2. to, ka Teritorijas plānojums pašvaldības teritorijas attīstības un plānošanas līmenī faktiski paredzētu pamatnosacījumus gan konkrētas darbības ar konkrētu teritoriālu piesaisti (jauna ceļa izbūve), gan iespējams citu satiksmes un publiskās infrastruktūras attīstības darbību pieļaujamībai, kas pēc Biroja rīcībā esošas informācijas nav vērtētas ne Preiļu novada ilgtspējīgā attīstības stratēģijas, ne arī Preiļu novada attīstības programmas izstrādes kontekstā,
 - 5.3. ņemot vērā darbības vietu: Preiļu pilsēta un tās tuvumā esošās citas teritorijas un objektus, kas var veidot savstarpēju mijiedarbību;
 - 5.4. ņemot vērā iespējamo darbības apjomu ar īslaicīgu un ilglaicīgu ietekmi uz vidi, kā arī iespējamās ietekmes ilgumu un biežumu, kas saistīta ar pieaugoša transporta kustības attīstību un intensitāti, t. sk. jaunās teritorijās, arī

Likuma 23.²panta 1)punkta a) un b) kritēriji un 2)punkta a) un b) kritēriji, Birojs pievienojas Domes paustajam viedoklim un atzīst, ka iespējamās ietekmes uz vidi novērtēšanai un priekšlikumu izstrādei nelabvēlīgas ietekmes savlaicīgai novēršanai un samazināšanai ir veicams Stratēģiskais novērtējums. Viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3.panta 1)punkts).

6. Tādējādi Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4.panta (3)daļa, 23.²panta) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Veicot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, būs sniegta iespējami savlaicīgi identificēt būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību u.c. Likuma 1.panta 1)punktā minētajām jomām, nepieciešamības gadījumā sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes

uz vidi samazināšanu vai novēršanu atbilstoši konkrētajiem piedāvātajiem risinājumiem. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, tai skaitā, sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta (1)daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

- Aizsargjoslu likums;
- Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. pants, 3.pants, 4.pants, 23.²pants, 23.³pants;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5.,6.,7. punkts;
- Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumi Nr.240 „Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”;
- Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumi Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs ir konstatējis, ka Teritorijas plānojums atbilst Likuma 4.panta (3)daļas 1)punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4.panta (3)daļas 1)punkts, 1.pielikuma 11.² punkts, 2.pielikuma 10.punkta 5.apakšpunkts), citu starpā, ņemot vērā arī Likuma 23.²pantā noteiktos kritērijus (23.²panta 1)punkta a) un b) kritēriji un 2)punkta a) un b) kritēriji) un Likuma 3.panta 1)punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Stratēģiskais novērtējums Preiļu novada teritorijas plānojumam ir nepieciešams.

Biroja direktors

(paraksts*)

A.Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu



Par novadu - Visas zinas - Iedzīvotājiem

Aicinājums iesniegt priekšlikumus Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādei

05.10.2015 - 27.11.2015

Preiļu novada dome informē, ka 2015. gada 30. aprīļa domes sēdē /prot.nr.7, 1.§/ tika pieņemts lēmums uzsākt Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādi, kurā ietilpst Paskaidrojuma raksts, Grafiskā daļa un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Tika apstiprināts arī Teritorijas plānojuma izstrādes vadītājs, darba grupa un Teritorijas plānojuma izstrādes darba uzdevums.

Pašreiz notiek Preiļu novada Teritorijas plānojuma /Paskaidrojuma raksta, Grafiskās daļas un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu/ pirmās redakcijas izstrāde. Preiļu novada Teritorijas plānojuma izstrādes galvenie uzdevumi ir noteikt prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālos zonu jeb publisko infrastruktūru, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus visai novada administratīvajai teritorijai, lai varētu paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku un līdzsvarotu privātpersonu un sabiedrības intereses ar teritorijas ilgtspējīgas attīstības iespējām.

Aicinām ikvienu ar Preiļu novadu saistītu juridisku vai fizisku personu – iedzīvotāju, nekustamā īpašuma īpašniekus, novada strādājošos uzņēmumus, novadā strādājošo uzņēmumu pārstāvjus, kaimiņu pašvaldības, institūciju pārstāvjus u.c. iesniegt savus priekšlikumus Preiļu novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu un Grafiskās daļas izstrādei rakstiski, iesniedzot tos Preiļu novada domē, Raiņa bulvārī 19, Preiļos, vai Preiļu novada pagastu pārvaldes līdz 2015. gada 27. novembrim. Iesniedzot priekšlikumus, nepieciešams norādīt kontaktinformāciju (vārdu, uzvārdu vai uzņēmuma, organizācijas nosaukumu, adresi, tālruna numuru un/vai e-pasta adresi), kā arī īpašuma nosaukumu, kadastra numuru.

Vēršam uzmanību, ka Preiļu novada TP ir ilgtermiņa plānošanas dokuments. Preiļu novada Teritorijas plānojumu paredzēts izstrādāt 15 gadu laika periodam.

Adrese: Raiņa bulvāris 19, Preiļi, LV 5301
Tālrunis +371 65322766, e-pasts: dome@preili.lv

http://www.preili.lv/page/474?news_id=17336&mode=print

2016.11.08.

3.pielikums. **Sanāksmes protokols**

PROTOKOLS

Sanāksme, kurā tiek izskatīti Preiļu novada Teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi un institūciju atzinumi

2016.gada 25.jūlijs plkst. 17.00, Preiļu novada domes zālē, Raiņa bulvārī 19.

Preiļu novada domes izpilddirektors Vladimirs Ivanovs – Preiļu novada Teritorijas plānojuma darba grupas vadītājs informē, ka 2016.gada 26.maija domes sēdē /protokols Nr.9, 28.§/ tika pieņemts lēmums apstiprināt Preiļu novada Teritorijas plānojuma /TP/ 2016.-2031.gadam, kas sastāv no: Paskaidrojuma raksta, Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, Vides pārskata un Grafiskās daļas izstrādāto redakciju. Izstrādātā redakcija tika nodota publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai, ievieojot paziņojumu par publiskās apspriešanas uzsākšanu TAPIS /Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma/, www.preili.lv, www.geolatvija.lv, laikrakstos “Preiļu novada vēstis” un “Vietējā”. Publiskās apspriešanas termiņš bija no 2016.gada 6.jūnija līdz 25.jūlijam. Ar Teritorijas plānojuma izstrādāto redakciju varēja iepazīties un iesniegt priekšlikumu un atzinumus Preiļu novada domē, Raiņa bulvārī 19 /2.stāvā/, Preiļos un www.preili.lv, www.geolatvija.lv.

Saņemtie priekšlikumi, iebildumi publiskās apspriešanas laikā no 2016.gada 6.jūnija līdz 2016.gada 25.jūlijam:

	Saņemts	Priekšlikumi, iebildumi, atzinumi	
Valsts zemes dienesta Latgales reģionālā nodaļa	15.06.2016. Nr. 2-04/111	Sniegt informāciju par ciemu robežām	Informācija noprecizēta un saskaņota ar VZD Latgales reģionālo nodaļu
VAS “Latvenergo”	01.07.2016. Nr.01VD00-13/2420	Saņemts atzinums	
AS “Latvijas Gāze	12.07.2016. Nr.27.4-1/1973	Grafiskajā daļā (Preiļu pag. Aizsargjoslas) papildināt ar apzīmējumu “Apgrūtinātās” teritorijas-aizsargjoslas ar Aizsargjoslas teritoriju gar	Tiks iestrādāts grafiskajā daļā

		gāzesvadiem ($P > 1,6 \text{MPa}$)	
Latgales plānošanas reģions	22.06.2016. Nr.2.4.3./225	Jāveic redakcionāli labojumi	Redakcionālie labojumi veikti.
Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūra	21.06.2016. Nr.409/1.1-14.2e/563	Tekstā daļā jābūt pievienotiem ģeodēzisko punktu sarakstiem "Valsts ģeodēziskā tīkla punktu saraksts" un "Vietējā ģeodēziskā tīkla punktu saraksts"	Ģeodēzisko tīklu punktu saraksti tiks pievienoti Paskaidrojuma rakstā.
Valsts meža dienesta Preiļu birojs	05.07.2016. Nr. VM4.7-7/258	Jānovērš nepilnības Paskaidrojuma rakstā un Vides pārskatā. Grafiskajā daļā jāattēlo meža aizsargjosla ap Preiļu pilsētu.	Nepilnības tiks novērstas. Grafiskajā daļā tiks attēlota meža aizsargjosla
VAS "Latvijas Valsts ceļi" Latgales reģiona Preiļu nodaļa	e-pasts	Atzinums ar nosacījumu ņemt vērā VAS "Latvijas Valsts ceļi" (turpmāk – LVC) Centra reģiona 05.03.2014. vēstulē Nr.4.3/47 minēto 6.nosacījumu par to, ka ciemu teritorijās, jaunajai apbūvei būvlaide jānosaka ne mazāka, kā attiecīgam autoceļā ar likumu noteiktā aizsargjosla. Pašreizējā TIAN redakcijā šis punkts nav ņemts vērā un nav iestrādāts.	Tiks iestrādāts TIUAN
Dabas aizsardzības pārvaldes Rēzeknes birojs	12.07.2016. Nr.4.8/81/2016-N-E	Jāveic precizējumi Paskaidrojuma rakstā, TIAN un Grafiskajā daļā jāattēlo dižkoki Preiļu novadā	Visi precizējumi tiks veikti.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija	05.07.2016. Nr.06-06/2084	Nepieciešams precizēt aizsargjoslu izvietojumu teritorijas plānojuma grafiskajā daļā	Precizējumi tiks veikti
IK "Sižets"	10.06.2016. Nr. 4-1/19 86	Lūgums mainīt plānoto izmantošanas mērķi zemes vienībai ar kadastra Nr.7601 004 0603 (platība 422 m ²) uz jaukta centra apbūve.	Priekšlikums ņemts vērā un tiks iestrādāts Grafiskajā daļā
Romas katoļu baznīca	12.07.2016., Nr.12	Lūgums neparedzēt baznīcai piederošajā īpašumā ar kadastra nr. 7601 003 1204 esošo teritoriju kā detālplānojuma teritoriju, kas apgrūtinātu teritorijas attīstību un labiekārtošanu.	Priekšlikums ņemts vērā un tiks iestrādāts Grafiskajā daļā

Sanāksmes noslēgumā tika pieņemts lēmums, veikt visus nepieciešamos precizējumus un apstiprināt precizēto TP versiju kā gala redakciju ar nebūtiskiem labojumiem. Ievietot apstiprināto redakciju TAPIS.

Protokolēja S. Meļko - TP izstrādes darba grupas locekle

METRUM

SIA „METRUM”

Reģ. Nr.40003388748

Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011

(Rīgas Centrālais birojs)

Tālr.67860311, 80008100

E-pasts: metrum@metrum.lv

www.metrum.lv



*

Izstrādātāji:

Vides speciāliste Vita Jevdokimova

Vides speciāliste Mārīte Romanovska

METRUM 

* SIA „METRUM” pakalpojumu sniegšanas kvalitāte tiek nodrošināta atbilstoši uzņēmumā izstrādātajai kvalitātes vadības sistēmai, kas atbilst starptautiskam ISO 9001-2008 standartam